

Semester-1**Course Code: FE-101****No of Credit: 3****Course Title: Education in Emerging India****No of Hours: 45****Objectives: To enable student-teacher to..**

- (1) develop acquaintance with the characteristics of Indian Society : past, Present, Future
- (2) get oriented towards national values and their inculcation
- (3) understand role of education in social and national reconstruction
- (4) understand role of various agencies in education to bring about all round development of the child
- (5) understand concept of futurology and its role in Education
- (6) understand Indian Culture and Civilization

Unit:1	Education and Philosophy	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Education <ol style="list-style-type: none"> (1) Meaning and definition of Education <ol style="list-style-type: none"> (i) Indian Philosopher and thinkers (ii) Western Philosopher and thinkers (2) Nature and types of Education <ol style="list-style-type: none"> (i) Formal (ii) Informal (iii) Non formal (B) Process of Education and its Objectives <ol style="list-style-type: none"> (1) Process of Education <ol style="list-style-type: none"> (i) Unipolar (ii) Bipolar (iii) Tripolar (iv) Multipolar (2) General Objectives of Education (C) Philosophy and Education <ol style="list-style-type: none"> (1) Concept of Philosophy & Educational Philosophy (2) Relationship between Education and Philosophy 	15	20 (40 %)
Unit – 2	Indian Society, Culture and Education for Tomorrow (A) Indian Society and Social Change <ol style="list-style-type: none"> (1) Concept of Indian Society and its Characteristics <ol style="list-style-type: none"> (i)Traditional (ii) Modern (2) Social change : Concept , role of education and teacher (B) Indian Culture and Civilization <ol style="list-style-type: none"> (1) Concept and Characteristics of Indian Culture (2) Difference between culture and Civilization (C) Futurology and Education <ol style="list-style-type: none"> (1) Concept of Futurology (2) Peculiarities of Futuristic Education 	15	15(30%)
Unit– 3	Value Based Education (A) Value <ol style="list-style-type: none"> (1)Concept of value and Value Education (2)Characteristics of Value Education (B) Democratic Citizenship & Secularism <ol style="list-style-type: none"> (1) Concept, Need and Characteristics (2) Value Based School Activities (C) Scientific Attitude & International Understanding <ol style="list-style-type: none"> (1) Concept, Need and Characteristics (2) Value Based School Activities 	15	15(30%)

Semester-2
No of Credit: 3
No of Hours: 45

Course Code: FE-201
Course Title: Educational Thinkers and Issues of Indian Society

Objectives: To enable student-teacher to..

- (1) understands contribution of Educational thinkers in Education
- (2) understand characteristics of Teaching as a Profession
- (3) be aware of problems and solutions of emerging Indian society
- (4) take appropriate steps for environment and energy resource preservation
- (5) understand the strength of education in brining about productivity and human development
- (6) understand the global and local challenges to education and perform their role as professionals

Unit:1	Contribution of Educational Thinkers	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Dr. S. Radhakrishnan (1) Educational Philosophy and Basic Principles (2) Meaning, aims, curriculum, methodology and role of a teacher (B) Mahatma Gandhiji & Swami Vivekanand (1) Educational Philosophy and Basic Principles (2) Meaning, aims, curriculum, methodology and role of a teacher (C) John Dewey (1) Educational Philosophy and Basic Principles (2) Meaning, aims, curriculum, methodology and role of a teacher	15	20 (40 %)
Unit-2	New Trends of Education in Indian Society (A) Teaching as a Profession (1) Concept and Characteristics (2) Accountability of a Teacher (B) Education for Human Resource Development (1) Concept and Need of HRD (2) Educational Program me for HRD (C) National Integration & Human Rights (1) Concept and Need of National Integration (2) Human Rights i. Concept and Characteristics ii. Functions of NHR Commission	15	15 (30%)
Unit- 3	Problems and Solutions of Indian Society with reference to (A) Women (1) Problems of women in Indian Society (2) Solutions of women's problem (B) Schedule Caste & Schedule Tribe (1) Problems (2) Solutions of the Problem (C) Preservation of Resources (1) Environment : Concept, Need, Preservation (2) Energy : Concept, Need, Preservations	15	15 (30%)

સેમીસ્ટર – 1

ક્રેડીટ: 3

કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 101

કોર્સ શીર્ષક: વિકસતા ભારતમાં શિક્ષણ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) ભૂતકાળ, વર્તમાન અને ભવિષ્યના ભારતીય સમાજની લાક્ષણિકતાઓથી માહિતગાર થાય
- (2) રાષ્ટ્રીય મૂલ્યો અને તેની કેળવણી વિશે અભિમુખ થાય
- (3) સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય પુનરચનામાં શિક્ષણની ભૂમિકા સમજે
- (4) બાળકના સર્વતોમુખી વિકાસમાં શિક્ષણની વિવિધ સંસ્થાઓનો ફાળો સમજે
- (5) ભવિષ્યશાસ્ત્રની સંકલ્પના અને ભવિષ્યલક્ષી શિક્ષણની ખાસિયતો જણાવે
- (6) ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાને સમજે

એકમ:1	કેળવણી અને તત્વજ્ઞાન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) કેળવણી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) કેળવણીનો અર્થ અને વ્યાખ્યા <ol style="list-style-type: none"> (i) ભારતીય ચિંતકો અને દાર્શનિકોની દ્રષ્ટિએ કેળવણીની વ્યાખ્યાઓ (ii) પાશ્ચાત્ય ચિંતકો અને દાર્શનિકોની દ્રષ્ટિએ કેળવણીની વ્યાખ્યાઓ (2) કેળવણીનું સ્વરૂપ અને પ્રકારો <ol style="list-style-type: none"> (i) ઔપચારિક (ii) અનૌપચારિક (iii) અવૈધિક કેળવણી <p>(B) કેળવણીની પ્રક્રિયા અને તેના હેતુઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) કેળવણીની પ્રક્રિયા <ol style="list-style-type: none"> (i) એકધ્રુવી (ii) દ્વિધ્રુવી (iii) ત્રિધ્રુવી (iv) બહુધ્રુવી કેળવણી (2) કેળવણીના સામાન્ય હેતુઓ <p>(C) તત્વજ્ઞાન અને કેળવણી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના : તત્વજ્ઞાન અને કેળવણીનું તત્વજ્ઞાન (2) કેળવણી અને તત્વજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ 	15	20(40%)
એકમ –2	<p>ભારતીય સમાજ, સંસ્કૃતિ અને ભવિષ્ય માટેની કેળવણી</p> <p>(A) ભારતીય સમાજ અને સામાજિક પરિવર્તન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ભારતીય સમાજની સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતાઓ <ol style="list-style-type: none"> (i) પરંપરાગત (ii) આધુનિક સમાજ (2) સામાજિક પરિવર્તન : સંકલ્પના, શિક્ષક અને શિક્ષણની ભૂમિકા <p>(B) ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ભારતીય સંસ્કૃતિ : સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતાઓ (2) ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા વચ્ચેનો તફાવત <p>(C) ભવિષ્યશાસ્ત્ર અને કેળવણી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ભવિષ્યશાસ્ત્રની સંકલ્પના (2) ભવિષ્યલક્ષી કેળવણીની ખાસિયતો 	15	15 (30%)
એકમ – 3	<p>મૂલ્ય આધારિત કેળવણી</p> <p>(A) મૂલ્ય</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના : મૂલ્ય અને મૂલ્ય શિક્ષણ (2) મૂલ્ય શિક્ષણની લાક્ષણિકતાઓ <p>(B) લોકશાહી નાગરિકત્વ અને બિન સાંપ્રદાયિકતા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના, જરૂરિયાત અને લાક્ષણિકતાઓ (2) મૂલ્ય આધારિત શાલેય પ્રવૃત્તિઓ <p>(C) વૈજ્ઞાનિક વલણ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સમજ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના, જરૂરિયાત અને લાક્ષણિકતાઓ (2) મૂલ્ય આધારિત શાલેય પ્રવૃત્તિઓ 	15	15 (30%)

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 201
કોર્સ શીર્ષક: શિક્ષણ ચિંતકી અને ભારતીય
સમાજની સમસ્યાઓ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) કેળવણીના ચિંતકોનું શિક્ષણમાં પ્રદાન સમજે
- (2) કેળવણીના વ્યવસાયની લાક્ષણિકતાઓને સમજે
- (3) વિકસતા ભારતની સમસ્યાઓ અને તેના ઉકેલોથી સભાન થાય
- (4) પર્યાવરણ અને ઉર્જા સ્ત્રોતોની જાળવણી અંગે યોગ્ય પગલાં લે
- (5) માનવ સંસાધન વિકાસ અને માનવની ઉત્પાદનક્ષમતામાં શિક્ષણની ભૂમિકા સમજે
- (6) શિક્ષણના વૈશ્વિક અને સ્થાનિક પડકારો સામે શિક્ષકની વ્યાવસાયિક ભૂમિકા નિભાવે

એકમ:1	કેળવણીના ચિંતકોનું શિક્ષણ ચિંતન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) ડો. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણનનું</p> <p>(1) શિક્ષણ દર્શન અને શિક્ષણના મૂળભૂત સિધ્ધાંતો</p> <p>(2) શિક્ષણનો અર્થ, ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, પધ્ધતિઓ, અને શિક્ષકની ભૂમિકા</p> <p>(B) મહાત્મા ગાંધીજી અને સ્વામી વિવેકાનંદ</p> <p>(1) શિક્ષણ દર્શન અને શિક્ષણના મૂળભૂત સિધ્ધાંતો</p> <p>(2) શિક્ષણનો અર્થ, ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, પધ્ધતિઓ, અને શિક્ષકની ભૂમિકા</p> <p>(C) જહોન ડયૂઈ</p> <p>(1) શિક્ષણ દર્શન અને શિક્ષણના મૂળભૂત સિધ્ધાંતો</p> <p>(2) શિક્ષણનો અર્થ, ધ્યેયો, અભ્યાસક્રમ, પધ્ધતિઓ, અને શિક્ષકની ભૂમિકા</p>	15	20 (40%)
એકમ – 2	<p>ભારતીય સમાજમાં શિક્ષણના નવીન પ્રવાહો</p> <p>(A) કેળવણી એક વ્યવસાય</p> <p>(1) વ્યવસાયની સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતાઓ</p> <p>(2) શિક્ષક તરીકેનું ઉત્તરદાયિત્વ</p> <p>(B) માનવ સંસાધન વિકાસ માટેનું શિક્ષણ</p> <p>(1) માનવ સંસાધન વિકાસની સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતાઓ</p> <p>(2) માનવ સંસાધન વિકાસ માટેના શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો</p> <p>(C) રાષ્ટ્રીય એકતા અને માનવ અધિકાર</p> <p>(1) રાષ્ટ્રીય એકતા : સંકલ્પના, જરૂરિયાત</p> <p>(2) માનવ અધિકાર : i). સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતાઓ ii). રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચના કાર્યો</p>	15	15(30%)
એકમ – 3	<p>નીચેના સંદર્ભોમાં ભારતીય સમાજની સમસ્યાઓ અને તેના ઉપાયો</p> <p>(A) સ્ત્રીઓ</p> <p>(1) ભારતીય સમાજમાં સ્ત્રીઓની સમસ્યાઓ</p> <p>(2) સ્ત્રીઓની સમસ્યાઓને દૂર કરવાના ઉપાયો</p> <p>(B) અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ</p> <p>(1) બંને જાતિઓની સમસ્યાઓ</p> <p>(2) સમસ્યાઓ દૂર કરવાના ઉપાયો</p> <p>(C) ઉપલબ્ધ સાધનસ્ત્રોતોની જાળવણી</p> <p>(1) પર્યાવરણ : સંકલ્પના, જરૂરિયાત, જાળવણી</p> <p>(2) ઊર્જા : સંકલ્પના, જરૂરિયાત, જાળવણી</p>	15	15(30%)

Essential Reference Books

- (1) Bhatia, K. K. & Narang, C. L. *Philosophical & Sociological based of Education*, Prakash Brothers, Book Market, Ludhiana
- (2) Raval N. V. & Pathak U. B. *Teacher In Emerging Indian Society*, Nirav Prakashan, Ahemdabad
- (3) શાસ્ત્રી, જયેન્દ્ર અને બીજા. *શિક્ષણની તુલ્લિક અને સમાજશાસ્ત્રીય આધારશીલા*, બી. એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

Other Reference Books

- (1) Bhatia, B. D. *Theory and Principles of Education*, Do House, Booksellers and Pulishers, 1688, Nai Sarkar, Delhi
- (2) Johari, B. P., Pathak P.D. *Basic Principles of Education*, Vinod Pustak Mandir, Hospital Road, Aggra
- (3) Sharma, R.A. *Philosophical & Sociological Foundation of Education* Laxminarayan Aggrawal, Aggra
- (4) Taneja, V. R. *Foundation of Education*, Mohindra Capital Publishers, Chandigrah
- (5) પટેલ, મોતીભાઈ અને અન્ય. *વિકસતા ભારતમાં શિક્ષક અને શિક્ષણ*, બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (6) શાસ્ત્રી, જયેન્દ્ર અને બીજા, *ભારતીય ચિંતકોનું શિક્ષણચિંતન*, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
- (7) શાહ, બુદ્ધચંદ્ર અને બીજા. *શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર*, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
- (8) શુક્લ, આર. આર. *માનવ અધિકારો*, યોગક્ષેમ માનવ ગૌરવ સંસ્થાન., અમદાવાદ

Semester – 1
No of Credits : 3
No of Hours : 45

Course code : FE – 102
Course Title : Educational Psychology
and Statistics

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand psychological concepts and their educational implication
- (2) acquire knowledge and understand different aspect of Human Development
- (3) acquire knowledge and understand personality, its types and Adjustment
- (4) understand nature of different factors affecting learning
- (5) understand and compute educational statistics
- (6) understand taxonomies of cognitive and affective objectives

Unit: 1	Educational Psychology and human development	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Educational Psychology (1) Concept and Nature (2) Scope (B) Child hood (1) Characteristics (2) Educational Implications (C) Adolescent Period (1) General Characteristics only (2) Educational Implications	15	15 (30%)
Unit: 2	Personality, Adjustment and Motivation		
	(A) Personality (1) Concept (2) Yung's Personality types (Extrovert, Introvert) (B) Adjustment (1) Concept (2) Factors affecting (Home, School) (C) Motivation (1) Concept (2) Factors affecting (External and Internal)	15	15 (30%)
Unit: 3	Educational statistics, measures of central tendency and variability, taxonomy of objectives		
	(A) Educational Statistics (1) Concept (2) Importance (B) Measures of central tendency and variability (Computation and uses) (1) Mean, Median and Mode (2) Quartile and Standard deviation (C) Taxonomy of Objectives (1) Cognitive Domain (bloom's) (2) Affective Domain (Krathwohl's)	15	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits : 3
No of Hours : 45

Course code : FE – 202
Course Title : Learning And Evaluation
in Education

Objectives: To enable student-teachers to

- (1) Understand learning and its theories
- (2) understand nature of different factors affecting learning
- (3) understand learning style and its importance
- (4) identify disabled child and derive its implications
- (5) understand evaluation, measurement and its tools
- (6) understand and develop the skill to develop Teacher-made tests and use Standardized test
- (7) understand characteristics of normal probability curve

Unit: 1	Learning theories and learning styles	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Theories of Learning (1) Behaviorism (Skinner) Concepts, experiments and Implications (2) Roger's Information processing theory Model and Implications (B) Learning Styles (1) Visual (2) Kinesthetic (C) Disabled child (Characteristics and Implications) (1) Intellectually deficient (2) Gifted and creative	15	15(30%)
Unit: 2	Evaluation, measurement and its tools (A) Evaluation and measurement (1) Concept of evaluation and measurement with difference (2) Process of Evaluation (B) Rating Scale (1) Concept and importance (2) Types (C) Questionnaire (1) Concept and importance (2) Types	15	15 (30%)
Unit: 3	Educational Statistics, Testing and NPC (A) Educational Statistics (1) Percentile, percentile rank and standard score (T Score) (2) Spearman's correlation (Computation only) (B) Teacher made test and standardize test (1) Concept, construction steps and importance (2) Difference (C) Normal Probability Curve (1) Characteristics (2) Skewness	15	20 (40%)

FE-102/202

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 102

કોર્સ શીર્ષક: શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન અને આંકડાશાસ્ત્ર

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) મનોવૈજ્ઞાનિક સંકલ્પનાઓ અને તેના કલિતાર્થી સમજી શકે
- (2) માનવવિકાસના વિવિધ તબક્કાઓની સમજ અને જ્ઞાન મેળવી શકે
- (3) વ્યક્તિત્વ અને તેના પ્રકારો તેમજ અનુકૂલનની સમજ અને જ્ઞાન મેળવી શકે
- (4) અધ્યયનને અસર કરતા વિવિધ પરિબલોના સ્વરૂપને સમજી શકે
- (5) શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્રની સમજ કેળવે અને ગણતરી કરે
- (6) જ્ઞાનાત્મક અને ભાવાત્મક હેતુઓની ટેકસોનોમી ને સમજી શકે

એકમ: 1	શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન અને માનવ વિકાસ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન (1) સંકલ્પના અને સ્વરૂપ (2) કાર્યક્ષેત્ર (B) કિશોરાવસ્થા (1) લક્ષણો (2) શૈક્ષણિક કલિતાર્થી (C) તરુણાવસ્થા (1) સામાન્ય લક્ષણો (2) શૈક્ષણિક કલિતાર્થી	15	15 (30%)
એકમ: 2	વ્યક્તિત્વ, અનુકૂલન અને પ્રેરણા (A) વ્યક્તિત્વ (1) સંકલ્પના (2) યુગના વ્યક્તિત્વના પ્રકાર (બહિર્મુખી, અંતર્મુખી) (B) અનુકૂલન (1) સંકલ્પના (2) અસર કરતા પરિબલો (ઘર, શાળા) (C) પ્રેરણા (1) સંકલ્પના (2) અસર કરતા પરિબલો (બાહ્ય, આંતરિક)	15	15 (30%)
એકમ: 3	શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્ર, મધ્યવર્તી સ્થિતિમાનના માપો, ચલિતતા, હેતુઓની ટેકસોનોમી (A) શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્ર (1) સંકલ્પના (2) મહત્વ (B) મધ્યવર્તી સ્થિતિમાનના માપો અને ચલિતતા (ગણતરી અને ઉપયોગો) (1) મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક (2) ચતુર્થક વિચલન અને પ્રમાણિત વિચલન (C) હેતુઓની ટેકસોનોમી (1) જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્ર (બ્લુમ) (2) ભાવાત્મક ક્ષેત્ર (ક્રીથોલ)	15	20 (40%)

FE-102/202

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 202

કોર્સ શીર્ષક: શિક્ષણમાં અધ્યયન અને મૂલ્યાંકન

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) અધ્યયન અને તેના સિધ્ધાંતોને સમજી શકે
- (2) અધ્યયનને અસર કરતા વિવિધ પરિબલોનું સ્વરુપ સમજી શકે
- (3) અધ્યયન શૈલી અને તનું મહત્વ સમજી શકે
- (4) અશક્ત બાળકને ઓળખી તેના ક્ષિતાર્થી તારવી શકે
- (5) મૂલ્યાંકન, માપન અને તેના સાધનોને સમજી શકે
- (6) શિક્ષકરચિત કસોટીની રચના અને પ્રમાણિત કસોટીનો ઉપયોગ કરવાનું કૌશલ અને સમજ કેળવી શકે
- (7) સમધારણવક્ર રેખાના લક્ષણોને સમજી શકે

એકમ: 1	અધ્યયનની ઉપપત્તિઓ અને અધ્યયન શૈલીઓ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A)અધ્યયન ઉપપત્તિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) વર્તનવાદ (સ્કીનર) સંકલ્પના, પ્રયોગો અને ક્ષિતાર્થી (2) રોજરનો માહિતી સંસ્કરણનો સિધ્ધાંત મોડેલ અને ક્ષિતાર્થી <p>(B)અધ્યયન શૈલીઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) દૃશ્યાત્મક (2) ગતિશીલ <p>(C)અશક્ત બાળકો (લક્ષણો અને ક્ષિતાર્થી)</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) બૌદ્ધિક રીતે ક્ષતિયુક્ત (2) કુદરતી બલ્કિસ ધરાવતા અને સર્જનાત્મક 	15	15(30%)
એકમ: 2	<p>મૂલ્યાંકન, માપન અને તેના સાધનો</p> <p>(A)મૂલ્યાંકન અને માપન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) માપન અને મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના અને તફાવત (2) મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા <p>(B) ક્રમમાપદંડ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) પ્રકારો <p>(C)પ્રશ્નાવલિ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) પ્રકારો 	15	15 (30%)
એકમ: 3	<p>શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્ર, કસોટીઓ અને સમધારણ વક્ર રેખા</p> <p>(A)શૈક્ષણિક આંકડાશાસ્ત્ર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) શતાંશસ્થ, પ્રતિશત ક્રમાંક અને પ્રમાણભૂત પ્રાપ્તાંક (T Score) (2) સ્પીયરમેન સહસંબંધ (માત્ર ગણતરી) <p>(B)શિક્ષક રચિત કસોટી અને પ્રમાણિત કસોટી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના, રચનાના સોપાનો અને મહત્વ (2) તફાવત <p>(C)સમધારણવક્ર રેખા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) લક્ષણો (2) કકૂદતા 	15	20 (40%)

References:

- (1) Atkinson, Richard C et Al (1983). *Introduction to Psychology*, Harcourt Brace Johancvich Inc, New York
- (2) Barry and Johnson (1964). *Classroom Group Behavior*, Macmillan, New York
- (3) Best, John W (1978). *Research in Education* New Jersey, Prentice Hall Inc
- (4) Bhargava, Mahesh (1994). *Introduction to Exceptional Children*, Sterling Publishers Pvt. Ltd, New Delhi
- (5) Christian, Jyoti (1984). *Classroom Group Dynamics*, Anu Book, Meerut
- (6) ઉચાટ, ડી.એ. (1988). *સંશોધનના પ્રારંભ, અક્ષરભવન, રાજકોટ*
- (7) દેસાઈ, એચ.જી. અને દેસાઈ કે.જી. (1989). *સંશોધન પદ્ધતિઓ અને પ્રવિધીઓ*, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (8) દેસાઈ, એચ.જી. અને ત્રિવેદી, એમ.ડી. (1982). *શૈક્ષણિક સંશોધનની રુપરેખા* સૌરાષ્ટ્રયુનિવર્સિટી, રાજકોટ
- (9) શાહ, વી.પી. (1988). *સંશોધન અહેવાલ લેખન*, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (10) દરજી, ડી.આર. *શૈક્ષણિક માપન અને શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન પ્રવિધિઓ* યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ – અમદાવાદ
- (11) મહેતા અને પટેલ. *શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન*, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (12) દેસાઈ, કે. જી. (2007). *મૂલ્યાંકન પ્રવિધિઓ-જયભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ*
- (13) દોંગા, નનુભાઈ(2007). *શિક્ષણનું મનોવિજ્ઞાન*, નિષ્ક્રિય પ્રકાશન, રાજકોટ
- (14) પટેલ, આર. એસ. *શૈક્ષણિક સંશોધન માટે આંકડાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ*, જય પબ્લીકેશન, અમદાવાદ

FE-103/203

Semester: 1
No of Credit: 3
No. of hours: 45

Course Code: FE-103
Course Title: Educational Management

Objectives:- To enable student teachers to..

- (1) develop acquaintance with the concept of educational technology and Management
- (2) develop the understanding of guidance at school
- (3) understanding the classroom Interaction
- (4) understand concept and steps of communication
- (5) understanding the secondary education act rules and regulation Government recruitment
- (6) understand power, provisions and scope of tribunal

Unit-1	Educational technology, management and guidance	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A) Educational Technology (1) Concept and Importance (2) Scope (B) Educational management (1) Concept and characteristics (2) Importance and scope (C) Guidance (1) Concept and Importance (2) Organization of guidance services in school	15	15 (30%)
Unit-2	Classroom Interaction and communication (A) Classroom Interaction (1) Concept factors affecting classroom interaction (B) Classroom Interaction (1) Uses, limitation (2) Flander's categories in classroom interaction & use (C) Communication (1) Concept and characteristics (2) Importance and steps	15	15(30%)
Unit-3	Secondary education act, rules and regulation government recruitment and tribunal (A) Secondary education act (1) Procedure for starting new school (2) Service condition of teachers and code of conduct of teacher (B) Rules and Regulation Government Recruitment (1) Secondary teacher (2) Higher secondary teachers (C) Tribunal (1) Power and provision of tribunal (2) Scope of tribunal	15	20(40%)

FE-103/203

Semester: 2
No of Credit: 3
No. of hours: 45

Course Code: FE-203
Course Title: Educational Administration

Objectives:- To enable student teachers to

- (1) understand characteristics and types of educational leadership
- (2) understand role of Principal in school
- (3) understand Quality and Total Quality Management in school
- (4) understand meaning, importance and planning of timetable
- (5) understand types and importance of school records
- (6) understanding the co-curricular activities, NCERT

Unit-1	Educational leadership & Quality	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A) Educational leadership (1) Concept and characteristics (2) Types of leadership (B) Role of principal in school (1) Role of principal in planning of school activities (2) Role of principal in creating resources and managing financial matters (C) Quality (1) Concept ,characteristics and importance (2) Total Quality in management education	15	15 (30%)
Unit-2	Time table and school records (A) Time table (1) Meaning and importance (2) Essentials factors effecting for framing time table and factors effecting time table (B) School records (1) Meaning and importance (2) Classification of School records and management of school records (C) Types of School records (1) Importance (2) Classroom register and general register	15	20 (40%)
Unit-3	Co-curricular activities, inspection and NCERT (A) Co-curricular activities (1) Concept and objectives (2) planning and classification (B) Inspection (1) Concept and importance (2) Scope of inspection and improving measures of school inspection (C) NCERT (National Council of Education Research and Training) (1) objectives (2) function	15	15 (30%)

FE-103/203

સેમીસ્ટર : 1
ક્રેડિટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE-103
કોર્સ શીર્ષક: શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન

હેતુઓ:- પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન અને ટેકનોલોજીની સંકલ્પનાથી માહિતગાર થાય
- (2) શાળામાં માર્ગદર્શનની સમજ કેળવી શકે
- (3) વર્ગવ્યવહારની સમજ મેળવી શકે
- (4) પ્રત્યાયનની સંકલ્પના, મહત્વ અને સોપાનો વિશે માહિતી મેળવી શકે
- (5) માધ્યમિક શિક્ષણધારો અને સરકારી ભરતીના નિયમોની સમજ મેળવી શકે
- (6) ટ્રિબ્યુનલની સત્તાઓ, જોગવાઈઓ અને કાર્યક્ષેત્રની સમજ મેળવી શકે

એકમ-1	શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી, વ્યવસ્થાપન અને માર્ગદર્શન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) કાર્યક્ષેત્ર <p>(B) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને લક્ષણો (2) મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર <p>(C) માર્ગદર્શન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના (2) શાળામાં માર્ગદર્શન વ્યવસ્થા સેવા 	15	15 (30%)
એકમ -2	<p>વર્ગવ્યવહાર અને પ્રત્યાયન</p> <p>(A) વર્ગવ્યવહાર-1</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને ઘટકો (2) વર્ગવ્યવહારને અસર કરતાં પરિબળો <p>(B) વર્ગવ્યવહાર-2</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ઉપયોગ અને મર્યાદા (2) ક્લેન્ડર્સના ઘટકોની ગણતરી - Examples <p>(C) પ્રત્યાયન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને લક્ષણો (2) મહત્વ અને સોપાનો 	15	15 (30%)
એકમ -3	<p>માધ્યમિક શિક્ષણ ધારો, ભરતીના નિયમો અને ટ્રિબ્યુનલ</p> <p>(A) માધ્યમિક શિક્ષણ ધારો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) નવી માધ્યમિક શાળા શરૂ કરવાના નિયમો (2) શિક્ષકની નોકરીની શરતો અને શિક્ષકની આચારસંહિતા <p>(B) સરકારના ભરતીના નિયમો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) માધ્યમિક કક્ષાએ શિક્ષક સહાયકના નિયમો (2) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ શિક્ષક સહાયકના નિયમો <p>(C) ટ્રિબ્યુનલ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ટ્રિબ્યુનલની સત્તાઓ અને જોગવાઈઓ (2) ટ્રિબ્યુનલ નું કાર્યક્ષેત્ર 	15	20(40%)

FE-103/203

સેમીસ્ટર : 2
ક્રીટ: 3
કલાકો: 45

ગ્રેડ કોડ: FE-203
કોર્સ શીર્ષક: શૈક્ષણિક સંચાલન

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) શૈક્ષણિક નેતાગીરી અને પ્રકારોની સમજ મેળવી શકે
- (2) શાળામાં આચાર્યની ભૂમિકાને સમજી શકે
- (3) ગુણવત્તાની સંકલ્પના અને શિક્ષણમાં સંપૂર્ણ ગુણવત્તા વ્યવસ્થાપનને સમજી શકે
- (4) સમયપત્રકના અર્થ, મહત્વ અને આયોજનની સમજ મેળવી શકે
- (5) શાળાપત્રકોના પ્રકાર અને મહત્વની સમજ મેળવી શકે
- (6) સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ, NCERT ની સમજ મેળવી શકે

એકમ -1	શૈક્ષણિક નેતાગીરી અને ગુણવત્તા	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) શૈક્ષણિક નેતાગીરી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને લક્ષણો (2) નેતાગીરીના પ્રકારો <p>(B) શાળામાં આચાર્યની ભૂમિકા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓના આયોજનમાં આચાર્યની ભૂમિકા (2) સર્જનાત્મક સંશાધન અને નાણાકીય બાબતોના સંચાલનમાં આચાર્યની ભૂમિકા <p>(C) ગુણવત્તા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના, લાક્ષણિકતાઓ અને મહત્વ (2) શિક્ષણમાં સંપૂર્ણ ગુણવત્તા 	15	15 (30%)
એકમ -2	<p>સમયપત્રક અને શાળાપત્રક</p> <p>(A) સમયપત્રક</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) સમયપત્રક રચના માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો અને સમયપત્રક રચના માટેના સીપાનો <p>(B) શાળાપત્રકો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) શાળાપત્રકોનું વર્ગીકરણ અને વ્યવસ્થાપન <p>(C) શાળાપત્રકોના પ્રકાર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) મહત્વ (2) વર્ગરજીસ્ટર અને જનરલ રજીસ્ટર 	15	20(40%)
એકમ -3	<p>સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિ, અધિક્ષણ અને NCERT</p> <p>(A) સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને હેતુઓ (2) આયોજન અને વર્ગીકરણ <p>(B) અધિક્ષણ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) અધિક્ષણનું કાર્યક્ષેત્ર અને સુધારણા માટેના સૂચનો <p>(C) NCERT</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) હેતુઓ (2) કાર્યો 	15	15 (30%)

FE-103/203

References :

- (1) દેસાઈ, ધનવંત મ., શિક્ષણશાસ્ત્રના મૂળતત્ત્વો અને શાળા સંચાલન,
એ. આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ
- (2) દવે, જયેન્દ્ર અને બીજા. શાળા પ્રશાસન અને સંગઠન, બી. એસ. શાહ
પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (3) ભટ્ટ, આર. જી, શાળા સંચાલન, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (4) રાવલ, નટુભાઈ અને બીજા. શાળા વ્યવસ્થાપન અને શૈક્ષણિક સંગઠન, નીરવ
પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (5) દેસાઈ, દોલતભાઈ અને પરીખ, જી. સી. અભિનવ શાળા સંચાલન, અનડા બૂક
ડેપો, અમદાવાદ
- (6) દવે, પટેલ, પાઠક અને કાપડીયા (૧૯૭૩). ભારતીય શિક્ષણના નૂતન પ્રવાહો અને
સમસ્યાઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય
- (7) કાનાવાલા, એસ. સી. (૧૯૭૩). માનવ સંબંધોનું ગતિશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ
બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય
- (8) ભટ્ટ, મહેન્દ્ર. શાળા પ્રબંધ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (9) પાઠક, સી. સી. વર્ગ અધ્યયનની ભીતરમાં, એમ. બી. પટેલ કોલેજ ઓફ
એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- (10) બારૈયા, વી. વી. શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન, પ્રતિક પ્રકાશન, આણંદ
- (11) બારૈયા વી. વી. શાળા સંચાલન, પ્રતિક પ્રકાશન, આણંદ
- (12) બારૈયા, વી. વી. શિક્ષણમાં વર્તમાન પ્રવાહો, પ્રતિક પ્રકાશન, આણંદ
- (13) Aggrawal, J.C.(1967). *Educational Administration*, Arya Book Depot. New Delhi.
- (14) Desai, D.M. (1963). *Some Concept & Terms in Education Administration*, M. S.
University, Baroda
- (15) Flanders, Ned A. (1966). *Interaction Analysis of the Classroom*, An Arbor
University of Michigan
- (16) Flanders, Ned A., *Analyzing Teaching Behavior*, An Arbor University of Michigan.
- (17) James, J. (1988). *Classroom Management Strategies*, Longman, N.Y.
- (18) Khan, Mohd. Sharif & Khan (1880). *Educational Administration* Mohd. Saleem
Ashish Publishing House, New Delhi
- (19) Nwankwo, John I.(1982). *Educational Administration*, Vikas Publishing House
Pvt.Ltd. New Delhi.
- (20) Patel, I.J., Buch M.B. and Trivedi, R.S. (1970). *Reading in Inspection and
Supervision*, Vallabh Vidyanagar, Sardar Patel University,
- (21) Shelat, Neela. *School Climate & Educational Change*, R. R. Sheth & Co. Ahmbd

FE-104A/204A

Semester: 1
No of Credit: 3
No. of hours: 45

Course Code: FE-104A
Course Title: Method of Teaching Economics

Objectives: To enable the student teachers to..

- (1) understand the aims and the objectives of teaching of Economics
- (2) understand the techniques of teaching Economics
- (3) understand correlation of Economics with other subjects
- (4) understands and Plans Lesson in Economics
- (5) devise the skill of using various methods of teaching Economics
- (6) evaluate the syllabus and text books of Economics of standard 11 & 12
- (7) suggest appropriate devices of evaluation in Economics

Unit-1	The meaning of Economics, Importance, Scope and Correlation	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A) Economics (1) Meaning and Importance (2) Scope (B) Teaching of Economics (1) Aims (2) Objectives (C) Importance of teaching Economics and Correlation (1) Importance of teaching Economics at Higher Secondary level (2) Correlation: Meaning and Importance Correlation with Commerce and Mathematics	15	15 (30%)
Unit-2	Lesson planning, Syllabus and Methods of Teaching (A) Lesson Planning (1) Meaning and Importance (2) Detail Planning in teaching Economics (B) Syllabus and Text book (1) Syllabus: Concept and Principles (2) Text book: Meaning and Criticism (C) Methods of Teaching Economics (1) Assignment Method (2) Team teaching Method	15	15 (30%)
Unit-3	Tools of Production, Demand and Supply, Market, money and Commercial Bank (A) Tools of Production and Market (1) Tools of Production: Meaning and Characteristics (2) Market: Meaning and Types (B) Demand and Supply (1) Meaning and Principle (Law) (2) Schedule and graph (C) Money (1) Meaning and Type (2) Functions (D) Commercial Bank (1) Meaning and Importance (2) Functions	15	20 (40%)

FE-104A/204A

Semester: 2
No of Credit: 3
No. of hours: 45

Course Code: FE-204A
Course Title: Method of teaching Economics

Objectives: To enable the student teachers to

- (1) devise the skill of using various methods of teaching Economics
- (2) suggest appropriate devices of evaluation in Economics
- (3) understands diagnosis and remedial work in Economics
- (4) understands Economics Teacher and Economics club
- (5) know use of technology in teaching of Economics
- (6) visit Economics organization

Unit-1	Methods of Teaching, Evaluation, Diagnostic and Remedial Work	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A) Methods of Teaching Economics (1) Project method (2) Symposium Method (B) Evaluation tools of Economics (1) Meaning and importance (2) Tools (C) Diagnostic and Remedial work in Economics (1) Meaning and Stages (2) Diagnostic and Remedial work	15	15 (30%)
Unit-2	Economics Teacher, Economics Club, Technology and visit of Economic Organization (A) Economic teacher and Economic club (1) Economics Teacher: Characteristics and training (2) Economics Club: Meaning and Function (B) Use of Technology in Economics (1) Audio-visual Aids: Use and limitations (2) Use and limitations of Computer in Economics (C) Visit of Economic Organization (1) Meaning and Importance (2) Visit of Economic Organization	15	15 (30%)
Unit-3	Indian Economic Problems and Budget (A) Population (1) Meaning and Effects (2) Causes of Birth rate and Death rate (B) Unemployment in India (1) Meaning and Type (2) Causes and Remedies (C) Migration and Urbanization (1) Meaning and Type (2) Effects (D) Budget (1) Meaning and Importance (2) Type	15	20 (40%)

FE-104A/204A

સેમીસ્ટર : 1
ક્રેડિટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ : FE-104A
કોર્સ શીર્ષક : અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનના ધ્યેયો અને હેતુઓને સમજી શકે
- (2) અર્થશાસ્ત્રનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ સમજી શકે
- (3) પાઠ આયોજનનું મહત્વ સમજી અર્થશાસ્ત્રના પાઠની રચના કરી શકે
- (4) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની પ્રયુક્તિઓની સમજ મેળવી શકે
- (5) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓના ઉપયોગનું કૌશલ કેળવી શકે
- (6) ધોરણ 11 & 12 ના અર્થશાસ્ત્ર પાઠ્યપુસ્તક અને અભ્યાસક્રમનું મૂલ્યાંકન કરે

એકમ-1	અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, મહત્વ, કાર્યક્ષેત્ર અને અનુબંધ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
એકમ-1	<p>(A) અર્થશાસ્ત્ર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) કાર્યક્ષેત્ર <p>(B) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધ્યેયો (2) હેતુઓ <p>(C) અર્થશાસ્ત્રની જરૂરિયાત અને અનુબંધ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણની જરૂરિયાત (2) અનુબંધ : અર્થ અને મહત્વ. વાણિજ્ય અને ગણિત વિષય સાથેનો અનુબંધ 	15	15 (30%)
એકમ-2	<p>પાઠ આયોજન, પાઠ્યક્રમ અને અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <p>(A) પાઠ આયોજન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) પાઠ આયોજનની રચના <p>(B) પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તક</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને સિધ્ધાંતો (2) મહત્વ અને સમીક્ષા <p>(C) અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ (2) જૂથ અધ્યાપન પદ્ધતિ 	15	15 (30%)
એકમ-3	<p>ઉત્પાદનના સાધનો, માંગ પુરવઠો, બજાર, નાણું અને વ્યાપારી બેંક</p> <p>(A) ઉત્પાદનના સાધનો અને બજાર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ઉત્પાદનના સાધનો અર્થ અને લક્ષણો (2) બજાર : અર્થ અને પ્રકાર <p>(B) માંગ અને પુરવઠો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને નિયમ (2) અનુસૂચિ અને આલેખ <p>(C) નાણું</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને પ્રકાર (2) કાર્યો <p>(D) વ્યાપારી બેંક</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) કાર્યો 	15	20 (40%)

FE-104A/204A

સેમીસ્ટર : 2
ક્રેડિટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ : FE-204A
કોર્સ શીર્ષક : અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓના ઉપયોગનું કૌશલ સમજી શકે
- (2) અર્થશાસ્ત્રમાં મૂલ્યાંકનના સાધનોનું સૂચન કરી શકે
- (3) અર્થશાસ્ત્રમાં નિદાન અને ઉપચારકાર્યની સમજ મેળવી શકે
- (4) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષકના લક્ષણો અને અર્થશાસ્ત્ર મંડળથી માહિતગાર થાય
- (5) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનમાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગથી માહિતગાર થાય
- (6) અર્થશાસ્ત્રને લગતી સંસ્થાની મૂલાકાત લે

એકમ-1	અધ્યાપન પદ્ધતિઓ, મૂલ્યાંકન અને નિદાન-ઉપચાર કાર્ય	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારતક)
	<p>(A) અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ (2) પરિસંવાદ પદ્ધતિ <p>(B) અર્થશાસ્ત્રમાં મૂલ્યાંકનના સાધનો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) સાધનો <p>(C) અર્થશાસ્ત્રમાં નિદાન ઉપચાર કાર્ય</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને સોપાનો (2) નિદાન ઉપચાર કાર્ય 	15	15 (30%)
એકમ-2	<p>અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક, અર્થશાસ્ત્ર મંડળ, ટેકનોલોજી અને આર્થિક સંસ્થાની મુલાકાત</p> <p>(A) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક અને અર્થશાસ્ત્ર મંડળ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક: લક્ષણો અને તાલીમ (2) અર્થશાસ્ત્ર મંડળ : અર્થ અને કાર્યપ્રવૃત્તિઓ <p>(B) અર્થશાસ્ત્રમાં ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) દ્રશ્ય અને શ્રાવ્ય સાધનો : ઉપયોગ અને મર્યાદા (2) કોમ્પ્યુટરનો અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપયોગ અને મર્યાદા <p>(C) આર્થિક સંસ્થાની મુલાકાત</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) આર્થિક સંસ્થાની મુલાકાત 	15	15 (30%)
એકમ-3	<p>ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ અને અંદાજપત્ર</p> <p>(A) વસ્તી સમસ્યા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને અસરો (2) જન્મદર અને મૃત્યુદરના કારણો <p>(B) ભારતમાં બેરોજગારી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને પ્રકાર (2) કારણો અને ઉપાયો <p>(C) સ્થળાંતર અને શહેરીકરણ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને પ્રકાર (2) અસરો <p>(D) અંદાજપત્ર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) પ્રકાર 	15	20(40%)

FE-104A/204A

References :-

- (1) A.M.A. *Teaching of Economics in Secondary School*, New Delhi, Central Books Co.
- (2) Lumsden, A.F. *New Research in the Teaching of Economics*, Cambridge University Press.
- (3) Lumsden, K.G. *New Developments in the Teaching of Economics*, Prentice Hall, New Jersey-1967
- (4) ત્યાગી, ગુરુશરનદાસ. *અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ*, વિનોદ પુસ્તક મંદિર, આગરા
- (5) પટેલ, મોતીભાઈ મ. તથા અન્ય. *અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપનનું પરિશીલન*. બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (6) પટેલ, વિનુભાઈ યુ. *અર્થશાસ્ત્રનું અધ્યાપન*, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (7) પટેલ, ઘનશ્યામભાઈ બી. તથા અન્ય. *અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ પદ્ધતિ*, નવદીપ પ્રકાશન ગૃહ, અમદાવાદ
- (8) દવે, પ્રભાકરન એન. *અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ પદ્ધતિ*, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- (9) મહેતા, એચ.કે. અને અન્ય. *અધ્યેતા કેન્દ્રી શિક્ષણ પદ્ધતિ*, એન.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- (10) શાહ તથા અન્ય. *અર્થશાસ્ત્ર પુસ્તક*, ધોરણ-૧૨, ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- (11) રાણા, જી.જી. અને અન્ય. *વાણિજ્ય-નામાના મૂળતત્ત્વો-અર્થશાસ્ત્ર*, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
- (12) પટેલ, હરિભાઈ અને અન્ય. *વસ્તી અને વિકાસ*, જી.સી.ઈ.આર.ટી, અમદાવાદ

Semester – 1**Course code: FE – 104 B****No of Credits: 3****Course Title: Method of Teaching English****No of Hours: 45****Objectives: To enable student-teachers to..**

- (1) understand the basic language skills of English
- (2) define educational objectives of teaching English in terms of behavioural outcomes
- (3) possess skill of using instructional material
- (4) adopt appropriate techniques for the teaching of English

Unit 1	Teaching of English	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Teaching of English as a second language (1) Importance of Teaching English as a second language (2) Problems of Teaching English as a second language (B) Aims and objectives of teaching English (1) General Aims of teaching English (2) Specific objectives of teaching English (i) Listening, Speaking (ii) Reading, Writing (C) Lesson Planning: Micro-Macro (1) Reading Comprehension, Poetry (2) Grammar lesson based on language functions	18	15 (30%)
Unit: 2	Teaching of English: Methods, Approaches and Teaching Aids (A) Methods and Approaches (1) Grammar Translation Method (i) Principles (ii) Merits and Demerits (2) Communicative Approach (i) Principles, Merits and Demerits (ii) Techniques, Role of teachers and learners (B) Teaching Aids and Reference Materials (1) Teaching Aids (i) Pictures, Charts, Toys (ii) Computer Aided Language Learning (CALL), Authentic Materials (2) Dictionary and Thesaurus as reference material (C) English Club and Co-curricular Activities (1) Importance of English Club (i) Objectives of English Club (ii) Co-curricular activities for developing language skills (2) English Language Laboratory (i) Importance (ii) Advantages	17	15 (30%)
Unit: 3	Language Enrichment (A) Grammar in Use (1) Parts of Speech, Tenses (2) Direct Indirect, Proverbs & Idioms (B) Teaching of Oral Skills (1) Strip Story, Listen and Do/Draw, Jigsaw (2) Language Games (C) Developing Writing (1) Paragraph, Essay writing, Story writing based on outline/picture (2) Application	10	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits : 3
No of Hours : 45

Course code FE – 204 B
Course Title : Method of Teaching English

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) acquire the basic language skills of English
- (2) understand the educational objectives of teaching English in terms of behavioural outcomes
- (3) acquire skill of using instructional materials
- (4) execute appropriate techniques for the teaching of English

Unit-1	Lesson Planning	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Unit planning (1) Concept of Unit planning (2) Steps in Unit planning (B) Skill based lesson planning (1) Oral Communication (2) Written Composition (C) Teacher of English (1) Personal attributes (2) Professional expertise	18	15 (30%)
Unit-2	Methods, Approaches and Evaluation		
	(A) Direct Method (1) Principles (2) Merits and Demerits (B) Approaches (1) Structural Approach (i) Principles (ii) Merits and Demerits (1) Eclectic Approach (i) Principles (ii) Merits and Demerits (C) Evaluation (1) Analysis of textbooks (Std. VIII to X) (i) Variety of activities and exercises (ii) Classroom interaction and teaching learning processes (2) Development of Test items (i) Objective types (ii) Short answer and essay types	17	15 (30%)
Unit-3	Language Enrichment		
	(A) Grammar in Use (1) Active – passive, Degrees of comparison (2) Transformation of sentences (B) Language in Use (1) Translation of sentences (2) Use of vocabulary (Std. VIII to X) (C) Developing Oral and Written skills (1) Language function and structures (2) Reports for special programmes, festivals etc., Letter writing	10	20 (40%)

Basic References:

- (1) Nagraj, Geetha. *English Language Teaching : Approaches ,Methods, Techniques.*
Orient Longman
- (2) Natraj, Sulabha (2005). *Developing Communication Skills*, Charutar Vidya Mandal
- (3) Tickoo, M.L. *Teaching and Learning English: A Source Book for Teachers and Teacher-Trainer*, Orient Longman

References:

- (1) Adrian, Doff (1986). *Teach English*, Cambridge University Press
- (2) Brumfit, C.J. and Johnson, K. (1985). *The Communicative Approach to Language Teaching.* ELBS Publication
- (3) Kadri, Nusrat (1999). *Fun with letters & word*, Gurjar Prakashan
- (4) Kadri, Nusrat (2007). *Teacher Effectiveness: A Comprehensive Approach.*
S. P. University, V.V.Nagar
- (5) Krishnaswamy, N. *Teaching English Grammar : A Modern Guide to An Interactive Approach*
- (6) Keith, Johnson and Keith, Morrow. *Communication in the classroom*, ELBS Publication
- (7) Littlewood, William. *Communicative Language Teaching- An Introduction*,
Cambridge University Press
- (8) Lee , W.R. *Language Teaching Games And Contents*, Oxford University Press
- (9) Roger, Gowers and Steve Walter. *Teaching Practice Handbook – A Reference Book for ELT Teachers in Training*, ELBS Publication
- (10) Verma, Shivendra K. and Nagrajan, Hemalatha. *An Interactive Grammar of Modern English.* Frank Bros & Co. Ltd,New Delhi.

સેમેસ્ટર – ૧
ક્રેડિટ : ૩
કલાક : ૪૫

કોર્સ કોડ : FE-104 C
કોર્સ શીર્ષક: ગુજરાતી અધ્યાપન પદ્ધતિ

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ....

- (1) ગુજરાતી ભાષા શિક્ષણ આયોજનનાં સોપાનો વિષયક જાણકારી કેળવે
- (2) ગુજરાતી ભાષા અધ્યાપનના હેતુઓ વિષયક જાણકારી કેળવે
- (3) ગુજરાતી ભાષા અધ્યાપન પદ્ધતિઓ વિષયક જ્ઞાન કેળવે
- (4) ગુજરાતી વ્યાકરણનાં ઘટકો વિષયક જ્ઞાન કેળવે
- (5) ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ સ્વરૂપો વિષયક જ્ઞાન કેળવે
- (6) ગુજરાતી ભાષાકીય સજ્જતા કેળવે

એકમ-1	પાઠઆયોજન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) માતૃભાષામાં પાઠઆયોજન (1) પાઠ આયોજનની સંકલ્પના (2) પાઠ આયોજનનું મહત્વ (B) પાઠ આયોજન અને એકમ આયોજન (1) પાઠ આયોજનનાં સોપાનો (2) પાઠ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચેનો તફાવત (C) ગદ્ય, પદ્ય, વ્યાકરણ અને લેખન શિક્ષણ (1) હેતુઓ અને વર્ગવ્યવહાર (2) શૈક્ષણિક સાધનો અને મૂલ્યાંકન	15	15(30%)
એકમ-2	અધ્યાપન પદ્ધતિઓ (A) પ્રશ્નોત્તર પદ્ધતિ (1) સંકલ્પના (2) મહત્વ અને મર્યાદાઓ (B) આગમન-નિગમન પદ્ધતિ (1) સંકલ્પના (2) મહત્વ અને મર્યાદાઓ (C) જૂથચર્ચા પદ્ધતિ (1) સંકલ્પના (2) મહત્વ અને મર્યાદાઓ	15	15(30%)
એકમ-3	વ્યાકરણ અને સાહિત્યકૃતિઓ (A) છંદ અને અલંકાર (1) મંદાક્રાન્તા અને ચોપાઈ (2) વર્ણાનુપ્રાસ અને ઉપમા (B) ઊર્મિકાવ્ય અને નિબંધ (1) ના હઠવું, કન્યાવિદાય (2) દ્વિદલ, કળિયું (C) વિરામચિહ્નો અને વાક્યના પ્રકારો (1) વિરામચિહ્નો અને ઉપયોગિતા (2) વાક્ય અને વાક્યના પ્રકારો	15	20(40%)

સેમેસ્ટર – ૨

ક્રેડીટ : ૩

કલાક : ૪૫

કોર્સ કોડ : FE-204 C

કોર્સ શીર્ષક : ગુજરાતી અધ્યાપન પદ્ધતિ

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ.....

- (1) ભાષાનાં સ્વરૂપો વિશે જાણકારી કેળવે
- (2) માતૃભાષાના શિક્ષણ પ્રત્યે હકારાત્મક અભિગમ કેળવે
- (3) ગુજરાતી માતૃભાષા શિક્ષણનું મહત્વ સમજે
- (4) માતૃભાષા શિક્ષક તરીકેની સજ્જતા કેળવે
- (5) અસરકારક અધ્યાપન માટેની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ સમજી ઉપયોગ અંગેનાં કૌશલ્યો કેળવે
- (6) ગુજરાતી વ્યાકરણનાં ઘટકો વિષયક જાણકારી કેળવે
- (7) ગુજરાતી સાહિત્યનાં વિવિધ સાહિત્ય સ્વરૂપો વિષયક જ્ઞાન કેળવે
- (8) ગુજરાતી લેખનના પ્રકારો વિષયક જાણકારી કેળવે

એકમ-1	માતૃભાષાનું શિક્ષણ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) ભાષાનાં સ્વરૂપો અને ભાષાવિકાસ</p> <p>(1) ભાષાનાં સ્વરૂપો</p> <p>(2) ભાષાવિકાસને અસર કરતાં પરિબળો</p> <p>(B) માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષા</p> <p>(1) માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષાનાં કારણો</p> <p>(2) માતૃભાષા પ્રત્યે સેવાતી ઉપેક્ષા દૂર કરવાના ઉપાયો</p> <p>(C) માતૃભાષા શિક્ષણનું મહત્વ અને માતૃભાષાનો શિક્ષક</p> <p>(1) માતૃભાષા શિક્ષણનું મહત્વ</p> <p>(2) માતૃભાષા શિક્ષકની સજ્જતા</p>	15	15(30%)
એકમ-2	<p>માતૃભાષાનાં મૂળભૂત કૌશલ્યોનું શિક્ષણ</p> <p>(A) શ્રવણ અને વાચન કૌશલ્ય</p> <p>(1) સંકલ્પના અને હેતુઓ</p> <p>(2) વિકાસ માટેની સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>(B) કથન કૌશલ્ય</p> <p>(1) સંકલ્પના અને હેતુઓ</p> <p>(2) વિકાસ માટેની સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>(C) લેખન કૌશલ્ય</p> <p>(1) સંકલ્પના અને હેતુઓ</p> <p>(2) વિકાસ માટેની સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ</p>	15	15(30%)
એકમ-3	<p>વ્યાકરણ અને સાહિત્યકૃતિઓ</p> <p>(A) સન્ધિ અને સમાસ</p> <p>(1) સ્વર સન્ધિ અને વ્યંજન સન્ધિ</p> <p>(2) સમાસ: દ્વંદ્વ સમાસ, મધ્યમપદલોપી સમાસ, કર્મધારય સમાસ અને બહુવિધી સમાસ</p> <p>(B) ગઝલ અને નવલિકા</p> <p>(1) ધૂળિયે મારગ, બોધ</p> <p>(2) અંજળપાણી, સ્વર્ગ અને પૃથ્વી</p> <p>(C) લેખન (અપઠિત)</p> <p>(1) અહેવાલલેખન, નિબંધલેખન</p> <p>(2) પત્રલેખન, વિચારવિસ્તાર</p>	15	20(40%)

મુખ્ય સંદર્ભ પુસ્તકો:

- (1) પટેલ, મોતીભાઈ, દવે, જયેન્દ્ર અને ભોગાયતા. ગુજરાતી અધ્યાપનનું પરિશીલન, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) રાવલ, નટુભાઈ વી. અને અન્ય. ગુજરાતી (માતૃભાષાનું) અભિનવ અધ્યાપન. નીરવ પ્રકાશન, અધ્યાપન
- (3) દેસાઈ, ધનવંત અને પાઠક. ગુજરાતી વિષયવસ્તુનું અધ્યાપન, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

અન્ય સંદર્ભ પુસ્તકો :

- (1) આકૃવાલા, સી.કે. અને કલ્યાણી. ગુજરાતીનું અભિનવ અધ્યાપન, ભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) જોષી, કનૈયાલાલ. ગુજરાતી અધ્યાપન સાંપ્રત પ્રવાહો, બાલગોવિંદ પ્રકાશન
- (3) વ્યાસ, યોગેન્દ્ર. ભાષા સજ્જતા અને લેખન કૌશલ્ય, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (4) પટેલ, વિનોદ અને પટેલ, મોતીભાઈ. માતૃભાષા, વ્યાકરણ અને લેખનનું અધ્યાપન, અભ્યાસક્રમ આયોજન ટ્રસ્ટ ખાનપુર, અમદાવાદ
- (5) કોઠારી, જયંત. ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (6) જોષી, સુરેશ ડ., ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ, ચેતન પ્રકાશન ગૃપ, વડોદરા

FE-104D/204D

Semester – 1**Course Code: FE - 104D****No. of Credit: 3****Course Title: Method of Teaching Mathematics****No. of Hours : 45****Objectives: To enable student - teachers to..**

- (1) know the contribution of mathematicians in Mathematics
- (2) understand the general & specific objectives of teaching Mathematics
- (3) understand and develop the skill of using various methods of teachings Mathematics for better instruction
- (4) understand and implement the planning for effective instruction of Mathematics
- (5) develop the skill to use the modern Mathematical devices like computers, internet etc
- (6) familiar with learning material of Mathematics for secondary schools

Unit-1	Mathematicians, Values and Objectives of Teaching Mathematics	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	<p>(A) Mathematicians contribution to the Mathematics world.</p> <p>(1) Indian Mathematician : (i) Arya Bhatt (ii) Brahamagupta (iii) Shrinivasa Ramanujan Aiyanger</p> <p>(2) Other Mathematicians : (i) Eclid (ii) Pythagoras</p> <p>(B) Importance and value of teaching Mathematics</p> <p>(1) Importance of Mathematics in present scenario</p> <p>(2) Utilitarian (Practical) value, Disciplinary value, Cultural value</p> <p>(C) General & Specific Objectives of Teaching Mathematics</p> <p>(1) Knowledge, Understanding, Application, Skill</p> <p>(2) Interest, Attitude, Appreciation</p>	17	15 (30%)
Unit-2	Planning for Effective Instruction of Mathematics		
	<p>(A) Planning of Teaching Mathematics</p> <p>(1) Lesson Planning : Concept, Importance & Various steps</p> <p>(2) Unit Planning : Concept, Importance & Various steps</p> <p>(B) Methods of teaching Mathematics</p> <p>(1) Teacher - centered methods (i) Inductive - Deductive method (ii) Analytic - Synthetic method</p> <p>(2) Child - centered methods (i) Experimental (Laboratory) method (ii) Project method</p> <p>(C) Aids in Teaching</p> <p>(1) Importance and Classification</p> <p>(2) Graphic Aids : Graphs, Charts, Three dimensional aids : Models Projected Aids: O.H.P. Audio Visual Aids : Computer</p>	18	15 (30%)

FE-104D/204D

Unit-3	Mathematics Content (A) Set theory, Expansion and Factorization (1) Std. 8 : Chapter 1, 8 & 9 (2) Std. 9 : Chapter 1, 7 (B) Simple and Compound Interest, Banking & Sales tax (1) Std. 8 : Chapter 6 (2) Std. 9 : Chapter 4 & 24 (C) Examples based on Circle & Constructions (1) Std. 8: Chapter 18, Std. 10: Chapter 12,13 and 14 (2) Constructions : Std. 8 No. 1 to 8 (Chapter 17) Std. 9 : No. 3, 5 & 6 (Chapter 20)	10	20 (40%)
---------------	--	----	----------

FE-104D/204D

Semester – 2

Course Code: FE - 204D

No. of Credit: 3

Course Title: Method of Teaching Mathematics

No. of Hours : 45

Objectives : To enable student - teachers to..

- (1) understand and develop the skill of using various techniques of teachings Mathematics for better instruction
- (2) adopt the appropriate approaches for the teaching of Mathematics
- (3) develop attitude to be a committed and competent Mathematics teachers
- (4) correlate the knowledge of Mathematics with other school subjects
- (5) evaluate text books of Mathematics at secondary school level
- (6) familiar with existing state syllabus of Mathematics in secondary school

Unit-1	Techniques and Approaches of teaching Mathematics and Mathematics club	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Techniques in Teaching (1) Drill and Review Work (2) Diagnostic and Remedial Work (B) Approaches of Teaching (1) Problem - Solving Approach (2) Assignment Approach (C) Mathematics club (1) Importance & Organization (2) Objectives and Activities	18	15 (30%)
Unit-2	Relationship, Mathematics Teacher & Text Books of Mathematics (A) Relationship (1) Concept & Importance (2) Relationship with Other school subject (B) Mathematics Teacher & Origin of Mathematics Education (1) Essential Qualification, Qualities & Competency (2) Teacher's Handbook, Student work-book (C) Text Books of Mathematics (1) Characteristics of Good Text Book (2) Evaluation of Text Book of Std. 8, 9 & 10	17	15 (30%)
Unit-3	Mathematics Content (A) Trigonometric & Equation (1) Std. 8 : Chapter 11, Std. 9 : Chapter 10,23 (2) Std. 10 : Chapter 1, 4, 17, 18, 19, 20 (B) Area and Volume (1) Std. 8 : Chapter 19, Std. 10 : 16 (2) Std. 9 : Chapter 21 & 22 (C) Examples based on Triangle & Theorems (1) Std. 9 : Chapter 14, 15, & 16 Std. 10 : Chapter 10 & 11 (2) Theorems : Std. 9 No. 10, 12, 18 & 34 Std. 10 No. 10, 11, 32 & 34	10	20 (40%)

FE-104D/204D

સેમીસ્ટર - ૧

કોર્સ કોડ : FE - 104D

કેડીટ : ૩

કોર્સ શીર્ષક : ગણિતશાસ્ત્ર અધ્યાપન પદ્ધતિ

ક્લાક : ૪૫

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) ગણિતમાં ગણિતશાસ્ત્રીઓના પ્રદાન વિશે જ્ઞાન કેળવે
- (2) ગણિત અધ્યાપનના સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓની સમજ કેળવે
- (3) અસરકારક અધ્યાપન માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓની સમજ કેળવે અને ઉપયોગ અંગેના કૌશલ્યોનું જ્ઞાન કેળવે
- (4) ગણિતના અસરકારક અધ્યાપન માટેનું આયોજન કરવાની ક્ષમતા કેળવે
- (5) આધુનિક ગણિતીય ઉપકરણો દા.ત. : કમ્પ્યુટર, ઇન્ટરનેટ વગેરેનો ઉપયોગ કરવાનો કૌશલ્ય કેળવે
- (6) માધ્યમિક શાળાના ગણિતના અભ્યાસક્રમની અધ્યયન સામગ્રીનું જ્ઞાન કેળવે

એકમ-1	ગણિતશાસ્ત્રીઓ, ગણિત શિક્ષણના મૂલ્યો અને હેતુઓ	અધ્યાપન ક્લાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) ગણિતશાસ્ત્રીઓનું ગણિતમાં પ્રદાન</p> <p>(1) ભારતીય ગણિતશાસ્ત્રીઓ</p> <p>(i) આર્યભટ્ટ (ii) બ્રહ્મગુપ્ત (iii) શ્રીનિવાસ રામાનુજન અચંચર</p> <p>(2) અન્ય ગણિતશાસ્ત્રીઓ</p> <p>(i) યુકલિડ (ii) પાપથાગોરસ</p> <p>(B) ગણિત અધ્યાપનના મૂલ્યો અને મહત્ત્વ</p> <p>(1) પ્રવર્તમાન સમયમાં ગણિતનું મહત્ત્વ</p> <p>(2) ઉપયોગીતા (વ્યવહાર) મૂલ્ય, નિયામક મૂલ્ય, સાસ્કૃતિક મૂલ્ય</p> <p>(C) ગણિત શિક્ષણના સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ</p> <p>(1) જ્ઞાન, સમજ, ઉપયોગ અને કૌશલ્યો (2) રસ, વલણ અને કદર</p>	17	15 (30%)
એકમ-2	<p>ગણિતના અસરકારક અધ્યાપન માટેનું આયોજન</p> <p>(A) ગણિતના અધ્યાપનનું આયોજન</p> <p>(1) પાઠ આયોજન : સકલ્પના, મહત્ત્વ અને સોપાનો</p> <p>(2) એકમ આયોજન : સકલ્પના, મહત્ત્વ અને સાપોનો</p> <p>(B) ગણિત શિક્ષણની પદ્ધતિઓ</p> <p>(1) શિક્ષક - કેન્દ્રી પદ્ધતિઓ</p> <p>(i) આગમન-નિગમન પદ્ધતિ (ii) પૃથક્કરણ - સયોગીકરણ પદ્ધતિ</p> <p>(2) વિદ્યાર્થી - કેન્દ્રી પદ્ધતિ</p> <p>(i) પ્રયોગ (પ્રયોગશાળા) પદ્ધતિ (ii) યોજના પદ્ધતિ</p> <p>(C) ગણિત શિક્ષણના સાધનો</p> <p>(1) અગત્ય અને વર્ગીકરણ</p> <p>(2) ગ્રાફિક સાધનો : આલેખ, ચાર્ટ, ત્રિપરિમાણ દર્શક સાધન : પ્રતિકૃતિ પ્રક્ષેપણ સાધન : ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર, દશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન : કમ્પ્યુટર</p>	18	15 (30%)
એકમ-3	<p>ગણિત વિષયવસ્તુ</p> <p>(A) ગણ પરિચય, વિસ્તરણ અને અવયવીકરણ</p> <p>(1) ધોરણ-૮ : પ્રકરણ : ૧, ૮ અને ૯ (2) ધોરણ-૯ : પ્રકરણ : ૧ અને ૭</p> <p>(B) સાદુ અને ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ, બેન્ડિંગ અને વેચાણવેરો</p> <p>(1) ધોરણ-૮ : પ્રકરણ : ૬ (2) ધોરણ-૯ : પ્રકરણ : ૪ અને ૨૪</p> <p>(C) વર્તુળ અને રચનાઓ</p> <p>(1) ધોરણ-૮ : પ્રકરણ : ૧૮, ધોરણ-૧૦ : પ્રકરણ ૧૨, ૧૩ અને ૧૪</p> <p>(2) રચનાઓ : ધોરણ-૮, રચના ૧ થી ૮ (પ્રકરણ-૧૭)</p> <p>ધોરણ-૯, રચના ૩, ૫ અને ૬ (પ્રકરણ-૨૦)</p>	10	20 (40%)

FE-104D/204D

સેમીસ્ટર - ૨

કોર્સ કોડ : FE - 204D

કેડીટ : ૩

કોર્સ શીર્ષક : ગણિતશાસ્ત્ર અધ્યાપન પદ્ધતિ

કલાક : ૪૫

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) અસરકારક અધ્યાપન માટેની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ સમજે અને ઉપયોગ અંગેના કૌશલ્યો કેળવે
- (2) ગણિત શિક્ષણ માટેના યોગ્ય અભિગમો કેળવે
- (3) ગણિત શિક્ષક તરીકે પ્રતિબદ્ધતા અને સક્ષમતાના વલણો કેળવે
- (4) ગણિતનો અન્ય શાળાકીય વિષયો સાથેનો અનુબંધ સાધવાની ક્ષમતા કેળવે
- (5) માધ્યમિક શાળાના ગણિતના પાઠ્ય પુસ્તકોનું મૂલ્યાંકનલક્ષી જ્ઞાન કેળવે
- (6) પ્રવર્તમાન રાજ્ય સ્તરના માધ્યમિક શાળાના ગણિતના અભ્યાસક્રમનું જ્ઞાન કેળવે

એકમ-1	ગણિત શિક્ષણની પ્રયુક્તિઓ, અભિગમો અને ગણિત મંડળ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) ગણિત શિક્ષણની પ્રયુક્તિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) દૃઢીકરણ અને વિહંગાવલોકન કાર્ય (2) નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્ય <p>(B) ગણિત શિક્ષણ માટેના અભિગમો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) કોયડા ઉકેલ અભિગમ (2) સ્વાધ્યાય અભિગમ <p>(C) ગણિત મંડળ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) મહત્ત્વ અને સ્થાપના (2) હેતુઓ અને પ્રવૃત્તિઓ 	18	15 (30%)
એકમ-2	<p>અનુબંધ, ગણિત શિક્ષક અને ગણિતનું પાઠ્યપુસ્તક</p> <p>(A) અનુબંધ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ખ્યાલ અને મહત્ત્વ (2) અન્ય શાળાકીય વિષયો સાથે અનુબંધ <p>(B) ગણિત શિક્ષક અને ગણિત શિક્ષણ માટેના ઉદ્દેશ્યો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ગણિત શિક્ષકની વ્યવસાયિક સજ્જતા, ગુણો અને ફરજો (2) શિક્ષક હાથપોથી, વિદ્યાર્થી કાર્યપોથી <p>(C) ગણિત પાઠ્યપુસ્તક</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સારા પાઠ્ય પુસ્તકના લક્ષણો (2) ધોરણ-૮, ધોરણ-૯, ધોરણ-૧૦ના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન 	17	15 (30%)
એકમ-3	<p>ગણિત વિષયવસ્તુ</p> <p>(A) ત્રિકોણમિતી અને સમીકરણો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધોરણ-૮ : પ્રકરણ - ૧૧, ધોરણ-૯ : પ્રકરણ - ૧૦, ૨૩ (2) ધોરણ-૧૦ : પ્રકરણ - ૧, ૪, ૧૭, ૧૮, ૧૯, ૨૦ <p>(B) ક્ષેત્રફળ અને ઘનફળ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધોરણ-૮ : પ્રકરણ - ૧૯ ધોરણ-૧૦ : પ્રકરણ - ૧૬ (2) ધોરણ-૯ : પ્રકરણ - ૨૧ અને ૨૨ <p>(C) ત્રિકોણ અને પ્રમેય</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધોરણ-૯ : પ્રકરણ-૧૪, ૧૫ અને ૧૬ ધોરણ-૧૦ : પ્રકરણ-૧૦ અને ૧૧ (2) પ્રમેય : ધોરણ-૯ : પ્રમેય-૧૦, ૧૨, ૧૮ અને ૩૪ ધોરણ-૧૦ : પ્રમેય-૧૦, ૧૧, ૩૨ અને ૩૪ 	10	20 (40%)

FE-104D/204D**Reference Books :**

- (1) Aggarwal, S. M., (1994). *Teaching of Modern Mathematics*, Dhanpat Rai & Sons Delhi.
- (2) Suneetha, E. and Rao D. B. (2004). *Methods of Teaching Mathematics*, Discovery Publishing House, New Delhi
- (3) Gupta, H. N. and Shankaran, V. (Ed.) (1984). *Content - Cum - Methodology of Teaching Mathematics*, NCERT, New Delhi
- (4) Siddhu, K. S. *Teaching of Mathematics*, Sterling Publication Pvt. Ltd., New Delhi
- (5) Russel, John, (2004). *Teaching of Mathematics*, Campus Books International, New Delhi.
- (6) ધોરણ-૮, ગણિત, ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- (7) ધોરણ-૯, ગણિત, ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- (8) ધોરણ-૧૦, ગણિત, ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- (9) ગણિતનું શિક્ષણ, ડૉ. બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- (10) ભાવસાર ડી. એમ. ગણિત શિક્ષણ, જય ભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (11) પટેલ અને અન્ય. ગણિત શિક્ષણ પદ્ધતિ, એ.આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ
- (12) શુક્લ, ભદ્ર અને પારેખ. નુતન ગણિતનું અધ્યાપનનું પરિશીલન, સી. જમનાદાસની કંપની, અમદાવાદ
- (13) કોઠારી અને અન્ય. ગણિતનું અધ્યાપન પદ્ધતિ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (14) રાવલ, પાઠક અને અન્ય. ગણિતનું અભિનવ અધ્યાપન, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (15) પટેલ, જોષી અને અન્ય. ગણિતના અધ્યાપનનું પરિશીલન, બી. એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (16) પટેલ, શાહ અને અન્ય. ગણિતનું આદર્શ અધ્યાપન, વારિષેણ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (17) પટેલ, આર. એસ. ગણિત વિષયવસ્તુ, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ

FE-105A/205A

Semester: 1

Course Code: FE-105A

No of Credit: 3

Course Title: Methods of teaching Accountancy

No. of hours: 45

Objectives: To enable the student teachers to..

- (1) understand the aims and the objectives of teaching of Accountancy
- (2) understand the techniques of teaching Accountancy
- (3) understand correlation of Accountancy with other subjects
- (4) understands and Plans Lesson in Accountancy
- (5) devise the skill of using various methods of teaching Accountancy
- (6) evaluate the syllabus and text books Accountancy of standard 11 & 12
- (7) suggest appropriate devices of evaluation in Accountancy

Unit-1	The meaning of Accountancy, Aims, Objectives, Importance and Correlation	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A) Accountancy (1) Meaning and Importance (2) Scope (B) Teaching of Accountancy (1) Aims (2) Objectives (C) Importance of teaching Accountancy and Correlation (1) Importance of teaching Accountancy at Higher Secondary level (2) Correlation (i) Meaning and Importance (ii) Correlation with Economics, Commerce and Mathematics	15	15 (30%)
Unit-2	Lesson planning, Text book and Methods of Teaching (A) Lesson Planning (1) Meaning and Importance (2) Stages and Detail Planning in teaching Accountancy (B) Text book (1) Concept and Characteristics (2) Importance and Criticism (C) Methods of Teaching Accountancy (1) Assignment Method (2) Team teaching Method	15	15 (30%)
Unit-3	Transaction, Accounts, Cash book and Trial Balance (A) Transaction (1) Meaning (2) Types (B) Accounts (1) Meaning, Types of Accounts and Rules of Debit and Credit (2) Journal (i) Meaning and Characteristic (ii) Examples (C) Cash book (1) Meaning and Uses (2) Types (with examples) (D) Trial Balance (1) Meaning and Characteristics (2) Methods to prepare Trial balance	15	20 (40%)

FE-105A/205A

Semester: 2

Course Code: FE-205A

No of Credit: 3

Course Title: Methods of teaching Accountancy

No. of hours: 45

Objectives: To enable the student teachers to ..

- (1) devise the skill of using various methods of teaching Accountancy
- (2) suggest appropriate devices of evaluation in Accountancy
- (3) understands diagnosis and remedial work in Accountancy
- (4) understands Economics Teacher and Accountancy club
- (5) know use of technology in teaching of Accountancy
- (6) visit Accountancy organization

Unit-1	Methods of Teaching, Evaluation, Diagnostic and Remedial Work	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A) Methods of Teaching Accountancy (1) Project Method (2) Symposium Method (B) Evaluation tools of Accountancy (1) Meaning and Importance (2) Tools (C) Diagnostic and Remedial work in Accountancy (1) Meaning and Stages (2) Diagnostic and Remedial work	15	15 (30%)
Unit-2	Accountancy Teacher, Accountancy Study club, Technology (A)Accountancy Teacher (1) Characteristics (2) Training (B) Accountancy Study club (1) Meaning and Importance (2) Functions (C) Use of Technology in Accountancy (1) Audio-visual Aids: Uses (2) Audio-visual Aids: Limitations	15	15 (30%)
Unit-3	Annual Accounts, Bank book, Depreciation, Partnership and Account of Non Commercial Organization (A) Annual Accounts (1) Meaning and Matters included in Annual Accounts (2) General examples of Annual Accounts (B) Bank book (1) Meaning and Uses (2) Reasons for differencing in balance of Bank pass-book and cash-book (C) Depreciation (1) Meaning and Characteristics (2) Factors affecting Depreciation and general examples (D) Partnership and Account of Non Commercial Organization (1) Partnership (i) Meaning and Characteristics (ii) Partnership deed and Partners' capital account (2) Account of Non Commercial Organization (i) Meaning and Characteristics(ii) General examples	15	20 (40%)

FE-105A/205A

સેમીસ્ટર : 1
ક્રેડિટ : 3
સમય : 45

કોર્સ કોડ : FE-105A
કોર્સ શીર્ષક : નામા શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ : પ્રશિક્ષણાર્થી ..

- (1) નામા અધ્યાપનના ધ્યેયો અને હેતુઓને સમજી શકે
- (2) નામાનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ સમજી શકે
- (3) પાઠ આયોજનનું મહત્વ સમજી નામાનાં પાઠની રચના કરી શકે
- (4) નામા અધ્યાપનની પ્રયુક્તિઓની સમજ મેળવી શકે
- (5) નામા અધ્યાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓના ઉપયોગનું કૌશલ કેળવી શકે
- (6) ધોરણ 11 & 12 ના નામાના પાઠ્યપુસ્તક અને અભ્યાસક્રમનું મૂલ્યાંકન કરે

એકમ-1	સંકલ્પના, હેતુઓ, ધ્યેયો, જરૂરિયાત અને અનુબંધ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (મારાંક)
એકમ-1	<p>(A) નામુ (1) અર્થ અને મહત્વ (2) કાર્યક્ષેત્ર</p> <p>(B) નામુ શિક્ષણ (1) હેતુઓ (2) ધ્યેયો</p> <p>(C) (1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામાનો અભ્યાસક્રમ દાખલ કરવાની જરૂરિયાત (2) અનુબંધ (1) અર્થ અને મહત્વ (2) અન્ય વિષય સાથે અનુબંધ: વાણિજ્ય, અર્થશાસ્ત્ર, ગણિત</p>	15	15 (30%)
એકમ-2	<p>પાઠ આયોજન પાઠ્યપુસ્તક અને અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <p>(A) પાઠ આયોજન (1) અર્થ અને મહત્વ (2) પગથિયા અને પાઠ આયોજન</p> <p>(B) પાઠ્યપુસ્તક (1) સંકલ્પના અને લક્ષણો (2) મહત્વ અને સમીક્ષા</p> <p>(C) અધ્યાપન પદ્ધતિઓ (1) સ્વાધ્યાય પદ્ધતિ (2) ટીમ ટીચીંગ પદ્ધતિ</p>	15	15 (30%)
એકમ-3	<p>વ્યવહાર, ખાતું, આમનોંધ, રોકડમેળ અને કાર્ય સરવૈયું</p> <p>(A) વ્યવહાર (1) અર્થ (2) પ્રકાર</p> <p>(B) ખાતું (1) અર્થ, ખાતાના પ્રકારો અને ઉધાર જમાનાં નિયમો (2) આમનોંધ (i) અર્થ અને ઉપયોગિતા (ii) ઉદાહરણ</p> <p>(C) રોકડમેળ (1) અર્થ અને ઉપયોગિતા (2) પ્રકારો-દાખલા સાથે</p> <p>(D) કાર્ય સરવૈયું (1) અર્થ અને લક્ષણો (2) કાર્ય સરવૈયું તૈયાર કરવાની રીતો</p>	15	20 (40%)

FE-105A/205A

સેમીસ્ટર : 2

ક્રેડિટ : 3

સમય : 45

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થી..

કોર્સ કોડ : FE-205A

કોર્સ શીર્ષક: નામા શિક્ષણ પદ્ધતિ

- (1) નામા અધ્યાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓના ઉપયોગનું કૌશલ સમજી શકે
- (2) નામાના મૂલ્યાંકનના સાધનોનું સૂચન કરી શકે
- (3) નામા માં નિદાન અને ઉપચારકાર્યની સમજ મેળવી શકે
- (4) નામા શિક્ષકના લક્ષણો અને નામા મંડળથી માહિતગાર થાય
- (5) નામા અધ્યાપનમાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગથી માહિતગાર થાય
- (6) નામાને લગતી સંસ્થાની મુલાકાત લે

એકમ-1	અધ્યાપન પદ્ધતિઓ, મૂલ્યાંકન અને નિદાન-ઉપચાર કાર્ય	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <p>(1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ</p> <p>(2) પરિસંવાદ પદ્ધતિ</p> <p>(B) નામાનાં મૂલ્યાંકનનાં સાધનો</p> <p>(1) અર્થ અને મહત્વ (2) સાધનો</p> <p>(C) નામામાં નિદાન કાર્ય અને ઉપચાર કાર્ય</p> <p>(1) અર્થ અને સોપાન</p> <p>(2) નિદાન કાર્ય અને ઉપચાર કાર્ય</p>	15	15 (30%)
એકમ-2	<p>નામામાં અભ્યાસ મંડળ, શિક્ષક અને ટેકનોલોજી</p> <p>(A) નામામાં અભ્યાસ મંડળ</p> <p>(1) અર્થ અને મહત્વ (2) પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>(B) નામાનો શિક્ષક</p> <p>(1) લક્ષણો (2) તાલીમ</p> <p>(C) નામાનાં મૂળતત્વોમાં ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ</p> <p>(1) દૃશ્ય શ્રાવ્ય સાધનોનો ઉપયોગ</p> <p>(2) દૃશ્ય શ્રાવ્ય સાધનોની મર્યાદા</p>	15	15 (30%)
એકમ-3	<p>વાર્ષિક હિસાબો, બેંક સિલકમેળ, ઘસારો, ભાગીદારી અને બિનવેપારી સંસ્થાના હિસાબો</p> <p>(A) વાર્ષિક હિસાબો</p> <p>(1) અર્થ અને તેમાં સમાવેશ થતી બાબતો</p> <p>(2) વાર્ષિક હિસાબના દાખલા</p> <p>(B) બેંક સિલકમેળ</p> <p>(1) અર્થ અને ઉપયોગિતા</p> <p>(2) રોકડમેળ અને બેંક પાસબુક પ્રમાણેની બાકીમાં તકાવત આવવાના કારણો</p> <p>(C) ઘસારો</p> <p>(1) અર્થ અને લક્ષણો</p> <p>(2) ઘસારાને અસર કરતાં પરિબળો અને સામાન્ય દાખલા (સરખા હપ્તાની પદ્ધતિ)</p> <p>(D) ભાગીદારી</p> <p>(1) અર્થ, લક્ષણો, કરારનામું મૂડીખાતા</p> <p>(2) બિનવેપારી સંસ્થાના હિસાબો</p> <p>(i) અર્થ, લક્ષણો</p> <p>(ii) સામાન્ય દાખલા</p>	15	20 (40%)

FE-105A/205A

Basic References:

- (1) રાવલ, નટુભાઈ પી. તથા અન્ય. નામાના મૂળ તત્ત્વોનું અભિનવ અધ્યાપન,
નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) રાણા, જે.જે. અને અન્ય, વાણિજ્ય-નામાનામૂળતત્ત્વો-અર્થશાસ્ત્ર, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
- (3) રાણા જે.જે. અને દલાલ. નામાનાં મૂળતત્ત્વો, બી.એસ.શાહ એન્ડ સન્સ, અમદાવાદ

References:

- (1) નામાના મૂળતત્ત્વો, ધો-૧૧ અને ધો-૧૨, ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર
- (2) રાણા, ટી.જે. અને દલાલ. ઉચ્ચતર નામાં પદ્ધતિ, બી.એસ.શાહ એન્ડ સન્સ, અમદાવાદ
- (3) ઉપાધ્યાય, ડી.એમ. નામાનાં મૂળતત્ત્વો, ચિંતામન સી.જમનાદાસની કંપની, અમદાવાદ
- (4) રાણા, જે.જે. અને અન્ય. સુક્ષ્મ અધ્યાપન, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
- (5) પટેલ, ભગવાનભાઈ અને અન્ય. નામાના મૂળતત્ત્વોના અધ્યાપનનું પરિશીલન,
બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

FE-105B/205B**Semester: 2****Course Code: FE-205 B****No of Credit: 3****Course Title: Method of Teaching Commerce****No. of hours: 45****Objectives: To enable the student teachers to ..**

- (1) devise the skill of using various methods of teaching Commerce
- (2) suggest appropriate devices of evaluation in Commerce
- (3) understands diagnosis and remedial work in Commerce
- (4) understands Commerce Teacher and Commerce club
- (5) know use of technology in teaching of Commerce
- (6) visit Commerce organization

Unit-1	Methods of Teaching, Evaluation, Diagnostic and Remedial Work	Teaching hours	Marks (Weightage)
	(A)Methods of Teaching Commerce (1) Project Method (2)Symposium method (B)Evaluation tools of Commerce (1) Meaning and Importance (2) Tools (C)Diagnostic and Remedial work in Commerce (1) Meaning and Stages (2) Diagnostic and Remedial work	15	15 (30%)
Unit-2	Commerce Teacher, Commerce Club, Technology and visit of Industrial Organization (A) Commerce Teacher and Commerce Club (1) Commerce Teacher: Characteristics and training (2) Commerce Club: Meaning and Function (B) Use of Technology in Commerce (1) Audio-visual Aids: Use and limitations (2) Use of Internet in Commerce (C) Visit of Industrial Organization (1) Meaning and Importance (2) Merits and Demerits	15	15 (30%)
Unit-3	Co-operative Society, Joint stock company, Consumer protection, Office and Recruitment (A) Co-operative Society (1) Meaning and Characteristics (2) Merits and Demerits (B) Joint stock company (1) Meaning, Characteristics and Type (2) Merits and Demerits (C) Consumer protection (1) Meaning and Need (2) Rights and Responsibilities of Consumer (D) Office and Recruitment (1) Office: Meaning and Function (2) Recruitment: Meaning and Source of Recruitment	15	20 (40%)

FE-105B/205B

સેમીસ્ટર: 1
ક્રેડિટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE-105B
કોર્સ શીર્ષક: વાણિજ્ય શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) વાણિજ્ય અધ્યાપનના ધ્યેયો અને હેતુઓને સમજી શકે
- (2) વાણિજ્યનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ સમજી શકે
- (3) વાણિજ્ય પાઠ આયોજનનું મહત્વ સમજી વાણિજ્યના પાઠની રચના કરી શકે
- (4) વાણિજ્ય અધ્યાપનની પ્રયુક્તિઓની સમજ મેળવી શકે
- (5) વાણિજ્ય અધ્યાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓના ઉપયોગનું કૌશલ કેળવી શકે
- (6) ધોરણ 11 & 12 ના વાણિજ્ય પાઠ્યપુસ્તક અને અભ્યાસક્રમનું મૂલ્યાંકન કરે

એકમ-1	વાણિજ્ય, વાણિજ્ય શિક્ષણ અને વાણિજ્યની જરૂરિયાત અને અનુબંધ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
એકમ-1	(A) વાણિજ્ય (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) કાર્યક્ષેત્ર (B) વાણિજ્ય શિક્ષણ (1) ધ્યેયો (2) હેતુઓ (C) વાણિજ્યની જરૂરિયાત અને અનુબંધ (1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણની જરૂરિયાત (2) અનુબંધ: અર્થ અને મહત્વ અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ: અર્થશાસ્ત્ર, નામુ, ગણિત	15	15 30%)
એકમ-2	પાઠ આયોજન, પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તક તથા અધ્યાપન પદ્ધતિઓ (A) પાઠ આયોજન (1) અર્થ અને મહત્વ (2) પાઠ આયોજનની રચના (B) પાઠ્યક્રમ અને પાઠ્યપુસ્તક (1) સંકલ્પના અને લક્ષણો (2) મહત્વ અને સમીક્ષા (C) અધ્યાપન પદ્ધતિઓ (1) કથન ચર્ચા પદ્ધતિ (2) પ્રદર્શન પદ્ધતિ	15	15(30%)
એકમ-3	વેપાર, વાણિજ્ય, બેંક, વીમો, એકાંકી અને ભાગીદારી પેઢી (A) વેપાર અને વાણિજ્ય (1) અર્થ અને પ્રકાર (2) તફાવત (B) બેંક (1) અર્થ અને કાર્યો (2) બેંકના વિવિધ ખાતાઓ અને બેંકના પ્રકાર (C) વીમો (1) અર્થ, મહત્વ અને સિધ્ધાંત (2) જીવન વીમો અને સામાન્ય વીમા વચ્ચેનો તફાવત (D) એકાંકી અને ભાગીદારી પેઢી (1) અર્થ અને મહત્વ (2) સિધ્ધાંત	15	15(30%)

FE-105B/205B

સેમીસ્ટર: 2
ક્રેડિટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE-205B
કોર્સ શીર્ષક: વાણિજ્ય શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) વાણિજ્ય અધ્યાપનની વિવિધ પદ્ધતિઓના ઉપયોગનું કૌશલ સમજી શકે
- (2) વાણિજ્યમાં મૂલ્યાંકનના સાધનોનું સૂચન કરી શકે
- (3) વાણિજ્યમાં નિદાન અને ઉપચારકાર્યની સમજ મેળવી શકે
- (4) વાણિજ્ય શિક્ષકના લક્ષણો અને વાણિજ્ય મંડળથી માહિતગાર થાય
- (5) વાણિજ્ય અધ્યાપનમાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગથી માહિતગાર થાય
- (6) વાણિજ્યને લગતી સંસ્થાની મુલાકાત લે

એકમ-1	અધ્યાપન પદ્ધતિઓ, મૂલ્યાંકન અને નિદાન-ઉપચાર કાર્ય	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ (2) પરિસંવાદ પદ્ધતિ <p>(B) વાણિજ્યમાં મૂલ્યાંકનના સાધનો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) સાધનો <p>(C) વાણિજ્યમાં નિદાન ઉપચાર કાર્ય</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને સોપાનો (2) નિદાનાત્મક ઉપચારાત્મક કાર્ય 	15	15 30%)
એકમ-2	<p>વાણિજ્ય શિક્ષક, વાણિજ્ય મંડળ અને ઔદ્યોગિક સંસ્થાની મુલાકાત</p> <p>(A) વાણિજ્ય શિક્ષક અને વાણિજ્ય મંડળ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) વાણિજ્ય શિક્ષક: લક્ષણો અને તાલીમ (2) વાણિજ્ય ક્ષેત્ર : અર્થ અને કાર્યપ્રવૃત્તિઓ <p>(B) વાણિજ્યમાં ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) દ્રશ્ય અને શ્રાવ્ય સાધનો : ઉપયોગ અને મર્યાદા (2) ઇન્ટરનેટની વાણિજ્યમાં ઉપયોગિતા <p>(C) ઔદ્યોગિક સંસ્થાની મુલાકાત</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને મહત્વ (2) લાભ અને મર્યાદા 	15	15(30%)
એકમ-3	<p>સહકારી મંડળી, જોઈન્ટ સ્ટોક કંપની, ગ્રાહક સુરક્ષા, કાર્યાલય અને ભરતી</p> <p>(A) સહકારી મંડળી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને લક્ષણો (2) લાભ અને મર્યાદા <p>(B) જોઈન્ટ સ્ટોક કંપની</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકાર (2) લાભ અને મર્યાદા <p>(C) ગ્રાહક સુરક્ષા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ અને જરૂરિયાત (2) ગ્રાહકના અધિકાર અને જવાબદારી <p>(D) કાર્યાલય અને ભરતી</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) કાર્યાલય : અર્થ અને કાર્યો (2) ભરતી : અર્થ અને પ્રાપ્તિસ્થાન 	15	20(40%)

FE-105B/205B**References :-**

- (1) Khan Mohd.Sharif. *The Teaching of Commerce*. Sterling publishers (p) Ltd.
New Delhi
- (2) બારૈયા, વી.વી. તથા અન્ય. *વાણિજ્ય અધ્યાપનનું પરિશીલન*, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (3) પરીખ, ઘનશ્યામભાઈ તથા અન્ય. *વાણિજ્ય શિક્ષણ પદ્ધતિ*, નવદીપ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (4) જોષી, રાજેન્દ્ર. *વાણિજ્ય શિક્ષણ*, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- (5) રાણા, જે.જે. અને અન્ય. *વાણિજ્ય-નામાનાં મૂળતત્વો-અર્થશાસ્ત્ર*, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
- (6) સક્સેના, ઉદયવીર. *વાણિજ્ય શિક્ષણ*, વિનોદ પુસ્તક મંદિર, આગ્રા
- (7) જૈન, કે.સી.એસ., *વાણિજ્ય શિક્ષણ*, રાજસ્થાન હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, જયપુર
- (8) રાવલ, નટુભાઈ અને અન્ય. *વાણિજ્યનું અભિનવ અધ્યાપન*, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (9) રાણા, જે.જે. અને અન્ય. *સુક્ષ્મ અધ્યાપન*, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ

सेमीस्टर - 1
क्रेडिट : 3
घंटे : 45

कोर्स कोड: FE - 105 C
कोर्स शीर्षक: हिन्दी शिक्षा पध्दति

उद्देश्य: प्रशिक्षार्थी,,

- (1) राष्ट्रभाषा हिन्दी के भाषाकीय ढाँचों की समझ प्राप्त करें।
- (2) भाषा-अध्ययन के सिद्धान्तों की समझ प्राप्त करें।
- (3) भाषाकीय कौशलों के विकास के लिए आवश्यक प्रयुक्तियों की जानकारी प्राप्त करें।
- (4) द्वितीय भाषा के रूप में हिन्दी सिखाते समय सम्भावित समस्याओं के प्रति सजाग हों।
- (5) व्याकरणगत समझ प्राप्त करें।

इकाई-1	परिचयात्मक	अध्यापन समय	गुण (भारांक)
	<p>(A) राष्ट्रभाषा और भाषा शिक्षा के सिद्धान्त- सिद्धान्त सूत्र (1) भाषा की विशेषताएँ राष्ट्रभाषा का महत्व विश्वस्तर पर हिन्दी का स्थान</p> <p>(2) भाषा-शिक्षा के सिद्धान्त, भाषा-शिक्षा के सिद्धान्त सूत्र</p> <p>(B) द्वितीय भाषा के रूप में हिन्दी-शिक्षा के उद्देश्य (1) सामान्य उद्देश्य (2) विशिष्ट उद्देश्य (गद्य, पद्य, रचना और व्याकरण)</p> <p>(C) पाठ्यपुस्तक (1) उद्देश्य, विशेषताएँ एवं महत्व (2) हिन्दी के वर्तमान पाठ्य पुस्तक की समीक्षा (i) कक्षा-८ (ii) कक्षा-९</p>	१५ घंटे	१५(३०%)
इकाई-2	<p>(A) पाठ आयोजन एवं शैक्षणिक साधन (1) पाठ आयोजन (i) महत्व (ii) सोपान एवं ध्यान में रखने योग्य बातें</p> <p>(2) शैक्षणिक साधन (i) महत्व (ii) उपयोग</p> <p>(B) अध्यापन पद्धतियाँ (1) गद्य-प्रत्यक्ष परोक्ष, वेस्ट (2) पद्य-गीत-अभिनय, खण्डान्वयी, तुलना</p> <p>(C) भाषाकीय कौशल (1) श्रवण कौशल (i) महत्व, प्रवृत्तियाँ (ii) सम्भावित दोष, कारण एवं उपाय</p> <p>(2) मौखिक अभिव्यक्ति कथन कौशल (i) महत्व, प्रवृत्तियाँ (ii) सम्भावित उच्चारण दोष, कारण एवं उपाय</p>	१५ घंटे	१५(३०%)
इकाई-3	<p>व्याकरण एवं सैद्धान्तिक समीक्षा</p> <p>(A) व्याकरण (1) संज्ञा, सर्वनाम, विशेषण, कारक (2) रचना लेखन (i) निबन्ध लेखन (ii) स्परेखा के आधार पर कहानी रचना</p> <p>(B) शब्द निर्माण (1) भाववाचक संज्ञा निर्माण, कर्तृवाचक संज्ञा निर्माण (2) शब्द-समूह के लिए एक शब्द, कहावतें, मुहावरें</p> <p>(C) कक्षा ८ एवं कक्षा ९ के पाठ्य पुस्तकों से सम्बन्धित साहित्य स्वरूपों की सैद्धान्तिक समीक्षा (1) गद्य समीक्षा : (i) कठोर कृपा (ii) हार की जीत (2) पद्य समीक्षा : (i) सुख दुःख (ii) भिक्षुक</p>	१५ घंटे	२०(४०%)

सेमीस्टर – 2
क्रेडिट: 3
घंटे: 45

कोर्स कोड: FE – 205 C
कोर्स शीर्षक: हिन्दी शिक्षा पध्धति

उद्देश्य: प्रशिक्षार्थी

- (1) मूल्यांकन की विशेषताओं को जानें ।
- (2) वर्तमान परीक्षा प्रणाली की जानकारी प्राप्त करें ।
- (3) भाषाकीय कौशलों के विकास के लिए आवश्यक प्रयुक्तियों की जानकारी प्राप्त करें।
- (4) हिन्दी भाषाशिक्षक की आवश्यक योग्यताओं की जानकारी प्राप्त करें।
- (5) व्याकरणगत समझ प्राप्त करें ।

इकाई-1	अध्यापन पद्धतियाँ	अध्यापन समय	गुण (भारांक)
	<p>(A) व्याकरण एवं रचना लेखन</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) व्याकरण <ol style="list-style-type: none"> (i) आगमन प्रणाली (ii) निगमन प्रणाली (2) रचना लेखन <ol style="list-style-type: none"> (i) महत्व, दोष एवं उपाय (ii) ध्यान में रखने योग्य बातें <p>(B) मूल्यांकन पद्धतियाँ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) मूल्यांकन का महत्व (2) मूल्यांकन की विशेषताएँ <p>(C) परीक्षा प्रणाली और इकाई आयोजन</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) वर्तमान परीक्षा प्रणाली के दोष (2) इकाई आयोजन <ol style="list-style-type: none"> (i) संकल्पना (ii) महत्व 	१५ घंटे	१५(३०%)
इकाई-2	<p>भाषाकीय कौशलों का विकास</p> <p>(A) भाषाकीय कौशल्य</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) पठन कौशल <ol style="list-style-type: none"> (i) महत्व, प्रवृत्तियाँ (ii) दोष, कारण एवं उपाय (2) पठन कौशल के प्रकार <ol style="list-style-type: none"> (i) सस्वर पठन, मौन पठन की संकल्पना (ii) सस्वर पठन, मौन पठन का भेद <p>(B) लिखित कौशल</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) लिखित अभिव्यक्ति कौशल <ol style="list-style-type: none"> (i) महत्व, प्रवृत्तियाँ (ii) दोष, कारण एवं उपाय (2) लिखित अभिव्यक्ति कौशल के प्रकार <ol style="list-style-type: none"> (i) श्रुतलेखन, अनुलेखन की संकल्पना (ii) श्रुतलेखन, अनुलेखन का भेद <p>(C) हिन्दी का शिक्षक</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) हिन्दी शिक्षक की व्यावसायिक योग्यताएँ (2) हिन्दी शिक्षक की शैक्षिक योग्यताएँ 	१५ घंटे	१५(३०%)
इकाई-3	<p>व्याकरण एवं पत्र लेखन</p> <p>(A) वाक्य रूपान्तरण (अर्थ के आधार पर वाक्य प्रकार)</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) विधि वाक्य, निषेध वाक्य, प्रश्नार्थ वाक्य, उद्गार वाक्य (2) पत्र लेखन, अनुवाद <p>(B) अर्थ विस्तार (दोहे)</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) कबीर, रहीम (2) मीरा, सूरदास <p>(C) कक्षा ८ एवं कक्षा ९ के पाठ्य पुस्तकों से सम्बन्धित साहित्य स्वरूपों की सैद्धान्तिक समीक्षा</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) गद्य समीक्षा : (i) ईदगाह (ii) खिलौनेवाला (2) पद्य समीक्षा : (i) पथिक से (ii) पथ की पहचान 	१५ घंटे	२०(४०%)

मूलगत सन्दर्भ ग्रंथ :

- १ जोशी, हरिकृष्ण, (१९९५), *हिन्दी अध्यापन पद्धति* अनडा बुक डिपो प्रकाशक, अहमदाबाद ।
- २ पटेल, पुरुषोत्तम, *हिन्दी का अभिनव अध्यापन*, निरव प्रकाशन, अहमदाबाद ।
- ३ प्रमार, इश्वरभाई और अन्य, (२००६-०७), *हिन्दी अध्यापन परिशीलन*, बीएसशाह प्रकाशन, अहमदाबाद ।
- ४ भम्बरी, वर्मला टी, (२००५), *हिन्दी का आदर्श अध्यापन*, वारिषेण प्रकाशन, अहमदाबाद ।
- ५ सत्यार्थी, कमल और अन्यं *मोहित व्याकरण व्यवहार*, श्रीमती सुमन कंवर एवं महेन्द्रपाल शर्मा मोहित पब्लिशर्स एन्ड एज्युकेशनल एड्स, नई दिल्ली ।

सन्दर्भ ग्रंथ :

- १ तरुण, हरिवंश, (२००७), *मानक हिन्दी व्याकरण और रचना*, शुभदा प्रकाशन, दिल्ली ।
- २ पाण्डेय, रामशकल, (२००७-०८), *हिन्दी-शिक्षण*, अग्रवाल पब्लिकेशन, आग्रा ।
- ३ प्रसाद, राजेन्द्रसिंह, *शुद्ध हिन्दी कैसे लिखें?* भारती प्रकाशन, पटना ।
- ४ मिश्र, गोविन्द, *व्यवहारिक हिन्दी संरचना और अभ्यास*, केन्द्रीय हिन्दी संस्थान, आग्रा ।
- ५ शर्मा, ब्रजराज, (२००८), *हिन्दी-शिक्षण*, अग्रवाल पब्लिकेशन, आग्रा ।
- ६ Nelson and others (1964), *Language & Language learning books*, New York

Semester – 1
No of Credits : 3
No of Hours : 45

Course code: FE – 105D
Course Title: Method of Teaching Sanskrit

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) know Sanskrit literature
- (2) understand and plan various lesson planning
- (3) understand place and importance of teaching Sanskrit
- (4) understand methods of Sanskrit teaching
- (5) understand basic grammar of Sanskrit Language

Unit: 1	Lesson Planning	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Prose lesson planning (1) General Objectives (2) Steps (B) Poetry lesson planning (1) General Objectives (2) Steps (C) Grammar Lesson Planning (1) General Objectives (2) Steps	15	15 (30%)
Unit: 2	Place & Importance, Sanskrit Teaching Method (A) Present situation, place & importance of Sanskrit language. (1) Revival of Sanskrit language in the present situation and efforts for making it popular. (2) Correlation of Sanskrit Language with other subjects. (B) Methods of Teaching Sanskrit (1) Narration Discussion Method: Merits and Demerits (2) Workshop Method: Merits and Demerits (C) Sanskrit Grammar Teaching Method (1) Inductive Method: Merits and Demerits (2) Deductive Methods: Merits and Demerits	15	15 (30%)
Unit: 3	Sanskrit Grammar Teaching संस्कृत भाषा व्याकरण अध्यापन (A) संस्कृत वर्ण परिचय (1) संस्कृत वर्णमाला: स्वर, व्यंजन (2) शब्दार्थ (B) संधि (1) स्वर संधि, व्यंजन संधि (2) विसर्ग संधि (C) धातुरूप, गणकार्य विशिष्ट: १, ४, ६, १० (1) वर्तमानकाल: परस्मैपद, आत्मनेपद (2) ह्यस्तन भूतकाल: परस्मैपद, आत्मनेपद (D) शब्द परिचय (1) सर्वनाम : अस्मद्, युस्मद् (2) पुल्लिङ्ग : अकारान्त, ईकारान्त स्त्रीलिङ्ग : आकारान्त, ईकारान्त (E) कवि, कृति परिचय (1) वाल्मीकि, कालिदास (2) बाण, शुद्रक (F) धी-८ ना संस्कृत पाठ्यपुस्तक आधारित (1) निबंधलेखन (2) सुभाषितो तेनो विचार विस्तार अने रत्नकणिका	15	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits : 3
No of Hours : 45

Course code FE – 205D
Course Title : Method of Teaching Sanskrit

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) know co-curricular Activities
- (2) know characteristics of Sanskrit language
- (3) understand practical aspects of teaching- learning of Sanskrit
- (4) know contributors of Sanskrit literature
- (5) understand Sanskrit poetry

Unit: 1	Sanskrit language teaching co-curricular Activities, Sanskrit, Teacher & Sanskrit Text Book Review	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Co-curricular Activities for Sanskrit language (1) Co-curricular Activities (2) Planning & Organization (B) Sanskrit Teacher (1) Qualities of Sanskrit teacher. (2) Professional Expertise (C) Present situation of text book review. (1) Characteristics of An ideal Text Book. (2) Secondary & Higher Secondary Sanskrit text books.	15	15(30%)
Unit: 2	Practical aspects of Sanskrit language teaching-learning (A) Pronunciations (1) Problems (2) Remedies (B) Spellings (1) Problems (2) Remedies (C) Memorization (1) Problems (2) Remedies	15	15 (30%)
Unit: 3	संस्कृत भाषा व्याकरण अध्ययन (A) उपसर्ग, अव्यय, संख्यावाचक (1) उपसर्ग, अव्यय (यादि, उपयोग) (2) संख्यावाचक शब्दो (१ थी १००) (B) समास (1) द्वन्द्व समास (2) बहुव्रीही समास, द्विगु समास (C) भूतुरप, गणकार्य विशिष्ट : १, ४, ६, १० (1) सामान्य भविष्यकाल : परस्मैपद, आत्मनेपद (2) आज्ञार्थ : परस्मैपद, आत्मनेपद (D) कृदन्त परिचय (1) हेत्वर्थ कृदन्त (2) संबंधक भूतकृदन्त (E) कवि कृति-परिचय (1) व्यास, भवभूति (2) विष्णुशर्मा, भास (F) धी-६ ना पाठ्यपुस्तक आधारित (1) निबंधलेखन (2) सुभाषितो तेनो विचार विस्तार अने रत्नकणिका	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 105D
કોર્સ શીર્ષક: સંસ્કૃત અધ્યાપન પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) સરળ સંસ્કૃત સાહિત્યથી માહિતગાર થાય
- (2) વિવિધ પાઠ આયોજનને સમજી અને આયોજન કરે
- (3) સંસ્કૃત અધ્યાપનના સ્થાન અને મહત્વને સમજી શકે
- (4) સંસ્કૃત અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ સમજી શકે
- (5) સંસ્કૃતભાષાના પાયાના વ્યાકરણ જ્ઞાનને સમજી શકે

એકમ: 1	પાઠ આયોજન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) ગદ્યપાઠનું આયોજન (1) ગદ્યપાઠના સામાન્ય હેતુઓ (2) ગદ્યપાઠ આયોજન સોપાનો</p> <p>(B) પદ્યપાઠનું આયોજન (1) પદ્યપાઠના સામાન્ય હેતુઓ (2) પદ્યપાઠ આયોજનના સોપાનો</p> <p>(C) વ્યાકરણ પાઠનું આયોજન (1) વ્યાકરણ પાઠના સામાન્ય હેતુઓ (2) વ્યાકરણ પાઠ આયોજનના સોપાનો</p>	15	15 (30%)
એકમ: 2	<p>સંસ્કૃત ભાષાનું સ્થાન, મહત્વ અને અધ્યાપન પદ્ધતિઓ</p> <p>(A) પ્રવર્તમાન સમયમાં સંસ્કૃત ભાષાનું સ્થાન અને મહત્વ (1) પ્રવર્તમાન સમયમાં સંસ્કૃત ભાષાના પુનર્જીવનની આવશ્યકતા અને પ્રચાર-પ્રસારના પ્રયાસો (2) સંસ્કૃત ભાષાનો અન્ય વિષયો સાથે અનુબંધ</p> <p>(B) સંસ્કૃત ભાષા અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ (1) કથનચર્યા પદ્ધતિ: લાભ અને મર્યાદા (2) કાર્યશિબિર પદ્ધતિ: લાભ અને મર્યાદા</p> <p>(C) સંસ્કૃત વ્યાકરણ અધ્યાપનની પદ્ધતિઓ (1) આગમન પદ્ધતિ: લાભ અને મર્યાદા (2) નિગમન પદ્ધતિ: લાભ અને મર્યાદા</p>	15	15 (30%)
એકમ: 3	<p>સંસ્કૃત ભાષા વ્યાકરણ અધ્યાપન</p> <p>(A) સંસ્કૃત વર્ણ પરિચય (1) સંસ્કૃત વર્ણમાલા: સ્વર, વ્યંજન (2) શબ્દાર્થ</p> <p>(B) સંધિ (1) સ્વર સંધિ, વ્યંજન સંધિ (2) વિસર્ગ સંધિ</p> <p>(C) ધાતુરૂપ, ગણકાર્ય વિશિષ્ટ: ૧, ૪, ૬, ૧૦ (1) વર્તમાનકાલ: પરસ્મૈપદ, આત્મનેપદ (2) હ્યસ્તન ભૂતકાલ: પરસ્મૈપદ, આત્મનેપદ</p> <p>(D) શબ્દ પરિચય (1) સર્વનામ : અસ્મદ્, યુસ્મદ્ (2) પુલ્લિંગ : અકારાન્ત, ઈકારાન્ત સ્ત્રીલિંગ : આકારાન્ત, ઈકારાન્ત</p> <p>(E) કવિ, કૃતિ પરિચય (1) વાલ્મીકિ, કાલિદાસ (2) બાણ, શુદ્રક</p> <p>(F) ધો-૮ ના સંસ્કૃત પાઠ્યપુસ્તક આધારિત નિબંધ લેખન અને સુભાષિતો અને તેનો વિચાર વિસ્તાર (1) નિબંધ લેખન (2) સુભાષિતો તેનો વિચાર વિસ્તાર અને રત્નકણિકા</p>	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 205D
કોર્સ શીર્ષક: સંસ્કૃત અધ્યાપન પદ્ધતિ

કેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) સંસ્કૃતભાષાની વિવિધ સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ વિશે જાણે
- (2) સંસ્કૃતભાષા શિક્ષકના ગુણોથી માહિતગાર થાય
- (3) સંસ્કૃત અધ્યયન-અધ્યાપનના પ્રયોગિક પાસાઓને સમજી શકે
- (4) સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પ્રદાન કરનારનો પરિચય મેળવે
- (5) સંસ્કૃત સુભાષિતોનો અર્થ સમજી શકે

એકમ: 1	સંસ્કૃત ભાષા અધ્યાપનની સહઅભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ, સંસ્કૃત શિક્ષક તથા સંસ્કૃત પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા	અધ્યાપન ક્લાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) સંસ્કૃત ભાષા અધ્યાપનની સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ (1) સહઅભ્યાસ પ્રવૃત્તિઓ (2) આયોજન અને સંચાલન (B) સંસ્કૃત ભાષા શિક્ષક (1) સંસ્કૃત શિક્ષકના વિશિષ્ટ ગુણો (2) વ્યાવસાયિક સજ્જતાઓ (C) સાંપ્રત સમયમાં સંસ્કૃત પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા (1) આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકના લક્ષણો (2) માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક સ્તરના સંસ્કૃત પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા	15	15(30%)
એકમ: 2	સંસ્કૃત ભાષા અધ્યયન-અધ્યાપનના પ્રાયોગિક પાસા (A) ઉચ્ચારણ (1) દોષો (2) ઉપાયો (B) જોડણી (1) દોષો (2) ઉપાયો (C) કંઠસ્થીકરણ (1) દોષો (2) ઉપાયો	15	15 (30%)
એકમ: 3	સંસ્કૃત ભાષા વ્યાકરણ અધ્યયન (A) ઉપસર્ગ, અવ્યય, સંખ્યાવાચક (1) ઉપસર્ગ, અવ્યય (યાદિ, ઉપયોગ) (2) સંખ્યાવાચક શબ્દો (૧ થી ૧૦૦) (B) સમાસ (1) દ્વન્દ્વ સમાસ (2) बहुव्रीही समास, द्विगु समास (C) ધાતુરૂપ, ગણકાર્ય વિશિષ્ટ : ૧, ૪, ૬, ૧૦ (1) સામાન્ય ભવિષ્યકાલ : પરસ્મૈપદ, આત્મનેપદ (2) આજ્ઞાર્થ : પરસ્મૈપદ, આત્મનેપદ (D) કૃદંત પરિચય (1) હેત્વર્થ કૃદંત (2) સંબંધક ભૂતકૃદંત (E) કવિ કૃતિ-પરિચય (1) વ્યાસ, ભવભૂતિ (2) વિષ્ણુશર્મા, ભાસ (F) ધો-૯ ના પાઠ્યપુસ્તક આધારિત (1) નિબંધલેખન (2) સુભાષિતો તેનો વિચાર વિસ્તાર અને રત્નકણિકા	15	20 (40%)

References:

- (1) આકૃવાલા સી. કે. (1963). સંસ્કૃતનું અધ્યાપન, ભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) શાસ્ત્રી જયેન્દ્ર અને અન્ય (1977-88) (2001-2002). સંસ્કૃત અધ્યાપન પરિશીલન, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (3) આકૃવાલા, સી. કે. (1976-77). સંસ્કૃત વિષયવસ્તુ, જય ભારત પ્રકાશન, એન્ડ કંપની, અમદાવાદ
- (4) આકૃવાલા, સી. કે. સંસ્કૃત શિક્ષણની હેન્ડબુક, ભારત પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (5) અડાલજા અને દેસાઈ. સંસ્કૃત ધાતુરૂપાવલિ ભાગ : 1, 2 અને સંસ્કૃત શબ્દરૂપાવલિ, નવનીત પ્રકાશન કેન્દ્ર, મુંબઈ-2
- (6) દેસાઈ, જિતેન્દ્ર. સંસ્કૃત ભાષાવિજ્ઞાન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ-6
- (7) પટેલ, જી. એસ. તથા અન્ય. વ્યાવહારિક સંસ્કૃત વ્યાકરણ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ-1
- (8) શિંદે, જી.બી. સંસ્કૃત વ્યાકરણ અને લેખન, એ.આર. શેઠની કું. અમદાવાદ
- (9) સંસ્કૃત પાઠ્યપુસ્તક શ્રેણી: ધોરણ ૮, ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨ ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ અમદાવાદ
- (10) નકુમ, જી.જી. સંસ્કૃત વ્યાકરણ વિચાર, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (11) પટેલ, વિનુભાઈ (2005). સંસ્કૃતનું આદર્શ અધ્યાપન, અમદાવાદ
- (12) આચાર્ય, મોહિની. સંસ્કૃત વિષયપદ્ધતિ, અક્ષર પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
- (13) પાન્ડેય, રામશંકર: (૧૯૭૭). સંસ્કૃત શિક્ષણ, વિનોદ પુસ્તક મંદિર , આગરા
- (14) પટેલ, નિરંજન, સંક્ષિપ્ત લઘુસિદ્ધાંત કૌમુદી, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (15) મિશ્ર, પ્રભાશંકર સંસ્કૃત શિક્ષણ, હરિયાણા હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, ચંદીગઢ
- (16) શાસ્ત્રી, વાસુદેવ ક્રિયાત્મક સંસ્કૃત શિક્ષણ, રાષ્ટ્રીય સંસ્કૃત સંસ્થાન
- (17) આચાર્ય, રામશાસ્ત્રી , સંસ્કૃત શિક્ષણ સારણી, આચાર્ય દિલ્લી
- (18) ચક્રધર, નૌટિયાલ હૈંસ શાસ્ત્રી, બૃહદ્ અનુવાદ-ચન્દ્રિકા મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી, મુમ્બઈ, ચેન્નઈ, કલકતા, બૈંગલોર, પુણે, પટના
- (19) Apte, D.G.(1961). *Teaching of Sanskrit*, Padma Publication, Bombay
- (20) Bokil, V. P. and Parasnis N.K. (1967). *A new Approach to Teaching of Sanskrit Sangraha*
- (21) Hyparikar. *The Problem of Sanskrit teaching*, Bharat book stall, Kolhapur
- (22) Kale, M.R. *A Higher Sanskrit Grammer*, Motilal Banarsidas, Delhi, Varanasi

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours : 45

Course code FE – 105 E
Course Title: Method of Teaching Science

Objectives: To Enable student-teachers to..

- (1) understand the place of Science in human life.
- (2) develop skills for practicing Science education.
- (3) understand General and Specific objectives of Science teaching.
- (4) develop insight to construct Learner centered Science lesson plans.
- (5) develop and implement various innovative methods and approaches in classroom situations.

Unit: 1	Theoretical Foundation of Science Education	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Science (1) Concept and Nature (2) Significance of teaching Science (B) Objectives of Science teaching and competences of Science teacher (1) Objectives: General and specific (2) Competence of Science teacher (C) Lesson Planning (1) Framework (2) Learner centered activities for developing basic skills and tools (Worksheet, observation)	15	15(30%)
Unit: 2	Maxims, Methods and Approaches in teaching Science (A) Maxims of teaching Science (1) Known to unknown (2) Concrete to Abstract (B) Methods of teaching Science (1) Demonstration (importance, precautions) (2) Project (Concept, steps, types) (C) Approaches of teaching Science (1) Inquiry approach (Assumptions, steps, role of teacher and learner) (2) Constructivist approach (Concept, Lesson plan)	15	15 (30%)
Unit: 3	Content (A) Chemistry (1) Std: 8 Chapter: 5 (2) Std: 9 Chapter: 10 (3) Std: 10 Chapter: 12 (B) Physics (1) Std: 8 Chapter: 10 (2) Std: 9 Chapter: 2 (3) Std: 10 Chapter: 1 (C) Biology (1) Std: 8 Chapter: 12 (2) Std: 9 Chapter: 14 (3) Std: 10 Chapter: 17	15	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course code FE – 205 E
Course Title: Method of Teaching Science

Objectives: To Enable student-teachers to..

- (1) understand concept and planning of general Science laboratory
- (2) develop skills of constructing improvised teaching aids
- (3) identify internal and interdisciplinary relationship of Science
- (4) understand objectives and activities of Science club
- (5) understand importance of Science fair
- (6) identify and visit Learning resources in community

Unit: 1	General Science Laboratory	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) General Science Laboratory (1) Concept and importance (2) Planning and upkeep (B) Improvised teaching aids (1) Need and importance (2) Construction and application (C) Relationship of Science (1) Internal relationship (Chemistry, Physics, Biology) (2) Inter disciplinary relationship (Maths, Geography, Languages, Art)	15	15 (30%)
Unit: 2	Science Club, Science fair and Learning resources		
	(A) Science Club (1) Objectives (2) Activities (B) Science Fair (1) Importance (2) Evaluation (C) Learning recourses (1) Botanical Garden (Importance, Construction, upkeep) (2) Sky observation (Importance, Planning, Precautions)	15	15 (30%)
Unit: 3	Content		
	(A) Chemistry (1) Std: 8 Chapter: 6 (2) Std: 9 Chapter: 11 (3) Std: 10 Chapter: 8 (B) Physics (1) Std: 8 Chapter: 9 (2) Std: 9 Chapter: 4 (3) Std: 10 Chapter: 5 (C) Biology (1) Std: 8 Chapter: 14 (2) Std: 9 Chapter: 20 (3) Std: 10 Chapter: 18	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ : FE – 105 E
કોર્સ શીર્ષક : વિજ્ઞાનશિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) માનવજીવનમાં વિજ્ઞાનનું સ્થાન સમજી શકે
- (2) વિજ્ઞાનશિક્ષણ માટેના જરૂરી કૌશલો વિકસાવી શકે
- (3) વિજ્ઞાનશિક્ષણના સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ સમજી શકે
- (4) અધ્યતાકેન્દ્રી વિજ્ઞાન પાઠ આયોજન વિકાસ માટેની આંતરસૂઝ કેળવી શકે
- (5) વર્ગખંડ પરિસ્થિતિમાં નવીન પદ્ધતિઓ અને અભિગમોનો વિકાસ અને ઉપયોગ કરે

એકમ: 1	વિજ્ઞાનશિક્ષણના સૈધ્ધાંતિક આધારો	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A)વિજ્ઞાન (1) સંકલ્પના અને સ્વરુપ (2) વિજ્ઞાનશિક્ષણનું મહત્વ (B)વિજ્ઞાનશિક્ષણના હેતુઓ અને વિજ્ઞાનશિક્ષકની ક્ષમતાઓ (1) હેતુઓ: સામાન્ય અને વિશિષ્ટ (2) વિજ્ઞાનશિક્ષકની ક્ષમતાઓ (C)પાઠ આયોજન (1) માળખું (2) પાયાના કૌશલ વિકાસ માટેની અધ્યતા કેન્દ્રી પ્રવૃત્તિઓ (કાર્યપ્રત, અવલોકન)	15	15 (30%)
એકમ: 2	વિજ્ઞાનશિક્ષણના સૂત્રો, પદ્ધતિઓ અને અભિગમો (A)વિજ્ઞાનશિક્ષણના સૂત્રો (1) જ્ઞાતથી અજ્ઞાત (2) મૂર્તથી અમૂર્ત (B)વિજ્ઞાનશિક્ષણની પદ્ધતિઓ (1) દર્શનિક (મહત્વ, ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો) (2) પ્રકલ્પ (સંકલ્પના, સોપાનો, પ્રકારો) (C)વિજ્ઞાનશિક્ષણના અભિગમો (1) શોધ અભિગમ (ધારણાઓ, સોપાનો, શિક્ષક અને અધ્યતાની ભૂમિકા) (2) સંરચનાવાદી અભિગમ (સંકલ્પના, પાઠ આયોજન)	15	15 (30%)
એકમ: 3	વિષયવસ્તુ (A)રસાયણશાસ્ત્ર (1) ધોરણ: 8 પ્રકરણ: 5 (2) ધોરણ: 9 પ્રકરણ: 10 (3) ધોરણ: 10 પ્રકરણ: 12 (B)ભૌતિકશાસ્ત્ર (1) ધોરણ: 8 પ્રકરણ: 10 (2) ધોરણ: 9 પ્રકરણ: 2 (3) ધોરણ: 10 પ્રકરણ: 1 (C)જીવશાસ્ત્ર (1) ધોરણ: 8 પ્રકરણ: 12 (2) ધોરણ: 9 પ્રકરણ: 14 (3) ધોરણ: 10 પ્રકરણ: 17	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ : FE – 205 E
કોર્સ શીર્ષક : વિજ્ઞાનશિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) સામાન્ય વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાની સંકલ્પના અને આયોજનની સમજ મેળવે
- (2) સ્વનિર્મિત શૈક્ષણિક સાધન રચનાનું કૌશલ કેળવે
- (3) વિજ્ઞાનનો આંતરિક અને આંતરશાખેય અનુબંધ ઓળખે
- (4) વિજ્ઞાનમંડળના હેતુઓ અને પ્રવૃત્તિઓને સમજી શકે
- (5) વિજ્ઞાનમેળાના આયોજન અને મૂલ્યાંકનને સમજી શકે
- (6) સમુદાયમાંના અધ્યયનસ્રોતોને ઓળખે અને મુલાકાત લે

એકમ: 1	સામાન્ય વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા, શૈક્ષણિક સાધનો અને વિજ્ઞાનનો અનુબંધ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) સામાન્ય વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળા</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) આયોજન અને સંભાળ <p>(B) સ્વનિર્મિત શૈક્ષણિક સાધનો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) જરૂરિયાત અને મહત્વ (2) રચના અને ઉપયોગ <p>(C) વિજ્ઞાનનો અનુબંધ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) આંતરિક અનુબંધ (રસાયણશાસ્ત્ર, ભૌતિકશાસ્ત્ર, જીવ શાસ્ત્ર) (2) આંતરશાખેય અનુબંધ (ગણિત, ભૂગોળ, ભાષાઓ, કળા) 	15	15 (30%)
એકમ: 2	<p>વિજ્ઞાનમંડળ, વિજ્ઞાનમેળો અને સમુદાય અધ્યયન સ્રોતો</p> <p>(A) વિજ્ઞાનમંડળ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) હેતુઓ (2) પ્રવૃત્તિઓ <p>(B) વિજ્ઞાનમેળો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) મહત્વ (2) મૂલ્યાંકન <p>(C) સમુદાય અધ્યયન સ્રોતો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) વનસ્પતિ બાગ (મહત્વ, રચના, સંભાળ) (2) આકાશદર્શન(મહત્વ, આયોજન, ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો) 	15	15 (30%)
એકમ: 3	<p>વિષયવસ્તુ</p> <p>(A) રસાયણશાસ્ત્ર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધોરણ: 8 પ્રકરણ: 6 (2) ધોરણ: 9 પ્રકરણ: 11 (3) ધોરણ: 10 પ્રકરણ: 8 <p>(B) ભૌતિકશાસ્ત્ર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધોરણ: 8 પ્રકરણ: 9 (2) ધોરણ: 9 પ્રકરણ: 4 (3) ધોરણ: 10 પ્રકરણ: 5 <p>(C) જીવશાસ્ત્ર</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ધોરણ: 8 પ્રકરણ: 14 (2) ધોરણ: 9 પ્રકરણ: 20 (3) ધોરણ: 10 પ્રકરણ: 18 	15	20 (40%)

Suggested Activities:

- (1) Visit and report of community Science centre, botanical garden, SPRERI, Science city, planetarium etc.
- (2) Case Study: patient suffering with various diseases, scientists, doctors
- (3) Searching of various reference material of Science education
- (4) Planning constructivist lesson plan, e plans
- (5) Preparation of various learning aids, hands on activities etc
- (6) Project work related to social awareness in Science, current affairs
- (7) Demonstration of various activities and experiments during practice teaching
- (8) Science news on bulletin board/prayer session
- (9) Formation of Science club
- (10) Preparing model projects for Science fair
- (11) Study of biographies of eminent scientists
- (12) Orientation to historical perspectives of Science

Basic References:

- (1) ભાવસાર, લવીંગિયા અને ત્રિવેદી(1975). વિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિ, અનંડા પ્રકાશન
- (2) રાવલ, નટુભાઈ અને અન્ય, વિજ્ઞાનનું અભિનવ અધ્યાપન, નીરવ પ્રકાશન અ'વાદ
- (3) જોષી, હરિપ્રસાદ ઓ. અને અન્ય, વિજ્ઞાન - અધ્યાપનનું પરિશીલન.
બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અ'વાદ

References:

- (1) Bhatnagar A. B. (2005). *Teaching of Science*, Delhi: Vinod Pustak Mandir, Agra
- (2) Digmurti R. & Kandi J. S. (2004). *Methods of Teaching Science*, New Delhi:
Discovery Publishing House
- (3) Kerr, J. F. (1964). *Practical Work in School Science*, Leicester University Press
- (4) Kocher, S. K. (1977). *Methods and Techniques of Teaching*, Sterling Publishers
(P) Ltd., New Delhi
- (5) Nelson, L. W. (1970). *Instructional Aids: How to make them and use them lowa:*
Brown Co. Publishers
- (6) Radha Mohan. *Innovative Science Teaching*
- (7) Sood, J. K. (2005). *Teaching of Science*, Delhi: Vinod Pustak Mandir, Agra
- (8) પરીખ અને રાવલ. શિક્ષણની પ્રવૃત્તિઓ, નવદીપ પ્રકાશન ગ્રુપ, અમદાવાદ.
- (9) પટેલ અને પટેલ. (૧૯૬૨). વિજ્ઞાન શિક્ષણની પૂરક પ્રવૃત્તિઓ, એ.આર. શેઠની
કું., અમદાવાદ
- (10) પટેલ અને દવે. અધ્યાપન પ્રયુક્તિઓ અને શૈક્ષણિક માપન અને મૂલ્યાંકન,
બી.એસ.શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours : 45

Course code: FE – 105 F
Course Title: Method of Teaching Social Science

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand the concept of Social Science
- (2) plan lessons in Social Science
- (3) define the objectives of teaching of Social Science
- (4) adopt appropriate methods and techniques for teaching of Social science
- (5) possess skills of using teaching aids and reference materials
- (6) understand interrelationship of Social Science with History, Geography
- (7) define the activities of Social Science Club

Unit 1	Teaching of Social Science, Interrelation, Social Science Association	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Teaching of Social Science (1) Concept (2) Importance (B) Interrelation in teaching of Social Science (1) History (2) Geography (C) Social Science Association (1) Formation, Importance (2) Activities	15	15 (17%)
Unit: 2	Lesson Planning, Methods and Teaching Aids in Teaching of Social Science (A) Lesson Planning (1) Concept, Importance (2) Steps (B) Methods in Teaching of Social Science (Characteristics and application in Classroom) (1) Narration Discussion Method (2) Project Method (C) Teaching Aids (Importance and application in Classroom) (1) Maps (2)Charts	15	15 (17%)
Unit: 3	Social Science: Content (A) British Rules in India (1) Establishment and development of British Rule in India, Social and religious reforms in India (2) The rise of Nationalism in India (B) India: Natural Resources (1) Distribution and Utilization I and Distribution and Utilization II (2) India: Agricultural Resources (C) India and The World (1) The Role of United Nations and World Organizations (2) India's Foreign Policy	15	20 (16%)

Semester – 2
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course code: FE – 205 F
Course Title: Method of Teaching Social Science

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand and adopt characteristics and skills of Teacher of Social Science
- (2) understand types and formation of Evaluation
- (3) define the objectives of teaching of Social Science
- (4) adopt appropriate methods and techniques for teaching of Social science
- (5) possess skills of using teaching aids and reference materials

Unit 1	Methods in Teaching of Social Science (Characteristics and application in Classroom) , Teacher of Social Science	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Methods of Teaching (1) Dramatization Method (2) Source Method (B) Methods of Teaching (1) Exhibition Method (2) Tour (C) Teacher of Social Science (1) Characteristics (2) Skills	15	15 (17%)
Unit: 2	Teaching Aids and Evaluation (Importance and application in Classroom) (A) Teaching Aids (1) T. V. (2) Computer (B) Teaching Aids (1) Time-line (2) Globe (C) Types of Evaluation (1) Concept (2) Formation	15	15 (17%)
Unit: 3	Social Science: Content (A) Resistance against British Rule (1) Influence of British Rule and Nationalized Movements and March towards Achievements of Independence (2) The world after 1945 - I (B) India: Natural Zones (1) Geological Structure and Physiography (2) Climate and Drainage system (C) Indian Constitution (1) Indian Constitution: Formation and characteristics (2) Fundamental Rights, Fundamental Duties and Directive Principles of State Policy	15	20 (16%)

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ : FE – 105 F
કોર્સ શીર્ષક : સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનની સંકલ્પના સમજ
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં પાઠ આયોજન કરે
- (3) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના હેતુઓ ઓળખે
- (4) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં યોગ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રવિધિઓનો ઉપયોગ કરે
- (5) શૈક્ષણિક સાધનો અને સંદર્ભ સામગ્રીના ઉપયોગનું કૌશલ્ય કેળવે
- (6) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ સાથે ઇતિહાસ અને ભૂગોળ વિષયનો અનુબંધ બાંધે
- (7) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળની પ્રવૃત્તિઓથી વાકેફ થાય

એકમ: 1	સામાજિક વિજ્ઞાનનું શિક્ષણ, અનુબંધ, મંડળ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) સામાજિક વિજ્ઞાન (1) સંકલ્પના (2) મહત્વ (B) સામાજિક વિજ્ઞાનનો શિક્ષણમાં અનુબંધ (1) ઇતિહાસ (2) ભૂગોળ (C) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળ (1) રચના, મહત્વ (2) પ્રવૃત્તિ	15	15 (30%)
એકમ: 2	સામાજિક વિજ્ઞાનમાં પાઠ આયોજન, પદ્ધતિઓ અને શૈક્ષણિક સાધનો (A) પાઠ આયોજન (1) સંકલ્પના, મહત્વ (2) પાઠ આયોજનના સોપાનો (B) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિઓ (લાક્ષણિકતાઓ અને વર્ગખંડમાં ઉપયોગ) (1) કથન ચર્ચા પદ્ધતિ (2) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ (C) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં શૈક્ષણિક સાધનો (મહત્વ અને ઉપયોગ) (1) નકશો (2) ચાર્ટ્સ	15	15 (30%)
એકમ: 3	સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયવસ્તુ (A) ભારતમાં અંગ્રેજ શાસન (1) અંગ્રેજોનો ભારત ઉપર વિજય અને ભારતમાં સામાજિક સુધારણાના આંદોલનો (2) ભારતમાં રાષ્ટ્રવાદનો ઉદય (B) ભારતમાં કુદરતી સંસાધનો (1) વિતરણ અને ઉપયોગ I અને વિતરણ અને ઉપયોગ II (2) ભારત: કૃષિ સંસાધન (C) ભારત અને વિશ્વ (1) ભારત અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રો અને વિશ્વ સંસ્થાઓની ભૂમિકા (2) ભારતની વિદેશનીતિ	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ: FE – 105 F
કોર્સ શીર્ષક: સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષકના કૌશલ્યો અને લક્ષણોથી માહિતગાર થાય
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના હેતુઓ ઓળખે
- (3) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકનના પ્રકારો વિશે જાણે
- (4) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં યોગ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રવિધિઓનો ઉપયોગ કરે
- (5) શૈક્ષણિક સાધનો અને સંદર્ભ સામગ્રીના ઉપયોગનું કૌશલ્ય કેળવે

એકમ: 1	સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને શિક્ષક	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિ (લાક્ષણિકતાઓ અને વર્ગખંડમાં ઉપયોગ) (1) નાટ્યીકરણ પદ્ધતિ (2) આધાર પદ્ધતિ (B) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણની પદ્ધતિ (લાક્ષણિકતાઓ અને વર્ગખંડમાં ઉપયોગ) (1) પ્રદર્શન પદ્ધતિ (2) પ્રવાસ પદ્ધતિ (C) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષક (1) લક્ષણો (2) કૌશલ્યો	15	15 (30%)
એકમ: 2	શૈક્ષણિક સાધનો અને મૂલ્યાંકન (મહત્વ અને ઉપયોગ) (A) શૈક્ષણિક સાધનો (1) ટી. વી. (2) કોમ્પ્યુટર (B) શૈક્ષણિક સાધનો (1) સમય રેખા (2) પૃથ્વીનો ગોળો (C) મૂલ્યાંકનના પ્રશ્નોના પ્રકાર (1) સંકલ્પના (2) સંરચના	15	15 (30%)
એકમ: 3	સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયવસ્તુ (A) અંગ્રેજ શાસન અને આંદોલનો (1) ભારતમાં બ્રિટીશ શાસનનો પ્રભાવ અને રાષ્ટ્રીય આંદોલનો અને સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ તરફ પ્રયાણ (2) 1945 પછીનું વિશ્વ (B) ભારત પ્રાકૃતિક વિભાગો (1) ભૂસ્તરીય રચના અને ભૂપૃષ્ઠ (2) આબોહવા અને જળપરિવાહ (C) ભારતનું બંધારણ (1) ભારતનું બંધારણ: ઘડતર અને લક્ષણો (2) મૂળભૂત હકો, કરજો અને રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો અને સરકારના અંગો	15	20 (40%)

Basic References:

- (1) સમાજવિદ્યાનું અભિનવ અધ્યાપન. નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનના અધ્યાપનનું પરિશીલન. બી. એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (3) સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયવસ્તુ. નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ

References:

- (1) સમાજવિદ્યાનું અધ્યાપન. ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ
- (2) દેસાઈ, દોલતભાઈ. સમાજવિદ્યાનું શિક્ષણ
- (3) પટેલ, હરિભાઈ. સમાજવિદ્યાનું શિક્ષણ પરીક્ષણ
- (4) સમાજવિદ્યાનું અધ્યાપન. અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (5) ધામેચા, આર. કે. અર્વાચીન ભારતનો ઇતિહાસ
- (6) ભારતના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામો અને તેના ઘડવૈયા, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (7) Dhand, Harry. (1997). *A Hand Book for teacher's research in the teaching of social studies*, Ashish Publishing House. Punjab Bash New Delhi
- (8) Sharma, R. N. (2001). *Teaching of social studies*, Vinod Pustak Mandir, Agra
- (9) Kumar, J. P. and Rao, D. B. *Methods of teaching civics*, D.P.H. 2004-08-06
- (10) Rao, D.B. (2003). *Teaching of Social Studies successfully*, Marlow Editor, DPH
- (11) *Teaching of Social studies- A Practical Approach*, Vikas Publication, House New Delhi

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course Code: FE-106 A
Course Title: Computer Fundamentals
in Education

Objectives: To enable student-teachers to

- (1) know the history and development of computer
- (2) know types, parts and devices of computer
- (3) understand use of computer for teachers and students
- (4) know the application of Computer in Education and other field
- (5) familiar with window based operating system
- (6) understand and use MS office with its application

Unit: 1	Computer and its concept	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Computer (1) Concept (2) History and development (B) Types and parts of Computer (1) Types (2) Parts (Hardware, Software and memory) (C) Devices of Computer (1) Input devices (2) Output devices	15	15 (30%)
Unit: 2	Importance and application of Computer (A) Importance of Computer (1) For teachers (2) For students (B) Computer application in school (1) Administration (2) Library (C) Application of Computer (1) In Education (2) In other field	15	15 (30%)
Unit: 3	Microsoft Office (A) Microsoft Words (1) Basic Concepts (2) Application (Question paper, material development) (B) Microsoft Excel (1) Basic concepts (2) Application (Formulas, charts) (C) Microsoft PowerPoint (1) Basic concepts (2) Application (E-plan)	15	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course code FE – 206A
Course Title: Computer Application
in Education

Objectives: To enable student-teachers to

- (1) understand concept and basic requirement for networking
- (2) understand various topologies
- (3) understand and plan Computer Assisted Learning
- (4) know history, development and merits-demerits of internet
- (5) aware about recent / new trend in Education with the help of Computer such as e-commerce, virtual classroom
- (6) know the use of search engines, encyclopedias and useful websites
- (7) familiar with existing state syllabus of Computer Education in schools
- (8) understand and use teacher various utility programmes
- (9) know various abbreviations used in ICT

Unit: 1	Networking, topologies and CAL	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Networking (1) Need and basic requirements (2) Types: LAN, MAN, WAN (B) Topologies (1) Bus and Star (2) Ring and Tree (C) Computer Assisted Learning (CAL) (1) Concepts and Paradigms (2) Steps of planning	15	15 (30%)
Unit: 2	Internet and its applications (A) Internet (1) History and development (2) Merits and demerits (B) E-mail, E-commerce and virtual classroom (1) E-mail and E-commerce (Introduction and use) (2) Virtual Classroom (C) Useful websites (1) Encyclopedias and Search Engines (2) Educational (NCTE, UGC, etc)	15	15 (30%)
Unit: 3	Computer in school, teacher utility programmes, MS Access and ICT abbreviations (A) Computer in secondary school level (Syllabus outline only) (1) Std: 8 Computer Parichay (2) Std: 9 Computer Parichay (B) Teacher utility programmes (1) Grade book and text generator (2) Text analysis and puzzle generator (C) MS Access and ICT abbreviations (1) Brief account of MS Access (2) ICT abbreviations	15	20 (40%)

FE-106A/206A

સેમીસ્ટર: - 1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: 106 A
કોર્સ શીર્ષક: શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટરના
મૂળ તત્ત્વો

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) કમ્પ્યુટરના ઇતિહાસ અને વિકાસને જાણે
- (2) કમ્પ્યુટરના પ્રકારો, ભાગો અને ઉપકરણોને જાણે
- (3) શિક્ષકો અને વિદ્યાર્થીઓ માટે કમ્પ્યુટરના ઉપયોગને સમજી શકે
- (4) શિક્ષણમાં અને અન્ય ક્ષેત્રોમાં કમ્પ્યુટરની ઉપયોગિતાને જાણે
- (5) વિન્ડોઝ ઓપરેટીંગ સીસ્ટમથી માહિતગાર થાય
- (6) માઇક્રોસોફ્ટ ઓફિસની સમજ અને ઉપયોગિતા કેળવી શકે

એકમ: 1	કમ્પ્યુટર અને તેની સંકલ્પના	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) કમ્પ્યુટર (1) સંકલ્પના (2) ઇતિહાસ અને વિકાસ (B) કમ્પ્યુટરના પ્રકારો અને ભાગો (1) પ્રકારો (2) ભાગો (હાર્ડવેર, સોફ્ટવેર અને મેમરી) (C) કમ્પ્યુટરના ડીવાઇસ (1) ઇનપુટ ડીવાઇસ (2) આઉટપુટ ડીવાઇસ	15	15 (30%)
એકમ: 2	કમ્પ્યુટરનું મહત્વ અને ઉપયોગ (A) કમ્પ્યુટરનું મહત્વ (1) શિક્ષકો માટે (2) વિદ્યાર્થીઓ માટે (B) શાળામાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ (1) સંચાલનમાં (2) પુસ્તકાલયમાં (C) કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ (1) શિક્ષણમાં (2) અન્ય ક્ષેત્રોમાં	15	15 (30%)
એકમ: 3	માઇક્રોસોફ્ટ ઓફિસ (A) માઇક્રોસોફ્ટ વર્ડ (1) પાયાની સંકલ્પનાઓ (2) ઉપયોગ (પ્રશ્નપત્ર રચના, સામગ્રી વિકાસ) (B) માઇક્રોસોફ્ટ એક્સેલ (1) પાયાની સંકલ્પનાઓ (2) ઉપયોગ (ફોર્મ્યુલાઓ, ચાર્ટ્સ) (C) માઇક્રોસોફ્ટ પાવરપોઇન્ટ (1) પાયાની સંકલ્પનાઓ (2) ઉપયોગ (ઇન્પુટ)	15	20 (40%)

FE-106A/206A

સેમીસ્ટર: - 2

ક્રેડીટ: 3

કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: 206 A

કોર્સ શીર્ષક: શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) નેટવર્કીંગની સંકલ્પના અને પાયાની જરુરિયાતોને સમજી શકે
- (2) વિવિધ ટોપોલોજીને સમજી શકે
- (3) કમ્પ્યુટર સહાયિત અધ્યયનની સમજ કેળવી આયોજન કરી શકે
- (4) ઇન્ટરનેટનો ઇતિહાસ, વિકાસ અને લાભાલાભથી માહિતગાર થાય
- (5) શિક્ષણના નવા પ્રવાહો જેવા કે ઇ-કોમર્સ, આભાસી વર્ગખંડ વગેરેથી કમ્પ્યુટર દ્વારા જાગૃત થાય
- (6) સર્ચ એન્જીન, એન્સાઇક્લોપીડીયા અને અગત્યની વેબસાઇટથી માહિતગાર થાય
- (7) શાળા કક્ષાના કમ્પ્યુટરના પ્રવર્તમાન અભ્યાસક્રમથી માહિતગાર થાય
- (8) શિક્ષકને ઉપયોગી પ્રોગ્રામ્સ અને માઇક્રોસોફ્ટ એક્સેસની સમજ કેળવી શકે

એકમ: 1	નેટવર્કીંગ, ટોપોલોજીસ અને કમ્પ્યુટર સહાયિત અધ્યયન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) નેટવર્કીંગ</p> <p>(1) મહત્વ અને પાયાની જરુરિયાતો</p> <p>(2) પ્રકારો: LAN, MAN, WAN</p> <p>(B) ટોપોલોજીસ</p> <p>(1) બસ અને સ્ટાર</p> <p>(2) રીંગ અને ટ્રી</p> <p>(C) કમ્પ્યુટર સહાયિત અધ્યયન (CAL)</p> <p>(1) સંકલ્પના અને રુપાવલિઓ</p> <p>(2) આયોજનના તબક્કા</p>	15	15 (30%)
એકમ: 2	<p>ઇન્ટરનેટ અને તેના ઉપયોગો</p> <p>(A) ઇન્ટરનેટ</p> <p>(1) ઇતિહાસ અને વિકાસ</p> <p>(2) લાભાલાભ</p> <p>(B) ઇ-મેઇલ, ઇ-કોમર્સ અને આભાસી વર્ગખંડ</p> <p>(1) ઇ-મેઇલ અને ઇ-કોમર્સ (પરિચય અને ઉપયોગ)</p> <p>(2) આભાસી વર્ગખંડ</p> <p>(C) અગત્યની વેબસાઇટ્સ</p> <p>(1) એન્સાઇક્લોપીડીયા અને સર્ચ એન્જીન્સ</p> <p>(2) શૈક્ષણિક (NCTE, UGC, etc)</p>	15	15 (30%)
એકમ: 3	<p>શાળામાં કમ્પ્યુટર, શિક્ષક ઉપયોગી પ્રોગ્રામ્સ, માઇક્રોસોફ્ટ એક્સેસ અને ICT ટૂંકાક્ષરી</p> <p>(A) માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ કમ્પ્યુટર (માત્ર અભ્યાસક્રમની માહિતી)</p> <p>(1) ધોરણ: 8 કમ્પ્યુટર પરિચય</p> <p>(2) ધોરણ: 9 કમ્પ્યુટર પરિચય</p> <p>(B) શિક્ષક ઉપયોગી પ્રોગ્રામ્સ</p> <p>(1) ગ્રેડ બુક અને ટેક્સ્ટ જનરેટર</p> <p>(2) ટેક્સ્ટ વિશ્લેષણ અને કોયડા સર્જક</p> <p>(C) માઇક્રોસોફ્ટ એક્સેસ અને ICT ટૂંકાક્ષરી</p> <p>(1) માઇક્રોસોફ્ટ એક્સેસની મુખ્ય માહિતી</p> <p>(2) ICT ટૂંકાક્ષરી (અભીવેસન્સ)</p>	15	20 (40%)

FE-106A/206A

Suggested Practical

MS Word	File	New, Open, Close, Save, Save as, Page setup, Print
	Edit	Undo, Redo, Cut, Copy, Paste, Find, Replace, Go to, Select all
	View	Normal, Web, Print, Reading, Outline, Toolbars, Ruler, Header footer, Full Screen, Zoom
	Insert	Break, Page no, date and time, symbol, picture, diagram, object
	Format	Font, Paragraph, Bullet and Numbering, Boarder and shading,
	Tools	Spelling and grammar, word count, mail merge
	Table	Insert(table, column, row, cell), Delete, Merge, Split cells, Sort, Formula
MS Excel	Insert	Cell, Row, Column, Worksheet, Chart, Symbol, function, Diagram, Object
	Data	Sort A to Z
	Formulas	Sum, Subtraction, Product, Division Average, Count, IF, Max, Min, SUMIF, STDEV
MS Power Point	View	Normal, Slide Sorter, Slide show
	Format	Slide design, Slide layout, Background
	Slide Show	Custom Animation, Animation Schemes, Slide Transaction

Basic Reference Books

- (1) શાહ, દિપીકા, શિક્ષણમાં કમ્પ્યુટર, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) પટેલ, મોતીભાઈ, કમ્પ્યુટર શિક્ષણ, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

Reference Books

- (1) Bhatt, B.D. (1994). *Modern Encyclopedia of Educational technology: Volume 4 Educational Technology: use of Computers*, Delhi : Kanishka Publishers, Distributors
- (2) Bhattacharjee, S. (2001). *Computer Networking*, New Delhi : Dominant Publishers and Distributors
- (3) Jenkins, B. and Goswami, A. (Editors). (2001) *Computer Fundamentals*, New Delhi Dominant Publishers and Distributors
- (4) Megarry, J., Walker, D.R.F., Nisbet, S. and Hoyle, E. (1983). *Computers and Education*. London : kogan page
- (5) Shrivastav, R. (2001). *A Textbook of Internet and web page Design*. New Delhi : Dominant Publishers and Distributors
- (6) Smith, P.R.(1986). *Advances in Computer Assisted Learning*, Oxford Pergamon Press
- (7) Venkataiah, S. (Editor). (2001). *Education via internet*. New Delhi : Anmol Publications Pvt. Ltd.
- (8) Rajaraman, V. (2001). *Fundamentals of computers* (Third Edition). New Delhi : Prentice – Hall of India Pvt. Ltd.
- (9) દેસાઈ, એમ. (1989). કમ્પ્યુટર પરિચય. અનંડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (10) શહોડ, એન. શૈક્ષણિક સંશોધનોમાં કમ્પ્યુટર/ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ, ભાવનગર : અપ્રકાશિત સાહિત્ય

FE-106B/206B

Semester-1**Course Code: FE-106B****No of Credit: 3****Course Title: Dynamic Educational Management
and Leadership****No of Hours: 45****Objectives: To enable student-teacher to..**

- (1) understand modern concept with recent trends and processes of Educational Mngt.
- (2) understand management of Human and Material Resources at school level
- (3) develop skills in Dynamic school Management
- (4) understand various roles, work-patterns of school Management
- (5) understand programming for school management and role of some agencies
- (6) suggest some remedial measures for the Problem of school Management
- (7) understand the various patterns of school administration

Unit : 1	Dynamic Educational Management	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Educational management (1) Concept (2) Importance (B) Patterns of School Management (Characteristics and Effect on School) (1) Democratic and Autocratic (2) Rigid and Flexible (C) Decision Making in Educational Management (1) Concept and Importance (2) Steps of Decision Making	15 hours	15 (30%)
Unit :2	Dynamic Leadership In Emerging School (A) Principal as an (1) Educational Leader (2) An Agent of Innovation and Change (B) School Supervisor : (1) Appointment and Rules (2) Qualities and Skills (C) School Teacher (1) Role of Teacher (2) Code of Conduct with Reference to Teacher Duties	15 hours	20 (40%)
Unit :3	The Financial Aspects of School Management (A) Sources of Income & Grant Policy (1) Sources of Income (2) Grant Policy at Present (B) School Budget (1) Meaning & Importance (2) Process (C) School Records (1) List of School Records (2) Importance and Management of School Records	15 hours	15 (30%)

Semester-2**Course Code FE-206 B****No of Credit: 3****Course Title: Dynamic School Management****No of Hours: 45****Objectives: To enable student-teacher to..**

- (1) understand modern concept with recent trends and processes of Educational Mgt
- (2) understand management of Human and Material Resources at school level
- (3) develop skills in Dynamic school Management
- (4) understand various roles, work-patterns of school Management
- (5) understand programming for school management and role of some agencies
- (6) suggest some remedial measures for the Problem of school Management
- (7) understand the various patterns of school administration

Unit :1	School Programme with Reference to School Management	Teaching Hour	Marks (Weight age)
	(A) School Climate (1) Concept (2) Types and Characteristics (B) School Calendar (1) Concept and Importance (2) Content and Process (C) Co-curricular Activities (1) Concept and Types (2) Principles and Implementation	15	15 (30%)
Unit :2	Dynamic School management (A) Process of Communication (1) Concept and Importance (2) Components and Process of Communication (B) Maximum Utilization of School Building : (1) School Building & School Place (2) Various Room of School Building (C) School Discipline (1) Meaning & Types (2) Reasons of Indiscipline & Remedies to Remove Indiscipline	15	20 (40%)
Unit :3	Dynamic Educational Management in the State & PTA (A) Dynamic Management structure of Education: (1) State Level (2) District Level (B) Function of The State Government (1) Function of Director of Education (D.E.) (2) Function of District Educational Officer (D.E.O.) (C) Parent Teachers Association : (1) Need and Objectives (2) Function	15	15 (30%)

સેમીસ્ટર -1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE-106 B

કોર્સ શીર્ષક: ગતિશીલ શિક્ષણ વ્યવસ્થાપન અને નેતાગીરી

હેતુઓ; પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનના આધુનિક પ્રવાહો અને પ્રક્રિયાને સમજી શકે
- (2) શાળા કક્ષાએ માનવ અને સામગ્રી વ્યવસ્થાપનની સમજ મેળવી શકે
- (3) ગતિશીલ શાળા વ્યવસ્થાપનના કોશલો કેળવી શકે
- (4) શાળા વ્યવસ્થાપનની વિવિધ ભૂમિકાઓ, કાર્ય શૈલીઓને સમજી શકે
- (5) શાળા વ્યવસ્થાપનનું આયોજન અને કેટલીક સંસ્થાઓની ભૂમિકા સમજી શકે
- (6) શાળા વ્યવસ્થાપનની સમસ્યાઓના નિદાનાત્મક પગલા સૂચિત કરી શકે
- (7) શાળા સંચાલનની વિવિધ શૈલીઓને સમજી શકે

એકમ : 1	ગતિશીલ શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન (1) સંકલ્પના (2) મહત્વ (B) શાળા વ્યવસ્થાપન તરેહ (1) લોકશાહી અને સરમુખત્યાર (2) જડ અને પરિવર્તનશીલ (C) નિર્ણય પ્રક્રિયા (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) સોપાનો	15	15 (30%)
એકમ : 2	વિકસતી શાળામાં ગતિશીલ નેતૃત્વ (A) આચાર્ય (1) શૈક્ષણિક નેતા તરીકે (2) પરિવર્તનના દૂત તરીકે (B) શાળા નિરીક્ષક (1) નિમણૂકના નિયમો અને નિમણૂક (2) લાયકાત અને કૌશલ્યો (C) શાળા શિક્ષક (1) શિક્ષકની ભૂમિકા (2) શિક્ષકની ફરજોના સંદર્ભમાં નીતિનિયમો	15	20 (40%)
એકમ : 3	શાળા વ્યવસ્થાપનના સંદર્ભમાં નાણાકીય સ્ત્રોતો (A) આવકના સ્ત્રોતો અને અનુદાન નીતિ (1) આવકના સ્ત્રોતો (2) પ્રવર્તમાન અનુદાન નીતિ (B) શાળા બજેટ (1) અર્થ અને મહત્વ (2) પ્રક્રિયા (C) શાળા પત્રકો (1) શાળા પત્રકોના પ્રકાર (2) મહત્વ અને વ્યવસ્થાપન	15	15 (30%)

FE-106B/206B

સેમીસ્ટર -2
ક્રેડિટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE-206 B
કોર્સ શીર્ષક: ગતિશીલ શાળા વ્યવસ્થાપન

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપનના આધુનિક પ્રવાહો અને પ્રક્રિયાને સમજી શકે
- (2) શાળા કક્ષાએ માનવ અને સામગ્રી વ્યવસ્થાપનની સમજ મેળવી શકે
- (3) ગતિશીલ શાળા વ્યવસ્થાપનના કોશલો કેળવી શકે
- (4) શાળા વ્યવસ્થાપનની વિવિધ ભૂમિકાઓ, કાર્ય શૈલીઓને સમજી શકે
- (5) શાળા વ્યવસ્થાપનનું આયોજન અને કેટલીક સંસ્થાઓની ભૂમિકા સમજી શકે
- (6) શાળા વ્યવસ્થાપનની સમસ્યાઓના નિદાનાત્મક પગલા સૂચિત કરી શકે
- (7) શાળા સંચાલનની વિવિધ શૈલીઓને સમજી શકે

એકમ : 1	શાળા વ્યવસ્થાપનના સંદર્ભમાં શાળા કાર્યક્રમો	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ(ભારાંક)
	<p>(A) શાળા હવામાન (1) સંકલ્પના (2) પ્રકારો અને લાક્ષણિકતાઓ</p> <p>(B) શાળા કેલેન્ડર (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) વિષયવસ્તુ અને પ્રક્રિયા</p> <p>(C) સહ-અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ (1) સંકલ્પના અને પ્રકારો (2) સિધ્ધાંતો અને અમલીકરણ</p>	15 hours	15 (30%)
એકમ : 2	<p>ગતિશીલ શાળા વ્યવસ્થાપન</p> <p>(A) પ્રત્યાયન (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) સોપાનો</p> <p>(B) શાળા મકાનનો મહત્તમ ઉપયોગ (1) શાળાનું સ્થળ અને શાળાનું મકાન (2) શાળા મકાનના વિશિષ્ટ ખંડો</p> <p>(C) શાળા શિસ્ત (1) અર્થ અને પ્રકારો (2) ગેર શિસ્તના કારણો અને ગેરશિસ્ત દૂર કરવાના ઉપાયો</p>	15 hours	20 (40%)
એકમ : 3	<p>રાજ્યમાં ગતિશીલ શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન અને વાલી-શિક્ષક મંડળ</p> <p>(A) શિક્ષણનું ગતિશીલ વ્યવસ્થાપન માળખું (1) રાજ્ય કક્ષાનું (2) જિલ્લાકક્ષાનું</p> <p>(B) રાજ્ય સરકારના કાર્યો (1) ઉચ્ચ શિક્ષણ નિયામકના કાર્યો (2) જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીના કાર્યો</p> <p>(C) વાલી-શિક્ષક મંડળ (1) હેતુઓ અને જરૂરિયાત (2) કાર્ય-પ્રવૃત્તિઓ</p>	15 hours	15 (30%)

Reference Books:

- (1) Desai D.M. (1965). *Administration and Control of Secondary Education in India*, A. R. Sheth & Co., Ahmedabad
- (2) Goyal Y.C. (1974). *Administration of Education in India (A Retrospect & Prospect)*, Raaj Prakashan, New Delhi
- (3) Hedly, B., Eare B.J., Cald, Well and Millikhan, Ross H. (1989). *Creating an Excellent School, some New Management Techniques*, Routedge, London
- (4) Kimberough Ralf B. (1976). *Educational Administration*, Mac Millan Pub. cCo., N.Y.
- (5) Mukerji S.N. *Secondary School Administration*, Uni. Publisher, Jullunder City
- (6) Patel I.J., Buch M.B., Trivedi R.S. (1970). *Reading in Inspection and Supervision*, Vallabh Vidyanagar, Sardar Patel University
- (7) Wallen Leadonna L. *Effective Classroom Management*
- (8) દેસાઈ, દોલતભાઈ બી. અને બીજા. *અભિનવ શાળા સંચાલન*, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (9) પટેલ, મોતીભાઈ અને અન્ય. *શાળા પ્રબંધ*, બી.એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ

FE-106C/206C

Semester – 1**Course code FE – 106 C****No of Credits: 3****Course Title: Education Technology****No of Hours: 45****Objectives : To enable student - teachers to..**

- (1) understand the theoretical framework and scope of Educational Technology
- (2) analyze system approach in education
- (3) equip themselves with novel instructional strategies
- (4) understands concept and use of models of teaching
- (5) understand and prepare software for classroom teaching

Unit: 1	Concepts in Educational Technology	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Educational Technology (1) Need and Concept (2) Nature and Function (B) System Approach (1) Need and Concept (2) System Analysis of Instruction (C) Instructional Objectives and formulation of questions in (1) Cognitive Domain (2) Affective Domain	18	20(40%)
Unit: 2	Instructional Alternatives – Models of Teaching (A) Syntetics Model of Teaching (1) Syntax (2) Uses and Application (B) Jurisprudenc Model (1) Syntax (2) Uses and Application (C) Concept Attainment Model (1) Syntax (2) Uses and Application	17	15(30%)
Unit: 3	Software in Classroom Teaching (A) Charts and Pictures (1) Preparation (2) Uses and Limitations (B) Transparencies (1) Preparation (2) Uses and Limitations (C) Models and Specimens (1) Preparation (2) Uses and Limitations	10	15(30%)

Semester – 2**Course code: FE – 206 C****No of Credits: 3****Course Title: Communication and Learning
Technology in Education****Bo of Hours : 45****Objectives: To enable student - teachers to..**

- (1) develop competence in comprehensive planning of instruction
- (2) understand concept and models of communication
- (3) understand the design of hardware and software in teaching-learning process
- (4) develop skills in operating certain hardware and in preparing some software and instructional auxiliaries
- (5) understand concept and application of Learning Technologies

Unit: 1	Communication Process and Teaching	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Communication Process (1) Concept (2) Nature (B) Models of Communication (1) Berlo's Model of Communication (2) Westley Mcclean's Model of Communication (C) Concepts and Using Communication Patterns (1) One to One, One to Many, Many to One (2) Cooperative Learning	17	20(40%)
Unit: 2	Theory of Hardware in Education (A) Dale's cone of Experience (1) Need and Concept (2) Use and Application (B) Overhead Projector and Television (1) Need (2) Merits and Demerits (C) Learning through Computers and Internet (1) Procedure (2) Advantages and Problems	14	15(30%)
Unit: 3	Learning Technologies (A) Low Cost Teaching Aids (1) Construction (2) Use and Application (B) Multimedia Learning Package (1) Concept (2) Application for unit lessons (C) Teleconferencing (1) Concept and Importance (2) Steps for application	14	15(30%)

સેમીસ્ટર - 1

ક્રેડિટ : 3

કલાકો : 45

કોર્સ કોડ: FE - 106 C

કોર્સ શીર્ષક : શૈક્ષણિક પ્રૌઘોગિકી

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) શૈક્ષણિક પ્રૌઘોગિકીનું સૈધ્ધાંતિક માળખું અને તેના કાર્યક્ષેત્રની સમજ કેળવે
- (2) તંત્ર અભિગમનું શિક્ષણમાં પૃથક્કરણ કરે
- (3) નૂતન અનુદેશીય વ્યૂહરચના દ્વારા સજ્જતા કેળવે
- (4) શિક્ષણ પ્રતિમાનની સંકલ્પના અને ઉપયોગ સમજે
- (5) વર્ગખંડ ઉપયોગ માટેના સોફ્ટવેરને સમજે અને રચના કરે

એકમ:1	શૈક્ષણિક પ્રૌઘોગિકીમાં સંકલ્પના	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) શૈક્ષણિક પ્રૌઘોગિક (1) જરૂરિયાત અને સંકલ્પના (2) સ્વરૂપ અને કાર્યો (B) તંત્ર અભિગમ (1) જરૂરિયાત અને સંકલ્પના (2) સૂચના માટેનું તંત્ર પૃથક્કરણ (C) અનુદેશીય હેતુઓ અને પ્રશ્ન સંરચના (1) જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્રે (2) ભાવાત્મક ક્ષેત્રે	18	20(40%)
એકમ:2	અનુદેશીય વિકલ્પો - અધ્યાપનના પ્રતિમાનો (A) અધ્યાપન માટેનું સર્જનશીલતા પ્રતિમાન (1) સંરચના (2) ઉપયોગ અને ઉપયોજન (B) જયૂરિસપ્રૂડન્ક પ્રતિમાન (1) સંરચના (2) ઉપયોગ અને ઉપયોજન (C) સંકલ્પના પ્રાપ્તિ પ્રતિમાન (1) સંરચના (2) ઉપયોગ અને ઉપયોજન	17	15(30%)
એકમ:3	વર્ગખંડ અધ્યાપનમાં સોફ્ટવેર (A) ચાર્ટ્સ અને ચિત્રો (1) રચના (2) ઉપયોગ અને મર્યાદાઓ (B) ટ્રાન્સપરન્સીસ (1) રચના (2) ઉપયોગ અને મર્યાદાઓ (C) મોડેલ્સ અને સ્પેસીમેન્સ (1) રચના (2) ઉપયોગ અને મર્યાદાઓ	10	15(30%)

FE-106C/206C

સેમીસ્ટર - 2

કોર્સ કોડ - FE - 206 C

ક્રેડિટ : 3

કોર્સ શીર્ષક : શિક્ષણમાં પ્રત્યાયન

કલાકો : 45

અને અધ્યયન પ્રોદ્યોગિકી

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ..

- (1) અનુદેશીય સર્વાંગી આયોજનની ક્ષમતાનો વિકાસ કરે
- (2) પ્રત્યાયન અને તેના મોડેલને સમજ
- (3) અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં હાર્ડવેર અને સોફ્ટવેરની સંરચનાની સમજ કેળવે
- (4) નિયત હાર્ડવેરના ઉપયોજનના કૌશલ્ય અને કેટલાક નિશ્ચિત સોફ્ટવેર નિર્માણની સહાયક સામગ્રી તૈયાર કરે
- (5) અધ્યયન પ્રોદ્યોગિકીની સંકલ્પના અને ઉપયોગ સમજ

એકમ:1	પ્રત્યાયનની પ્રક્રિયા અને અધ્યાપન	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) પ્રત્યાયન પ્રક્રિયા (1) સંકલ્પના (2) સ્વરૂપ (B) પ્રત્યાયનના પ્રતિમાનો (1) બરલોઝનું પ્રત્યાયન મોડેલ (2) વેસ્ટલે મેકલેન્સનું પ્રત્યાયન મોડેલ (C) સંકલ્પના અને પ્રત્યાયન તરેહનો ઉપયોગ (1) એક - એક, એક - અનેક, અનેક - એક (2) સહકારમૂલક અધ્યયન	17	20(40%)
એકમ:2	શિક્ષણમાં હાર્ડવેરની સૈધાંતિક બાબતો (A) ડેલેસ્ક્રીનનો અનુભવ (1) જરૂરિયાત અને સંકલ્પના (2) ઉપયોગ અને ઉપયોજન (B) ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર અને ટેલીવીઝન (1) જરૂરિયાત (2) કાયદા અને ગેરકાયદા (C) કોમ્પ્યુટર અને ઇન્ટરનેટ દ્વારા અધ્યયન (1) પ્રક્રિયા (2) કાયદા અને સમસ્યાઓ	14	15(30%)
એકમ:3	અધ્યયન પ્રોદ્યોગિકી (A) ઓછી કિંમતના શૈક્ષણિક સાધનો (1) રચના (2) ઉપયોગ અને ઉપયોજન (B) બહુમાધ્યમ અધ્યયન સામગ્રી (1) સંકલ્પના (2) એકમ પાઠ માટેનું ઉપયોજન (C) ટેલીકોન્ફરન્સીંગ (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) ઉપયોજન માટેના સોપાનો	14	15(30%)

Practicum (Suggested Activities):

- (1) Writing cognitive, affective objectives and construction of questions for lessons (each method)
- (2) Preparation of Teaching – learning Aids for lesson plans
- (3) Preparation of e – plan
- (4) Application of LCD projector and DVD player
- (5) Develop lesson plans using ideas of cooperative learning and various models of teaching

Basic References:

- (1) પટેલ, શાસ્ત્રી અને જોષી. શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી, બી. એસ. શાહ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) શાહ, દિપીકા. શૈક્ષણિક પ્રૌઘોગિકી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ

References:

- (1) Percival, fixed and Ellington Henry, *Handbook of Educational Technology*
- (2) Rao, Anand and Ravishanker, S. *Reading in Educational Technology*
- (3) Mukhopadhyaya, M. *Educational Technology: Challenging Issues*, Sterling Publication
- (4) Heinich, R. Molenda M. & Russell J. (1990). *Instructional Media*, Macmillan, Inc , N. Y.
- (5) Shah, Deepika. *Educational Technology for Developing Teaching Competence*, Sterling publication
- (6) અભ્યંકર, પટેલ ગિલિટવાલા. શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીનો વર્ગખંડમાં વિનિયોગ, શ્રી રંગ મહુવિદ્યાલય, બિલિમોરા
- (7) શૈલેન્દ્રભૂષણ અને વાર્ષનેય, અનિલ, શૈક્ષણિક તકનિકી, વિનોદ પુસ્તક મંદિર, આગ્રા

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course Code: FE 106 D
Course Title: Environmental Education

Objectives : To enable student – teacher to..

- (1) understand the concept of environmental education
- (2) understand effect of human population on environment
- (3) develop environmental awareness for its issues and hazards
- (4) understands global issues of environment

Unit – 1	Environment in perspective	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Environment (1) Concept (2) Need (B) Eco Balance (1) Water cycle (2) Carbon cycle (C) Human Population (1) Concept (2) Effects on Environment	15	15(30%)
Unit - 2	Environment Education and awareness (A) Environmental Education (1) Concept & Objectives (2) Need (B) Nature & Scope of Environmental Education (1) Nature (2) Scope (C) Environmental Awareness (1) Content based class room activities (2) Eco-club : Meaning, Objectives, Functions	15	15 (30%)
Unit - 3	Environmental Hazards. (A) Water and land Pollution (1) Causes (2) Remedies (B) Air and Noise pollution (1) Causes (2) Remedies (C) Global Issues (1) Global Warming : Meaning & Effects (2) Ozone Layer : Depletion & Effect	15	20(40%)

Semester – 2
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course Code: FE 106 D
Course Title: Activities and Methods of Environmental Education

Objectives : To enable student – teacher to

- (1) develop a sense of responsibility towards conservation of environment and bio-diversity
- (2) understand the role of school and education in fostering positive attitude towards environment
- (3) gain understanding of harmony with nature and quality of life
- (4) understand major aspects of pollution & protection of environment

Unit – 1	Environment protection in action	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Environment conservation (1) Meaning (2) Needs (B) Movement (1) Chipko (2) Initiative of Gujarat for environment protection (C) Bio-Diversity (1) Meaning (2) Conservation	15	15(30%)
Unit – 2	School Activities for Environmental awareness (A) School Level (1) List of activities (2) Planning of activities (B) Community level (1) Rally & field trip (Planning & Execution) (2) Project & Exhibition (Planning & Execution) (C) Role of Mass Media (1) Print (2) Films & T.V.	15	15(30%)
Unit - 3	Methods, Material & Teacher of Environmental Education (A) Methods (1) Project (2) Group Discussion (B) Material (1) Posters (2) Slogans (C) Teacher of Environmental Education (1) Competencies (2) Responsibilities	15	20(40%)

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ: FE – 106 D
કોર્સ શીર્ષક: પર્યાવરણ શિક્ષણ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) પર્યાવરણ શિક્ષણની સંકલ્પના સમજે
- (2) માનવ વસ્તીની પર્યાવરણ પરની અસર સમજે
- (3) પર્યાવરણના પડકારો અને ખતરા સામે સભાનતા કેળવે
- (4) પર્યાવરણના વૈશ્વિક પ્રશ્નોને સમજે

એકમ-1	પરિપ્રેક્ષ્યમાં પર્યાવરણ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) પર્યાવરણ (1) સંકલ્પના (2) જરૂરિયાત (B) પર્યાવરણ નિયંત્રણ/સમતુલા (1) જળચક્ર (2) કાર્બનચક્ર (C) માનવ વસ્તી (1) સંકલ્પના (2) પર્યાવરણ પર અસર	15	15(30%)
એકમ-2	પર્યાવરણીય શિક્ષણ અને સભાનતા (A) પર્યાવરણીય શિક્ષણ (1) સંકલ્પના અને હેતુઓ (2) જરૂરિયાત (B) પર્યાવરણીય શિક્ષણનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર (1) સ્વરૂપ (2) કાર્યક્ષેત્ર (C) પર્યાવરણીય સભાનતા (1) વિષયવસ્તુ આધારિત શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓ (2) ઇકો-ક્લબ : અર્થ, હેતુઓ, કાર્યો	15	15(30%)
એકમ-3	પર્યાવરણીય ખતરા (A) જળ અને જમીન પ્રદૂષણ (1) કારણો (2) ઉકેલો (B) હવા અને અવાજ પ્રદૂષણ (1) કારણો (2) ઉકેલો (C) વૈશ્વિક સમસ્યાઓ (1) ગ્લોબલ વોર્મિંગ : અર્થ અને અસરો (2) ઓઝોન સ્તર : ગાબડાં અને અસર	15	20(40%)

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ: FE – 206 D
કોર્સ શીર્ષક: પર્યાવરણ શિક્ષણની
પ્રવૃત્તિઓ અને પદ્ધતિઓ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) જૈવ વૈવિધ્ય અને પર્યાવરણના સંરક્ષણ માટે જવાબદારીની ભાવના કેળવે
- (2) પર્યાવરણ તરફ હકારાત્મક વલણ કેળવવામાં શાળા અને શિક્ષણની ભૂમિકા સમજે
- (3) કુદરત અને જીવન ગુણવત્તા તરફ સંવાદીતાની સમજ પ્રાપ્ત કરે
- (4) પ્રદુષણ અને પર્યાવરણ બચાવના મુખ્ય પાસાઓને સમજે

એકમ-૧	પર્યાવરણ સંરક્ષણનું અમલીકરણ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) પર્યાવરણ સંરક્ષણ (1) અર્થ (2) જરૂરિયાત (B) ચળવળ (1) ચિપકો (2) પર્યાવરણ સંરક્ષણમાં ગુજરાતની પહેલ (C) જૈવ વૈવિધ્ય (1) અર્થ (2) સંરક્ષણ	15	15(30%)
એકમ-૨	પર્યાવરણીય સભાનતા માટે શાળાની પ્રવૃત્તિઓ (A) શાળા કક્ષાએ (1) પ્રવૃત્તિઓની યાદી (2) પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન (B) સમુદાય સ્તરે (1) રેલી અને ક્ષેત્રકાર્ય (આયોજન અને અમલીકરણ) (2) પ્રોજેક્ટ અને પ્રદર્શન (આયોજન અને અમલીકરણ) (C) સમૂહ માધ્યમોની ભૂમિકા (1) વર્તમાન પત્રો (2) ફિલ્મ અને ટી.વી.	15	15(30%)
એકમ-૩	પર્યાવરણીય શિક્ષણનો શિક્ષક, પદ્ધતિઓ અને સામગ્રી (A) પદ્ધતિઓ (1) પ્રોજેક્ટ (2) જૂથ ચર્ચા (B) સામગ્રી (1) પોસ્ટર (2) સૂત્રો (C) પર્યાવરણીય શિક્ષણનો શિક્ષક (1) ક્ષમતાઓ (2) જવાબદારીઓ	15	20(40%)

Basic References :

- (1) Pathak, Chandra Bhusan (2008). *Environmental Education and Management*, Anubhav Publishing Houses, Allahabad
- (2) Goal, M. K. (1997), *Environmental Education*, Vinod Pustak Mandir, Agra
- (3) ભાયાણી, રમેશચંદ્ર (૨૦૦૫). *ચાલો જાગીએ પર્યાવરણને જાણીએ*, પ્રવિણ પુસ્તક ભંડાર, રાજકોટ

References :

- (1) Aggrawal, Y. P. (1978). *Environment and Nature*, New Delhi
- (2) Ambast R.s. (1990). *Environment & Pollution-An approach ecological*
- (3) Bakshi, T. S. & Naveh, Zev (1980). *Environment Education Methods & approaches*, Princeton Applications, New York
- (4) Bandhu, Desh & Aulakh, G.S. (1981). *Environmental Education*, New Delhi
- (5) Bhatia, S.C. (1980). *Environmental Education Consciousness & Adult Education*
- (6) Satapathy, M. K. (2007). *Education Environment and Sustainable Development*, Shirpa publications, Delhi
- (7) પટેલ, ડી. જી. (૨૦૦૧). *પર્યાવરણ શિક્ષણ સમાનતા કાર્યક્રમ*, એમ. બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન પરિવાર, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- (8) ચાક્ષિક, મહેશચંદ્ર અને પટેલ, ડી. જી. (૨૦૦૧). *પર્યાવરણ શિક્ષણ*, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી, રાજકોટ
- (9) વ્યાસ, હરિશચંદ્ર (૧૯૯૯). *માનવ અને પર્યાવરણ*, વિદ્યા વિહાર, નવી દિલ્લી
- (10) શેઠ, પ્રવીણ ન. (૨૦૦૬). *પર્યાવરણ વાદ : રાજકારણ, ઈકોલોજી અને વિકાસ*, ગૂર્જર ગ્રંથ કાર્યાલય, અમદાવાદ
- (11) માધુર, રમા (૨૦૦૬), *પર્યાવરણ અધ્યયન*, સંજય પ્રકાશન, દિલ્લી
- (12) જાની, યોગેન્દ્ર (૨૦૦૬), *પ્રદૂષણ જગતનું મહાન દૂષણ*, આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course code: FE – 106E
Course Title: Guidance and Counseling
in School

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand the basic concept of guidance and types of services in guidance
- (2) understand objectives of guidance service at school
- (3) understand the tools and techniques of guidance
- (4) understand concept and approaches of counseling
- (5) understand skills and functions of counselor

Unit: 1	Fundamentals of Guidance	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Guidance (1) Concept and characteristics (2) Importance (B) Objectives of Guidance at the school level (1) Objectives of Guidance at the Secondary level (2) Objectives of Guidance at the Higher Secondary level (C) Types of Guidance Services (1) Personal Guidance (2) Vocational Guidance	15	15 (30%)
Unit: 2	Studying the Individual		
	(A) Rating Scale (1) Meaning and Construction (2) Advantages and limitations (B) Questionnaire (1) Meaning and types (2) Advantages and limitations (C) Sociometric (1) Meaning, characteristics and construction (2) Administration, interpretation and follow-up work	15	15 (30%)
Unit: 3	Counseling and Counselor		
	(A) Counseling (1) Concept and characteristics (2) Approaches of counseling (B) Counselor (1) Skills of counselor (2) Functions of Counselor (C) Counseling in School (1) Objectives of counseling (2) Steps of counseling	15	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course code FE – 206E
Course Title: Testing and Information
Management in Guidance
and Counseling

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understands application of testing techniques in guidance
- (2) understand occupational information and management of occupational information
- (3) understand techniques of occupational guidance
- (4) understand concept, importance and Principles of Group guidance
- (5) understands planning, importance and activities of Career Resource Centre
- (6) understand attributes and duties of Career Teacher

Unit: 1	Application of Testing and Non testing techniques	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Psychological tests (1) Psychological testing: Meaning and Nature (2) Types and Importance Psychological testing (B) Intelligence Tests (1) Concept and Types (2) Utility of Intelligence Tests (C) Interview (1) Meaning and characteristics (2) Objectives and utility		
Unit: 2	Information services in Guidance		
	(A) Occupational information (1) Meaning (2) Importance (B) Management of occupational information (1) Methods of collecting occupational information (2) Classification of occupational information (C) Techniques of occupational information (1) Career Talk and Career Week (2) Career Day and Career visit	15	15 (30%)
Unit: 3	Organization of Group Guidance Program		
	(A) Group Guidance (1) Concept and Importance (2) Principles of Group Guidance (B) Career Resource Centre (1) Planning of Career Resource Centre (2) Importance and Activities of Career Resource Centre (C) Career Teacher (1) Attributes of Career Teacher (2) Duties of Career Teacher	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ: FE – 106E
કોર્સ શીર્ષક: શાળામાં માર્ગદર્શન અને સલાહ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) માર્ગદર્શનની પાયાની સંકલ્પના અને માર્ગદર્શનમાં સેવાના પ્રકારની સમજ મેળવી શકે
- (2) શાળામાં માર્ગદર્શન સેવાના હેતુઓ સમજી શકે
- (3) માર્ગદર્શનના સાધનો અને પ્રયુક્તિઓ સમજી શકે
- (4) સલાહની સંકલ્પના અને અભિગમો સમજી શકે
- (5) સલાહકારના કૌશલો અને કાર્યો સમજી શકે

એકમ: 1	માર્ગદર્શનના આધારો	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) માર્ગદર્શન (1) સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતા (2) મહત્વ (B) શાળા કક્ષાએ માર્ગદર્શનના હેતુઓ (1) માધ્યમિક કક્ષાએ માર્ગદર્શનના હેતુઓ (2) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ માર્ગદર્શનના હેતુઓ (C) માર્ગદર્શન સેવાના પ્રકારો (1) વ્યક્તિગત માર્ગદર્શન (2) વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન	15	15 (30%)
એકમ: 2	વ્યક્તિ અભ્યાસ (A) ક્રમમાપદંડ (1) અર્થ અને રચના (2) વિશેષતા અને મર્યાદાઓ (B) પ્રશ્નાવલિ (1) અર્થ અને પ્રકારો (2) વિશેષતા અને મર્યાદાઓ (C) સામાજિકતામિતિ (1) અર્થ, લક્ષણો અને રચના (2) સંચાલન, અર્થઘટન અને અનુકાર્ય	15	15 (30%)
એકમ: 3	સલાહ અને સલાહકાર (A) સલાહ (1) સંકલ્પના અને લાક્ષણિકતાઓ (2) સલાહના અભિગમો (B) સલાહકાર (1) સલાહકારના કૌશલો (2) સલાહકારના કાર્યો (C) શાળામાં સલાહ માર્ગદર્શન (1) સલાહદર્શનના હેતુઓ (2) સલાહદર્શનના સોપાનો	15	20 (40%)

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ : 3
કલાકો : 45

કોર્સ કોડ: FE – 206E
કોર્સ શીર્ષક: માર્ગદર્શન અને સલાહમાં કસોટીઓ
અને માહિતી વ્યવસ્થાપન

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) માર્ગદર્શનમાં માપન પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ સમજી શકે
- (2) વ્યાવસાયિક માહિતી અને તેના વ્યવસ્થાપનને સમજી શકે
- (3) વ્યાવસાયિક માહિતીની પ્રયુક્તિઓને સમજી શકે
- (4) જૂથ માર્ગદર્શનની સંકલ્પના, મહત્વ અને સિધ્ધાંતો સમજી શકે
- (5) કારકિર્દી માર્ગદર્શન કેન્દ્રનું આયોજન, મહત્વ અને પ્રવૃત્તિઓને સમજી શકે
- (6) કારકિર્દી શિક્ષકના ગુણો અને ફરજોને સમજી શકે

એકમ: 1	કસોટી પ્રયુક્તિઓની અજમાયશ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓ</p> <p>(1) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના અર્થ અને સ્વરુપ</p> <p>(2) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના પ્રકાર અને અગત્યતા</p> <p>(B) બુદ્ધિ કસોટીઓ</p> <p>(1) સંકલ્પના અને પ્રકારો</p> <p>(2) બુદ્ધિ કસોટીની ઉપયોગિતા</p> <p>(C) મુલાકાત</p> <p>(1) અર્થ અને લક્ષણો</p> <p>(2) હેતુઓ અને ઉપયોગિતા</p>	15	15 (30%)
એકમ: 2	<p>માર્ગદર્શનમાં માહિતી સેવાઓ</p> <p>(A) વ્યાવસાયિક માહિતી</p> <p>(1) અર્થ</p> <p>(2) મહત્વ</p> <p>(B) વ્યાવસાયિક માહિતીનું વ્યવસ્થાપન</p> <p>(1) વ્યાવસાયિક માહિતી એકત્રીકરણની પદ્ધતિઓ</p> <p>(2) વ્યાવસાયિક માહિતીનું વર્ગીકરણ</p> <p>(C) વ્યાવસાયિક માહિતીની પ્રયુક્તિઓ</p> <p>(1) કારકિર્દી વાર્તાલાપ અને કારકિર્દી સપ્તાહ</p> <p>(2) કારકિર્દી દિન અને કારકિર્દી મુલાકાત</p>	15	15 (30%)
એકમ: 3	<p>સમૂહ માર્ગદર્શન કાર્યક્રમનું સંગઠન</p> <p>(A) સમૂહ માર્ગદર્શન</p> <p>(1) સંકલ્પના અને મહત્વ</p> <p>(2) માર્ગદર્શનના સિધ્ધાંતો</p> <p>(B) કારકિર્દી ઉદ્દગમ કેન્દ્ર</p> <p>(1) કારકિર્દી ઉદ્દગમ કેન્દ્રનું આયોજન</p> <p>(2) કારકિર્દી ઉદ્દગમ કેન્દ્રની અગત્યતા અને પ્રવૃત્તિઓ</p> <p>(C) કારકિર્દી શિક્ષક</p> <p>(1) કારકિર્દી શિક્ષકના ગુણો</p> <p>(2) કારકિર્દી શિક્ષકની ફરજો</p>	15	20 (40%)

Basic Reference Books

- (1) દવે, જી.કે., શાહ કે. એમ. અને અન્ય. (1987). શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન અને પરિશીલન, અમદાવાદ: બી.એસ. શાહ પ્રકાશન
- (2) મોગરિયા, વી., પટેલ એ. અને અન્ય. (2008). પ્રગતિ કારકિર્દી માર્ગદર્શન અને સલાહ, અમદાવાદ, અક્ષર પબ્લિકેશન

Reference Books

- (1) દોંગા, એન. એસ. (2006). માર્ગદર્શન અને સલાહદર્શન: સંકલ્પના અને સ્વરુપ, નીરવ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (2) દેસાઈ, કે.જી. (1991). શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન પ્રવિધિઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (3) Andrew, D.C. and Willy, E.D. (1957). *Administration and organization of Guidance program*, Harper Brothers Publishers, New York
- (4) Cronback, L.J. (1960). *Essentials of Psychological Testing*, Harper and Row Publishers, New York
- (5) Jones, L.J. (1963). *Principles of Guidance (Fifth Edition)*, McGraw Hill Book, New York
- (6) Kochhar, S.K. (1958). *Educational Guidance and Counseling*, University Publishers, Jalandhar

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course code FE – 106F
Course Title: Measurement and
Evaluation in Education

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand the measurement and process of evaluation.
- (2) understand the scale of measurement
- (3) understand the merits and demerits of various tools of educational evaluation.
- (4) understand the different types of questions
- (5) understand the concept of teacher made test and diagnostic test
- (6) understand the mean and interpretation of correlation

Unit: 1	The Evaluation Process	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Measurement and evaluation process (1) Measurement: concept and types (2) Evaluation process: concept, characteristics, steps and uses (B) Scale of Measurement (1) Nominal and ordinal scale (2) Interval and Ratio scale (C) Educational objectives (Bloom taxonomy) (1) Cognitive and affective domain (2) Psychomotor domain	15	15 (30%)
t: 2	Different type of questions and diagnostic test (A) Essay type and short answer question (1) Meaning, Merits and demerits (2) Suggestions for construction (B) Objective type question (1) Meaning, types, merits and demerits (2) Suggestions for construction (C) Diagnostic test (1) Concept and construction (2) Uses and limitations	15	15 (30%)
Unit: 3	Tools and techniques of evaluation (A) Correlation (1) Meaning and interpretation (2) Pearson's product moment method (B) Tools of Evaluation (1) Rating scale: Meaning, types, uses & limitations (2) Questionnaire: Meaning, types, uses, limitation and suggestions (C) Teacher made test (1) Meaning and construction (2) Merits and demerits	15	20 (40%)

Semester – 2
No of Credits: 3
No of Hours : 45

Course code FE – 206F
Course Title: Test Standardization and
Evaluation tools in Education

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand the merits and demerits of various tools of educational evaluation.
- (2) understand the meaning, concept and administration of standardized test.
- (3) understand item analysis of test and interpretation of the results.
- (4) understand the techniques of sampling.
- (5) understand the concept and various types of reliability, validity and norms.
- (6) understand the hypothesis testing with t- test and χ^2 - test

Unit: 1	Process of Standardization	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Standardize test (1) Meaning, characteristic (2) Administration, merits and demerits (B) Item analysis (1) Construction of item, item analysis (2) Administration of test and interpretation of results (C) Sampling techniques (1) Random and Stratified (2) Cluster and Multi-stage	15	15 (30%)
Unit: 2	Reliability, Validity and Norms (A) Methods of finding reliability (1) Test-Retest and split half method (2) Parallel forms and rational Equivalence method (B) Types of validity (1) Content validity and Functional validity (2) Factorial validity and Face validity (C) Norms (1) Age Norms (2) Grade Norms	15	15 (30%)
Unit: 3	Tools of Evaluation and Hypothesis testing (A) Tools of Evaluation (1) Socio-metric: Meaning, Socio metric graph and merits and demerits (2) Interview Schedule : meaning, Types, uses and limitations (B) Hypothesis and t- test (1) Concept and types of hypothesis (2) t- test (Examples) (C) χ^2 - test (1) Equal probability method (2) Normal Distribution method	15	20 (40%)

FE-106F/206F

સેમીસ્ટર – 1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 106F
કોર્સ શીર્ષક: શિક્ષણમાં માપન અને મૂલ્યાંકન

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) માપન અને મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા વિશે સમજી શકે
- (2) માપનની કક્ષાઓ વિશે સમજી કેળવી શકે
- (3) શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકનના વિવિધ સાધનોના લાભાલાભ વિશે સમજી કેળવી શકે.
- (4) વિવિધ પ્રકારના પ્રશ્નોને સમજી શકે
- (5) શિક્ષક રચિત કસોટી અને નિદાન કસોટી વિશે સમજી મેળવી શકે.
- (6) સહસંબંધનો અર્થ અને તેના અર્થઘટન વિશે સમજી શકે.

એકમ: 1	મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયા	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) માપન અને મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયા</p> <p>(1) માપન: સંકલ્પના અને પ્રકારો</p> <p>(2) મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયા: સંકલ્પના, લક્ષણો, સીપાનો અને ઉપયોગો</p> <p>(B) માપન કક્ષાઓ</p> <p>(1) ઓળખ પ્રકાર અને ક્રમાંકન પદ્ધતિ</p> <p>(2) અંતર અંક પદ્ધતિ અને રેશિયો સ્કેલ</p> <p>(C) શૈક્ષણિક હેતુઓ (બ્લૂમ ટેક્સોનોમી)</p> <p>(1) જ્ઞાનાત્મક અને ભાવાત્મક ક્ષેત્ર</p> <p>(2) મનોશારીરિક (ક્રિયાત્મક) ક્ષેત્ર</p>	15	15 (30%)
એકમ: 2	<p>પ્રશ્નોના પ્રકાર અને નિદાન કસોટી</p> <p>(A) નિબંધ તથા ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો</p> <p>(1) અર્થ અને લાભાલાભ</p> <p>(2) રચના માટેના સૂચનો</p> <p>(B) વસ્તુલક્ષી (અનાત્મલક્ષી) પ્રશ્નો</p> <p>(1) અર્થ, પ્રકાર અને લાભાલાભ</p> <p>(2) રચના માટેના સૂચનો</p> <p>(C) નિદાન કસોટી</p> <p>(1) સંકલ્પના અને રચના</p> <p>(2) ઉપયોગ અને મર્યાદા</p>	15	15 (30%)
એકમ: 3	<p>મૂલ્યાંકનના સાધનો અને પ્રયુક્તિઓ</p> <p>(A) સહસંબંધ</p> <p>(1) અર્થ અને અર્થઘટન</p> <p>(2) પિયર્સનની પરિભળ ગુણાકાર પદ્ધતિ</p> <p>(B) મૂલ્યાંકનના સાધનો</p> <p>(1) ક્રમ માપદંડ: અર્થ, પ્રકાર ઉપયોગ અને મર્યાદા</p> <p>(2) પ્રશ્નાવલિ: અર્થ, પ્રકાર, ઉપયોગ, મર્યાદા અને સૂચનો</p> <p>(C) શિક્ષક રચિત કસોટી</p> <p>(1) અર્થ અને રચના</p> <p>(2) લાભાલાભ</p>	15	20 (40%)

FE-106F/206F

સેમીસ્ટર – 2
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: FE – 206F
કોર્સ શીર્ષક: શિક્ષણમાં કસોટી પ્રમાણીકરણ
અને મૂલ્યાંકન સાધનો

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકનના વિવિધ સાધનો અને તેના લાભાલાભ વિશે સમજ કળવી શકે
- (2) પ્રમાણિત કસોટીનો અર્થ, સંકલ્પના અને સંચાલન વિશે સમજી શકે
- (3) કસોટી માટે કલમ પૃથક્કરણ અને પરિણામોનું અર્થઘટન વિશે સમજી શકે
- (4) નમૂના પસંદગીની પ્રયુક્તિઓ વિશે સમજી શકે
- (5) વિશ્વસનિયતા, પ્રમાણભૂતતા અને માનાંકોની સંકલ્પના તથા પ્રકાર વિશે સમજી શકે
- (6) t-કસોટી અને χ^2 -કસોટી ધ્વારા ઉત્કલ્પનાની ચકાસણી કરી શકે

એકમ: 1	પ્રમાણીકરણની પ્રક્રિયા	કલાકો	ગુણ (મારાંક)
	(A) પ્રમાણિત કસોટી (1) અર્થ અને લક્ષણો (2) સંચાલન અને લાભાલાભ (B) કલમ પૃથક્કરણ (1) કલમ રચના અને કલમ પૃથક્કરણ (2) કસોટી સંચાલન અને પરિણામોનું અર્થઘટન (C) નમૂના પસંદગીની પ્રયુક્તિઓ (1) યાદચ્છિક અને સ્તરીકૃત પ્રયુક્તિ (2) ઝૂમખા અને બહુ સોપાન પ્રયુક્તિ	15	15(30%)
એકમ: 2	વિશ્વસનિયતા, પ્રમાણભૂતતા અને માનાંકો (A) વિશ્વસનિયતા શોધવાની રીતો (1) કસોટી પુનઃ કસોટી અને અર્થ વિભાજન પદ્ધતિ (2) સમાંતર (એકાંતર) સ્વરુપ તથા તાર્કિક સમાનતા પદ્ધતિ (B) પ્રમાણભૂતતાના પ્રકાર (1) વિષયવસ્તુ પ્રમાણભૂતતા અને કાર્ય પ્રમાણભૂતતા (2) આવયવિક પ્રમાણભૂતતા અને પ્રત્યક્ષ (દિખીતી) પ્રમાણભૂતતા (C) માનાંકો (1) વય માનાંકો (2) કક્ષા માનાંકો	15	15 (30%)
એકમ: 3	મૂલ્યાંકનના સાધનો અને ઉત્કલ્પનાની ચકાસણી (A) મૂલ્યાંકનનાં સાધનો (1) સામાજિકતામિતિ: અર્થ, સામાજિકતામિતિ આલેખ અને લાભાલાભ (2) મુલાકાત: અર્થ, પ્રકાર, ઉપયોગ અને મર્યાદા (B) ઉત્કલ્પના અને t-કસોટી (1) ઉત્કલ્પનાની સંકલ્પના અને પ્રકારો (2) t-કસોટી (દાખલાઓ) (C) χ^2 -કસોટી (1) સમાન સંભવની રીત (2) સમધારણ વિતરણની રીત	15	20 (40%)

FE-106F/206F

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- (1) Bloom, B.S. (1971). *Taxonomy of Educational Objectives*, Longman Group Ltd.
London
- (2) Dandekar, W.N.(1971). *Evaluation in Schools*, Vidhya Prakashan, Pune
- (3) Groundland, N.E., *Measurement and Evaluation in Teaching*, McMillan Publishing
Co. Inc. New York.
- (4) Garrette, H.E. (1969). *Statistics in Psychology and Education*, Vakils Feffe rand
Simons Pvt. Ltd. Bombay
- (5) Schwartz. *Evaluating student progress in Secondary Schools*, TidemanLongman's
Green & Co. New York
- (6) Yadav, M.S. *Education Evaluation*, Sahitya Mudranalaya, Ahmedabad
- (7) દરજી, ડી. આર, *શૈક્ષણિક માપન અને મૂલ્યાંકનની પ્રવિધિઓ*, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (8) દેસાઈ, ડી. એમ. અને અન્ય, *અભિનવ શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન*, એ આર. શેઠની કંપની, અમદાવાદ
- (9) દેસાઈ, એચ.જી. અને અન્ય, *સંશોધન પદ્ધતિઓ અને પ્રવિધિઓ* યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (10) મહેતા અને પટેલ, *શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન*, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (11) ત્રિવેદી એમ. ડી. અને અન્ય, *શિક્ષણમાં આંકડાશાસ્ત્ર*, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- (12) પટેલ અને અન્ય, *શૈક્ષણિક સંશોધન, માપન, મૂલ્યાંકન અને આંકડાશાસ્ત્ર*, બી. એસ. શાહ પ્રકાશન,
અમદાવાદ

FE-106G/206G

Semester – 1
No of Credits: 3
No of Hours: 45

Course Code: 106 G
Course Title: Reading Skill

Objectives: To enable student-teachers to..

- (1) understand nature and type of reading
- (2) understand some modern techniques of teaching reading
- (3) Suggest appropriate trends and use of practices in organizing reading programmes
- (4) carry out classroom experimentation in teaching reading

Unit-1	The Nature of Reading	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Concept and purpose of reading (1) Concept of reading (2) Purpose of reading (B) Importance of reading (1) Importance in life (2) Importance in education (C) Process of reading (1) Physiological aspect of reading (2) Psychological aspect of reading	15	
Unit-2	Types of reading and different models of reading (A) Process based types of reading (1) Oral reading (2) Silent reading (B) Purpose based types of reading (1) Basis of purposes for reading (2) Types (C) Models of reading (1) William Gray (2) H. Robbinson	15	
Unit-3	Vocabulary and Readability (A) Vocabulary (1) Concept and Importance (2) Types (B) Techniques of developing vocabulary (1) Reasons of poor vocabulary (2) Techniques of developing vocabulary (C) Readability (1) Concept of readability (2) Factors affecting readability	15	

FE-106G/206G

Semester – 2**Course Code: 206 G****No of Credits: 3****Course Title: Reading Improvement****No of Hours: 45****Objectives: To enable student-teachers to..**

- (1) understand Reading Rate and its techniques
- (2) understand Reading Comprehension
- (3) measure Reading Rate and Reading Comprehension
- (4) construct and experiment Reading Improvement Programme

Unit-1	Reading Readiness and Study habits	Teaching Hours	Marks (Weightage)
	(A) Concept and component of reading readiness (1) Concept (2) Component (B) Effective Factors and Techniques of reading readiness (1) Factors affecting reading readiness (2) Techniques for developing reading readiness (C) Study habits (1) Importance (2) Effective study habits	15	
Unit-2	Reading rate and reading comprehension (A) Reading rate (1) Concept (2) Causes of slow reading rate and techniques for developing reading rate (B) Reading comprehension (1) Concept and importance (2) Components and levels (C) Measurement of reading (1) Measurement of Reading rate (2) Measurement of Reading comprehension	15	
Unit-3	The Reading improvement program (A) Meaning and aims of reading improvement program (1) Meaning (2) Aims (B) Importance and characteristics of reading improvement program (1) Importance (2) Characteristics (C) Preparation of reading improvement program (1) Steps (2) Implementation and evaluation.	15	

FE-106G/206G

સેમીસ્ટર: - 1
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: 106 G
કોર્સ શીર્ષક: વાચન કૌશલ

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) વાચનનું સ્વરૂપ અને પ્રકારોની સમજ કેળવે
- (2) વાચન શિક્ષણની કેટલીક આધુનિક પ્રયુક્તિઓ સમજે
- (3) વાચન કાર્યક્રમના યોગ્ય પ્રવાહો અને અમલતા સૂચવી શકે
- (4) વર્ગખંડમાં વાચન અધ્યાપન દરમિયાન પ્રયોગોની અજમાયશ કરે

એકમ-1	વાચનનું સ્વરૂપ	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	(A) વાચનની સંકલ્પના અને હેતુઓ (1) સંકલ્પના (2) હેતુઓ (B) વાચનનું મહત્વ (1) વાચનનું જીવનમાં મહત્વ (2) વાચનનું શિક્ષણમાં મહત્વ (C) વાચનની પ્રક્રિયા (1) દેહધર્મ વિદ્યાકીય પાસુ (2) મનોવૈજ્ઞાનિક પાસુ	15	
એકમ-2	વાંચનના પ્રકારો અને વાંચનની પ્રતિકૃતિઓ (A) વાચનના પ્રક્રિયા આધારિત પ્રકારો (1) મુખ વાચન (2) મૂક વાચન (B) વાચનના હેતુ આધારિત પ્રકારો (1) વાચનના હેતુના આધારો (2) પ્રકારો (C) વાચનની પ્રતિકૃતિઓ (1) વિલિયમ એસ. ગ્રે. (2) એચ. રોબિન્સન	15	
એકમ-3	શબ્દભંડોળ અને વાચ્યતા (A) શબ્દભંડોળ (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) પ્રકારો (B) શબ્દભંડોળ વિકાસ માટેની પ્રયુક્તિઓ (1) શબ્દભંડોળ ઓછું હોવાના કારણો (2) શબ્દભંડોળ વિકાસ માટે પ્રયુક્તિઓ (C) વાચ્યતા (1) વાચ્યતાની સંકલ્પના (2) વાચ્યતાને અસરકરતાં પરિબળો	15	

FE-106G/206G

સેમીસ્ટર: - 2
ક્રેડીટ: 3
કલાકો: 45

કોર્સ કોડ: 206 G
કોર્સ શીર્ષક: વાચન સુધાર

હેતુઓ: પ્રશિક્ષણાર્થીઓ...

- (1) વાચન ઝડપ અને તેની પ્રયુક્તિઓની સમજ કેળવે
- (2) વાચન અર્થગ્રહણ વિશેની સમજ કેળવે
- (3) વાચન ઝડપ અને વાંચન અર્થગ્રહણનું માપન કરી શકે
- (4) વાચન સુધાર કાર્યક્રમની રચના અને અજમાયશ કરી શકે

એકમ-1	વાચન તત્પરતા અને અભ્યાસ ટેવો	અધ્યાપન કલાકો	ગુણ (ભારાંક)
	<p>(A) વાચનની તત્પરતાની સંકલ્પના અને ઘટકો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના (2) ઘટકો <p>(B) વાચન તત્પરતાને અસરકર્તા પરિબલો અને પ્રયુક્તિઓ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) વાચન તત્પરતાને અસરકર્તા પરિબલો (2) વાચન તત્પરતાના વિકાસની પ્રયુક્તિઓ <p>(C) અભ્યાસટેવો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) મહત્વ (2) અસરકારક અભ્યાસટેવો 	15	
એકમ-2	<p>વાચન ઝડપ અને વાચન અર્થગ્રહણ</p> <p>(A) વાચન ઝડપ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના (2) મંદવાચન ઝડપના કારણો / વાચન ઝડપ વિકાસ માટેની પ્રયુક્તિઓ <p>(B) વાચન અર્થગ્રહણ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સંકલ્પના અને મહત્વ (2) સ્તરો અને ઘટકો <p>(C) વાચનમાં માપન</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) વાચન ઝડપનું માપન (2) વાચન અર્થગ્રહણનું માપન 	15	
એકમ-3	<p>વાચન સુધાર કાર્યક્રમ</p> <p>(A) અર્થ અને ઉદ્દેશો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) અર્થ (2) ઉદ્દેશો <p>(B) મહત્વ અને લક્ષણો</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) મહત્વ (2) લક્ષણો <p>(C) વાચન સુધાર કાર્યક્રમ</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) સોપાનો (2) અમલીકરણ અને મૂલ્યાંકન 	15	

FE-106G/206G**• Basic books.**

- (1) Deboer, John j.et, (1960). *The Teaching of Reading*. New York. HOH Rinehart and Winston inc.
- (2) Dechant, E.V. (1925). *Improving the Teaching of Reading* Prentice-Hall Englewood cliffs, inc.
- (3) Gates Arthur I. (1925). *The improvement of reading* New York. The Macmillan Company

• Reference Books:

- (1) Gilliland, John (1976). *Readatrility. Hodder and Sotoughton*. London
- (2) Lefver, can A. (1964). *Linguistics and the Teaching of Reading*. Me Growttin. New York
- (3) Lewis, Norman. (1945). *How to read better and faster*. New York. Thomas Y Crowell Company
- (4) NCERT (1966). *Teaching of Reading a challenge*. Pub.unit. NCERT. New Delhi
- (5) Menzel, Eml1 (1966). *The Teaching of Reading*. Oxford University Press, London

સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી શિક્ષણ વિદ્યાશાખા અંતર્ગત બી.એડ. માં સેમીસ્ટર અને સી.બી.સી.એસ. તેમજ અભ્યાસક્રમ રચના માટેની સમિતિઓ:

(A) બી. એડ. માં સેમીસ્ટર અને સી.બી.સી.એસ. માટેની માર્ગદર્શક સમિતિ:

અધ્યક્ષ: ડૉ. એમ. કે. યાજ્ઞિક, ચેરમેનશ્રી, બોર્ડ ઓફ સ્ટડીઝ, હેડ-શિક્ષણ વિદ્યાશાખા

આવાહક: ડૉ. વર્મલા ટી. ભમ્વરી, આચાર્યશ્રી, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ, ડીન-શિક્ષણ વિદ્યાશાખા

સમિતિ સભ્યો:

- 1) ડૉ. એન. આર. પટેલ, આચાર્યશ્રી, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) ડૉ. આર.પી. જાડેજા, આચાર્યશ્રી, એચ.એમ.પટેલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ઇંગ્લીશ, વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. ડી.યુ. પટેલ, આચાર્યશ્રી, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 4) ડૉ. સુલભા નટરાજ, આચાર્યશ્રી, વેમોડ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વિદ્યાનગર
- 5) ડૉ. નુસરત કાદરી, આચાર્યશ્રી, શ્રી આઇ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 6) પ્રા. દિવ્યેશ એમ. પટેલ, ઇ. આચાર્યશ્રી, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

(B) બી. એડ. માં સેમીસ્ટર અને સી.બી.સી.એસ. માટેની અભ્યાસ સમિતિઓ:

1) **Core Course: FE-101 Education in Emerging India**

Core Course: FE-201 Educational Thinkers and Issues of Indian Society

- 1) ડૉ. જે. જે. રાણા, આવાહક, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 2) ડૉ. એ.કે. શાહ, એમ. બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. પી.કે.યાજ્ઞિક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 4) શ્રીમતિ શીવાનીબેન બી. બારોટ, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 5) મનીષાબેન આર. પટેલ, પી. એમ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

2) **Core Course: FE-102 Educational Psychology and Statistics**

Core Course: FE-202 Learning and Evaluation in Education

- 1) ડૉ. પી.સી. અમીન, આવાહક, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 2) ડૉ. ડી. જી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. જે. બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) ડૉ. ડી. એમ. પટેલ, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 5) શ્રી દિવ્યેશ એમ. પટેલ, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

3) **Core Course: FE-103 Educational Management**

Core Course: FE-203 Learning and Administration

- 1) ડૉ. વી.વી. બારૈયા, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) ડૉ. રસીદા એમ. દિવાન, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. ઉષા કે. ખેર, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રી જે. એસ. મેકવાન, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 5) શ્રી યજ્ઞેશ પુરોહિત, શ્રી આઇ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 6) શ્રીમતિ અમિત્રા જી. યાજ્ઞિક, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 7) શ્રી સમીર અજમેરી, શ્રીમતિ પી. કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ

4) **Elective-1 FE-104A & FE-204A Method of Teaching Economics**

- 1) ડૉ. આર.એમ. દિવાન, આવાહક, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) ડૉ. જે.જે. રાણા, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) ડૉ. વી.વી. બારૈયા, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 4) ડૉ. એમ. આર. પટેલ, એમ. બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) શ્રી સમીર અજમેરી, શ્રીમતિ પી. કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ
- 6) સુશ્રી નેહાબેન ઠક્કર, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

5) Elective-1 FE-104B & FE-204B Method of Teaching English

- 1) ડૉ. પી. કે. યાજ્ઞિક, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) ડૉ. એ. જી. મેકવાન, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) કુ. દિપાલી મહીડા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રીમતિ અભિષ્મા જી. યાજ્ઞિક, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

6) Elective -1 FE- 104C & FE-204C Method of Teaching Gujarati

- 1) શ્રી એલ. એસ. બલાત, આવાહક, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 2) ડૉ. એ. બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. ડી. આર. પરમાર, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 4) શ્રીમતિ દક્ષા ખડાયતા, શ્રી આઈ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 5) જનીકર ક્રિશ્ચિયન, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રીમતિ હીનાબેન પરમાર, પી. એમ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 7) કુ. અસ્મિતા પટેલ, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

7) Elective -1 FE- 104D & FE-204D Method of Teaching Mathematics

- 1) શ્રીમતિ ઉષાદેવી એસ. સારડા, આવાહક, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 2) ડૉ. એમ. આર. સોલંકી, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 3) ડૉ. જે.બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રી યજ્ઞેશ બી. પુરોહિત, શ્રી આઈ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 5) શ્રીમતિ શીવાની બી. બારોટ, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) કુ. રચના જે. પરમાર, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

8) Elective -2 FE-105A & FE-205A Method of Teaching Accountancy

- 1) ડૉ. વી.વી. બારૈયા, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) ડૉ. જે. જે. રાણા, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) ડૉ. ડી. જી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) ડૉ. એમ. આર. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) શ્રીમતિ બીના પારેખ, શ્રીમતિ પી.કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ

9) Elective -2 FE- 105B & FE-205B Method of Teaching Commerce

- 1) ડૉ. જે. જે. રાણા, આવાહક, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 2) ડૉ. ડી. જી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. વી. વી. બારૈયા, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 4) ડૉ. એમ. આર. પટેલ, એમ. બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) શ્રીમતિ મનીષા એન. મેકવાન, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રીમતિ બીના પારેખ, શ્રીમતિ પી.કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ
- 7) શ્રીમતિ કવિતા જોષી, એન. આર. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, કરમસદ

10) Elective -2 FE-105C & FE-205C Method of Teaching Hindi

- 1) ડૉ. યુ. કે. ખેર, આવાહક, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) ડૉ. કલ્પેશ પટેલ, પી. એમ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) કુ. દિપાલી મહીડા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રીમતિ બીજલ આર. મિસ્ત્રી, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 5) શ્રીમતિ નીમિષા ડી. પટેલ, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રી વિનોદ પરમાર, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

11) Elective-2 FE- 105D & FE-205D Method of Teaching Sanskrit

- 1) ડૉ. અસિત કે. શાહ, આવાહક, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) ડૉ. પી.સી. અમીન, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) કુ. જયશ્રી દવે, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રીમતિ અલકાદેવી સી. મહેતા, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 5) શ્રી ધર્મશ આર. પટેલ, શ્રી આઇ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 6) હેતલ પારેખ, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

12) Elective -2 FE- 105E & FE-205E Method of Teaching Science

- 1) ડૉ. ડી. એમ. પટેલ, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) ડૉ. નીપા ભટ્ટા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. બી. એન. પંડયા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) ડૉ. જે. જે. દિક્ષિત, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 5) શ્રી દિવ્યેશ એમ. પટેલ, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રી ડી. બી. ગઢવી, પી. એમ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 7) શ્રી યજ્ઞેશ પુરોહિત, શ્રી આઇ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 8) કુ. દિપાલી બી. ગાંધી, શ્રીમતિ પી. કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ

13) Elective -2 FE- 105F & FE-205F Method of Teaching Social Science

- 1) ડૉ. વી. આર. ખેર, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) ડૉ. ડી. આર. પરમાર, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 3) શ્રી આઇ. એન. વાઘેલા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રી જે.એસ. મેકવાન, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 5) શ્રીમતિ અભિષ્મા જી. યાજ્ઞિક, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રીમતિ ભારતી સોંદરવા, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 7) શ્રીમતિ રીટા ભટ્ટ, એન. આર. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, કરમસદ

14) Foundation: FE- 106A Computer Fundamentals in Education**Foundation: FE- 206A Computer Application in Education**

- 1) ડૉ. બી.એન. પંડયા, આવાહક, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) ડૉ. ડી. એમ. પટેલ, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 3) ડૉ. જે. જે. રાણા, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 4) ડૉ. અલકા મેકવાન, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) શ્રી દિવ્યેશ એમ. પટેલ, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રી સમીર અજમેરી, શ્રીમતિ પી. કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ
- 7) શ્રી યજ્ઞેશ પુરોહિત, શ્રી આઇ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી

15) Foundation: FE- 106B Dynamic Educational Management and Leadership**Foundation: FE- 206B Dynamic School Management**

- 1) શ્રી જે. એસ. મેકવાન, આવાહક, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 2) ડૉ. જે. જે. રાણા, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) ડૉ. અમીતા બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) શ્રીમતિ બીજલ આર. મિસ્ત્રી, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 5) શ્રીમતિ કવિતા જોષી, એન. આર. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, કરમસદ

16) Foundation: FE- 106C Educational Technology**Foundation: FE- 206C Communication and Technology in Education**

- 1) ડૉ. નીપા ભટ્ટા, આવાહક, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) ડૉ. અલકા મેકવાન, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) ડૉ. પી.સી. અમીન, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 4) ડૉ. જે. જે. દિક્ષિત, એન. એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 5) ડૉ. ડી. એમ. પટેલ, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 6) કુ. દિપાલી બી. ગાંધી, શ્રીમતિ પી. કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ

17) Foundation: FE- 106D Environmental Education**Foundation: FE- 206D Activities and Methods of Environmental Education**

- 1) ડૉ. ડી. આર. પરમાર, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) ડૉ. પી. કે. યાજ્ઞિક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 3) ડૉ. જી. જે. રાણા, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 4) ડૉ. ડી. જી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) ડૉ. એ.બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 6) શ્રીમતિ અભિષ્યા જી. યાજ્ઞિક, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

18) Foundation: FE- 106E Guidance and Counseling at School**Foundation: FE- 206E Testing and Information Management in Guidance and Counseling**

- 1) શ્રીમતિ વી.આર. ખેર, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) શ્રી એલ. એસ. બલાત, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) ડૉ. અમિતા બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) કુ. દિપાલી મહિડા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) શ્રીમતિ અલકાદેવી સી. મહેતા, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 6) શ્રીમતિ દક્ષા ખડાયતા, શ્રી આઈ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 7) શ્રીમતિ બીના પારેખ, શ્રીમતિ પી.કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ
- 8) ડીનાબેન પરમાર, પી. એમ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ

19) Foundation: FE-106F Measurement and Evaluation**Foundation: FE-206F Test Standardization and Evaluation tools in Education**

- 1) ડૉ. એમ. આર. સોલંકી, આવાહક, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 2) શ્રીમતિ ઉષા સારડા, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 3) ડૉ. રસીદા દિવાન, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 4) ડૉ. એ. બી. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) ડૉ. એમ. આર. પટેલ, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 6) શ્રી યજ્ઞેશ પુરોહિત, શ્રી આઈ. જે. પટેલ બી.એડ. કોલેજ, મોગરી
- 7) શ્રી ધર્મન્દ્ર ગઢવી, પી. એમ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 8) શ્રીમતિ શીવાની બારોટ, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ
- 9) કુ. નેહા ઠક્કર, ક્રિશ્ચિયન કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 10) કુ. દિપાલી ગાંધી, શ્રીમતિ પી.કે. ઇનામદાર કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, બાકરોલ
- 11) ડૉ. વી.વી. બારૈયા, આણંદ એજ્યુકેશન કોલેજ, આણંદ

20) Foundation: FE- 106G Reading Skills**Foundation: FE- 206G Reading Improvement**

- 1) ડૉ. ઉષાબેન કે. ખેર, આવાહક, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 2) શ્રી આઈ. એન. વાઘેલા, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 3) શ્રી એલ. એસ. બલાત, એન.એચ. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ
- 4) કુ. જયશ્રી દવે, એમ.બી. પટેલ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, વલ્લભ વિદ્યાનગર
- 5) જેનીફર ક્રિશ્ચિયન, આણંદ કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, આણંદ